

LAKITELEKI SZIVÁRVÁNY ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2021.

Elfogadta: A Lakiteleki Szivárvány Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete

Óvodapedagógusok:

Aszódiné Magyar Beáta, Barta-Bencsik Anita, Bekéné Kotvics Edit, Erdősné Ladányi Boglárka, Gulyásné Varga Edit, Gyuricsánné Pleva Éva, Kerekes Mária, Kollerné Csőke Szilvia, Kristófné Molnár Anita, Lajmer Ágnes, Madari Istvánné, Sebestyén Andrea, Táborosiné Torma Mónika, Vlajk-Gergely Katalin

Jóváhagyta: Aszódiné Magyar Beáta intézményvezető

2021. szeptember 01.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	4
AZ ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM TÖRVÉNYI ÉS JOGSZABÁLYI HÁTTERE	5
ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM	6
A LAKITELEKI SZIVÁRVÁNY ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE JELLEMZŐ ADATAI	7
FELADATELLÁTÁSI HELYEINK ADOTTSÁGAI	8
GYERMEKKÉP	11
ÓVODAKÉP	12
A NEVELÉSI, FEJLESZTÉSI CÉLJAINK ÉS FELADATAINK	14
Óvodánk nevelési, fejlesztési célja	14
A nevelési célokból fakadó feladataink.	14
A nevelési célokból fakadó feladataink tervezése és az eredmények értékelése	15
A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ALAPVETŐ KERETEI	17
Az egészséges életmód alakítása	17
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	20
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	24
KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK INTEGRÁCIÓJA	27
Különleges bánásmódot igénylő gyermekek	27
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációja	30
A roma gyermekek integrációja	30
Migrációs populáció integrációja	31
AZ ÓVODA – ISKOLA ÁTMENET TÁMOGATÁSA	31
A gyermekek megismerése, fejlődésének nyomon követése, mérése, értékelése	31
A gyermekek egyéni fejlettségének megállapítása	32
A gyermekek egyéni képességfejlesztése	32
Az iskolai tanulási zavarok megelőzését támogató pedagógiai munka	33
Az óvoda – iskola átmenetet segítő programok szervezése	33
A gyermekek fejlődésének után követése az általános iskola első évében	33
A PROGRAM ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTEI ÉS IDŐKERETEI	34
Személyi feltételrendszer	34
Tárgyi feltételrendszer	35
Szervezeti és időkeretek	36
AZ INNOVÁCIÓS PROGRAMOK ÉS ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTELE	39
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI, AZ ÓVÓNŐK FELADATAI	40
Játék	40
Mozgás	43
A külső világ tevékeny megismerése	46
Verselés, mesélés	49
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	51
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	53
A munka jellegű tevékenység	55
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	57
ÓVODÁNK KAPCSOLATAI	59
A család bevonása az óvodai életbe	59
Családsegítés, gyermekvédelem	62
Szakmai kapcsolataink	63
Kapcsolatunk a fenntartóval és az önkormányzatokkal	64
További kapcsolataink	64
ÓVODÁNK SZAKMAI DOKUMENTUMAI	65
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	66

MELLÉKLETEK	67
Tehetséggondozó program	67
Egységes mérés-értékelési rendszer	77

*"Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi, csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy ki a játék.
Arra, hogy e világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék
belőle."*

Varga Domokos

BEVEZETÉS

Lakitelek önkormányzata gondoskodik a kötelező helyi közoktatási – *óvodai nevelés* – feladatairól.

Jelen *program*, a Lakiteleki Szivárvány Óvoda és Bölcsőde első számú szakmai dokumentuma, mely magába foglalja,

- a Lakiteleki óvoda nevelési-fejlesztési gyakorlatát tartalmazó **Pedagógiai Programot**.

Az önálló szakmai program szabályozza az óvoda szakmai céljait, feladatait, nevelési elveit, a feltételrendszert, a gyermeki tevékenységi formákat, fejlődés jellemzőit, a kapcsolatokat, az alkalmazott szakmai dokumentumokat, melyet minden óvodapedagógus alkalmaz a napi nevelőmunkájában.

Az Óvodai Pedagógiai Program törvényi és jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény.
- A Kormány 137/2018. (VII.25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosítása
- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet a nevelési - oktatási intézmények működéséről
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- Útmutató a pedagógusok minősítéséhez
- Országos tanfelügyeleti kézikönyv
- Önértékelési kézikönyv óvodák számára

ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Óvodánk nevelőtestülete az óvodai nevelés szakmai értékeinek elkötelezettje és tisztelője. Programunkban hittel és tudatosan törekszünk az esélyteremtésre, a pozitív hatások felerősítésére, a negatív hatások mérséklésére, a hátrányok csökkentésére.

A Pedagógiai Program elkészítésekor figyelembe vettük,

- ✓ az egységes nevelési célok, feladatok megfogalmazását, a stabil nevelési eljárások, bevált nevelési módszerek folytatását,
- ✓ az Óvodai nevelés országos alapprogramja mellett a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét és a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét,
- ✓ a kompetencia alapú óvodai nevelés alapvetéseit,
- ✓ az integrációs nevelés elméletét és gyakorlatát,
- ✓ a köznevelés önértékelési rendszerét,
- ✓ a korábbi ellenőrzések, mérések eredményeiből, fejlesztési tervek felülvizsgálatából származó információkat,
- ✓ a rendelkezésre álló, adott időszakra vonatkozó oktatáspolitikai köznevelési célokat.

A Pedagógiai Programunkat nevelési évre bontva valósítjuk meg, amelyben megjelennek céljaink aktuális elemei.

Ezzel a programmal olyan aktív, örömteli óvodás éveket, szeretetteljes légkört biztosítunk a település óvodáiba járó gyermekeknek, amelyre felnőtt életüket alapozhatják.

Programunk megvalósítása során arra törekszünk, hogy boldog, egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményező kisgyermekeket neveljünk, aki reményeink szerint a mai kor társadalmának alkotóképes, problémamegoldásra képes, kreatív fiatal, felnőtt tagjaivá válnak.

Hitünk szerint a Pedagógiai Programunk biztosítja a boldog gyermekkor, az elégedett szülő, óvodapedagógus és fenntartó együttműködésének.

A LAKITELEKI SZIVÁRVÁNY ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE JELLEMZŐ ADATAI

Székhely intézmény neve:	Lakiteleki Szivárvány Óvoda és Bölcsőde
Székhely címe:	6065 Lakitelek, Kiss János utca 1/a
Telefon:	70/934-4404
Telephely címe:	6065 Lakitelek, Széchenyi krt. 102.
Telefon:	70/934-4405
Telephely címe:	6065 Lakitelek Petőfi Sándor utca 2.
Telefon:	70/450-8375
OM azonosító:	203368
Az intézmény fenntartója:	Lakitelek Önkormányzata

FELADATELLÁTÁSI HELYEINK ADOTTSÁGAI

Óvodánk földrajzi környezete, társadalmi bázis, szociális háttér

Lakitelek helyén a XV. században Lak nevű település állt, mely a török hódoltság idején kihalt. A Duna-Tisza közén, a Tisza völgye és a homokhátság találkozásánál a XIX. század közepén népesedett újra a település. A Tisza szabályozása után (1864) nagy területek váltak megművelhetővé, melyeket a kecskeméti gyümölcsstermesztésre megvásároltak. A vasútépítés tovább segítette a település fejlődését, amely 1931-ben saját közigazgatási kirendeltséget kapott, majd 1950-ben önálló tanácsú község lett.

Erre az évre tehető a községi óvoda létrehozása Mészáros Borbála vezetésével.

Lakitelek Budapesttől 120, Kecskeméttől 27 kilométerre fekszik, a Tiszától mintegy három kilométer választja el. Közlekedési csomópont jellegének köszönhetően több irányból megközelíthető - a 44. számú főközlekedési úton, valamint vasúton. Az itt élő emberek a helyi művelődési, oktatási, egészségügyi, sport lehetőségek mellett könnyen elérhetik a környező települések - a megyeszékhely – különböző, igényeiket kielégítő szolgáltatásait.

Óvodánk a térség legszebb településén található. Szépségét a Tisza folyó és annak holtága, valamint a Kiskunsági Nemzeti Park területén turisztikai szempontból kiemelkedő Töserdő adja. A Holt-Tisza mintegy hét kilométer hosszú, mely a kirándulni, horgászni, pihenni vágyókat várja.

Településünkön a szolgáltatást nyújtó munkahelyeken kívül főként a mezőgazdaságban dolgoznak az emberek, mint őstermelők, valamint a mezőgazdasági termékek értékesítésével foglalkoznak.

Jelentős az idegenforgalomban résztvevők aránya, mely a nyári időszakban nyújt munkalehetőségeket. Ipari tevékenységet csekély számban, egyéni vagy közös vállalkozásban végeznek az itt élők.

Óvodánkba járó gyermekek családi helyzete igen változó képet mutat. A családoknál megfigyelhető a bizonytalan anyagi helyzet, küzdelem az életszínvonal megtartásáért, de fellelhetők az elszegényedés jelei is. Felemelkedőben egy szűk réteg látható, szintén egy küzdelmes élethelyzettel. A szülők iskolai végzettsége zömében általános iskola, szakmunkás végzettség, kisebb része érettségizett és elenyésző a felsőfokú végzettség. Jelentős a nagycsaládosok száma. A szülők érdeklődnek az óvodai nevelésünk iránt, kérik segítségünket. Igény felméréseinkben részt vesznek. Elégedettségi méréseink azt mutatják, hogy elégedettek az óvoda tárgyi felszereltségével, nevelési elveivel, a módszerekkel és megfelelőnek tartják kapcsolatukat az óvodapedagógusokkal.

Óvodánk személyi ellátottsága

Óvodánkban folyó nevelési feladatok ellátását 15 óvodapedagógus végzi akiknek munkáját kettő pedagógiai asszisztens, hét dajka, egy óvodatitkár, karbantartó és konyhai kisegítő segíti.

Hat óvodapedagógus szakirányú végzettséggel (fejlesztőpedagógus, mozgásfejlesztő, vezető óvodapedagógus, beszédfejlesztő, tehetségfejlesztő pedagógus) rendelkezik.

Óvodánkban egy óvodapedagógus szerepel a szaktanácsadói névjegyzékben.

Nevelőtestületünk tagjai folyamatosan képzik magukat. Óvodapedagógusaink közül 2 fő környezetismeret, 3 fő DIFER, 4 fő ének-zene, 2 fő Delacato mozgásterápia, 2 fő Gordon tanfolyamon, 5 fő informatikai képzésben vett részt. 6 fő projekt pedagógia, 12 fő kreativitás fejlesztés és tehetséggondozás, 12 fő egyéni bánásmód és hátránycsökkentés, 1 fő szakmai megújító, 8 fő autista gyermekek nevelését segítő képzésen képezte magát.

A 2010/2011-es nevelési évben a TÁMOP 3.3.2-0066. "Esélyegyenlőség az igazságosabb Magyarországért a mi községeinkben is" – Integrációs Óvodai Program kapcsán pedagógusaink a következő továbbképzésekben vettek részt:

5 fő óvodai IPR

4 fő a tehetségek felismerése és azonosítása

2012/2014. nevelési év során a TÁMOP-3.1.7-11/2-011-0377 Referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és felkészítése. Az óvodai nevelés sikeres modernizációs folyamatainak segítése, mintaadó szolgáltatói szerepben „Kulcsszerepben a mi óvodánk is” című pályázat kapcsán az alábbi képzéseket végezték el óvodapedagógusaink:

1 fő gyakorlatvezető mentortanár

6 fő mentorképzés

6 fő projektpedagógia alkalmazása

Továbbképzési terveinkben prioritást élvez:

Tehetséggondozás

Projekt tervezés

Hatékony gyermek megismerési technikák

Kooperatív tanulási technikák

Autizmussal élő gyermekek nevelése

Fejlesztő, differenciáló pedagógia

Konfliktuskezelés, egyéni bánásmód

Nevelőtestületünk nagyon jól képzett, nagy szakmai gyakorlattal rendelkező nevelő közösség, melynek összetétele, az utóbbi években folyamatosan változik, a nyugdíjba vonulás, és a fiatal kollégák gyermekvállalása miatt. A fiatal, új kollégákra is jellemző az új iránti fogékonyság, akik igyekeznek beilleszkedni, felvenni az intézményünkben folyó munka „ritmusát”.

Az óvodánkban dolgozó dajkák kivétel nélkül szakképzettek.

Munkánkat logopédus segíti, óraszámát mindig az aktuális beszéd felmérés határozza meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését gyógypedagógusok végzik. A gyermekek képességfejlesztését külső szakemberek is segítik.

Dolgozóink gyermekszeretete, gondos figyelme, együttérzése, segítőkészsége, önzetlensége, személyes példamutatása jó alapot teremt a program megvalósításához.

Óvodánk tárgyi felszereltsége

Intézményünk két épületben, összesen hét csoportban látja el a községünkben élő 3-6-7 éves korú gyermekek óvodai nevelését. Csoportszobáink 20-25 gyermek számára biztosítanak lehetőséget a mindennapi tevékenységekhez.

Az épületek a település főutcai mellett arányosan elosztva találhatók, így a szülőknek nem kell nagy távolságot megtenni ahhoz, hogy gyermekeikkel gyorsan eljussanak az óvodába.

Az épületek állaga nagyon jónak mondható.

A 2004-ben épített, közel 100 m²-es óvodai sportterem kiváló feltételeket teremt az óvodai nevelési program megvalósításához. A hozzá tartozó szertár nagyon jól felszerelt. Ebben az épületszárnyban kapott helyet a fejlesztőszoba, mely kiválóan alkalmas a kiemelkedő és az elmaradt képességek egyéni és mikro csoportban történő fejlesztő foglalkozásokra.

2009-ben a tetőtérben birtokba vettük a sószobát.

2010-ben fejeződött be a Széchenyi krt.-i óvoda teljes körű felújítása és belső átalakítása. Az épületben tető és homlokzat csere, teljes körű akadálymentesítés, fűtés és világítás korszerűsítés, nyílászáró csere, hőszigetelés és homlokzat felújítás történt. A belső tér átalakításával kiépült egy korszerű tálalókonyha mosogatóval, orvosi szoba és egy közel 50m² fejlesztő/torna szoba. 2020-ban megépült a telephely parkolója, majd 2021-ben napelemmel bővült és kiépítésre került a teljes Wifi hálózat. A felújításokkal hosszútávon nagyon szép, kulturált épületben tudjuk fogadni a gyermekeket, ahol megvalósított a teljes körű akadálymentesítés.

2013. őszén a Kiss János úti óvoda felújítása és bővítése fejeződött be, melynek kapcsán egy új, kétszintes épületszárny került kialakításra 1 csoportszobával, 1 gyermeköltözővel, 1 gyermekmosdóval és WC-vel, 1 szülői mosdóval és WC-vel, 1 dajka szobával, 1 vezetői irodával, 1 helyettesi és óvodatitkári szobával, 1 nevelőtestületi szobával, tálaló konyhával és mosogatóval. A meglévő épületrész nyílászáró cserével hőszigeteléssel, fűtés- és világításkorszerűsítéssel és a tornaterem hőszigetelésével került felújításra, emellett nemes vakolat burkolatot kapott, gyöngykavicsos lábazattal. Megvalósult egy játszóudvar, egy fedett kerékpártároló a gyermekek és felnőttek kerékpárjai számára.

Óvodánk mindkét épületében a gyermekek nevelését szolgáló csoportszobák komfortosak, megfelelő méretűek, bútorzatuk korszerű, a játékok megfelelő mennyiségben és minőségben biztosítottak. Kialakítottunk olyan helyiséget ahol a szülőkkel nyugodt körülmények között beszélgethetünk.

Óvodánkban a gyermekek számára egyéni öltözőszekrény, egyéni rakodó polc a termekben, egyéni fésű- fogkefe- és törölközőtartó valamint saját ágylétesítésre. Az ágyneműt, törölközőt a gyermekeknek az óvoda biztosítja.

Az óvoda épületeihez parkolók, megfelelő méretű, tágas udvarok tartoznak különböző burkolattal, fa és fém játszóelemekkel, babaházakkal, fedett terasszal. A játék lehetőséget közlekedési játszóudvar színesíti kerékpárokkal, triciklikkel, rollerekkel és gördeszkákkal. Udvarunk fejlesztésre, folyamatos felújításra szorul, melyet - alapítványunk és a szülői szervezet jelentős támogatásának bevonásával - tervszerűen valósítunk meg.

Az itt dolgozók jó közérzetét segítik korszerű irodák, dajkaszobák, szociális helyiségek. A nevelői szoba alkalmas a nevelőtestület, munkaközösség, munkacsoportok, és kisebb létszámú értekezletek megtartására.

Az informatika eszköztár (internet-hozzáférés és egyéb telekommunikációs eszközök, és audiovizuális eszközök) óvodánkban biztosított, a folyamatos fejlesztés és korszerűsítés elengedhetetlen.

Óvodánk helye a helyi közélet és közoktatás rendszerében

Óvodánk a helyi közéletben vezető szerepet vállal a kulturált települési környezet kialakításában, példaértékű, esztétikus óvodai belső-és külső terek közízlést formáló aktivitással.

Kezdeményezői vagyunk a település hagyományteremtő és ápoló tevékenységének. Segítjük a községi rendezvények szervezését. Aktív részesei vagyunk a település szociális munkájának.

Vállaljuk a családi nevelés kiegészítését 3 éves kortól az iskolába lépésig. Segítjük a szülőket gyermekeik tehetségigéretének felismerésében és kibontakoztatásában. Pedagógiai munkánkkal modell értékű nevelést valósítunk meg a családok számára, segítve ezzel a településen élők pedagógiai sikerét a családi nevelésben, végső soron a családok boldogságát.

Óvodánk 2019-ben elnyerte az Örökös Zöld Óvoda címet és 2014 óta Madárbarát óvoda.

Óvodánk 2014. július 27-től jogosult a „Minősített referenciainstítútmeny” cím viselésére, egyben kompetencia alapú nevelési intítútmeny, referenciahely. Két bevált Jó gyakorlatot kínál adaptálásra CICAHÁT-KUTYAHÁT és OVI-VAKÁCIÓ címmel.

2018. februárjától megkapta intítútmenyünk a kiválóan akkreditált tehetségpont címet is.

GYERMEKKÉP

Hitvallásunk a gyermeki személyiségről, a személyiség fejlődéséről, fejlesztéséről.

A gyermeki személyiséget úgy határozzuk meg, mint egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek, fejlődő személyiség. Fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés – az érés – sajátos törvényszerűségei, spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Minden óvodás korú gyermekről odaadóan gondoskodunk és biztosítjuk számukra a személyes védelmet. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó.

Óvodánk gyermekközpontú nevelési intítútmeny, ahol a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére, nevelésére, fejlesztésére törekszünk. Minden gyermek számára biztosítjuk, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön s a meglévő hátrányai csökkenjenek. Meggyőződésünk, hogy a gyermeki személyiségfejlődés tudatos támogatására, egyéni készség és képesség fejlesztésére szükség van. Hisszük, hogy minden gyermekben rejtőzik egy olyan többletképesség, érdeklődés valamely terület iránt, melynek felismerésével a tehetségígéretes gyermekek adottságai már az óvodában kibontakoztathatók.

Nevelőmunkánk eredményeként az óvodánkba járó óvodás korú gyermekek személyiségére - egyéniségük és fejlettségük által meghatározott szinten, - jellemző a testi és lelki egészség, edzettség, pozitív énkép, magabiztosság, érzelem gazdagság, együttérzés, kíváncsiság. Elfogadják önmagukat és másokat, de képesek a változásra. Késesek fantázia dús és ötletes alkotásokat létrehozni, gondolataikat tudják és merik elmondani, védik a környezetük értékeit és az élő természetet. A keresztény kulturális értékekkel formálódik nemzeti identitástudatuk.

ÓVODAKÉP

Pedagógiai felfogásunk, alapelveink

„Barátom, ne kényszerrel oktasd a gyermekeket, hanem játszva úgy, hogy előbb fürkészd ki hajlamukat”

Platon

- ❖ Tiszteletben tartjuk, hogy az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a **család**. A nevelőmunkánk során szoros kapcsolatot tartunk a családdal. A gyermek személyiségének alakulásában meghatározónak tekintjük, hogy milyen nevelési hatások érik a családjában. Ezért nagyon fontos a családok nevelési szokásainak a megismerése, a családi és az óvodai szokások közötti eltérés csökkentése. Nevelésünk során, napi szinten együttműködünk, segítjük és erősítjük a családokat.
- ❖ Az óvodáskorú gyermek alapvető életelemeének és állandó örömforrásának a **mozgást** tartjuk, amely átszövi a teljes életét. Kedvezően befolyásolja a test, az egészséges lélek, a fejlett értelem alakulását, elősegíti a betegségek megelőzését. Különösen nagy figyelmet fordítunk arra, hogy kedvére, szabadon mozoghasson, ehhez biztosítjuk, hogy elegendő tér, alkalom, és idő álljon a rendelkezésére.
- ❖ Óvodánkba járó gyermek legelemibb pszichikus szükségletének, létformájának a szabad **játékot** tekintjük. A játékot a gyermek számára a legfőbb élményforrásként, a személyiség fejlesztésének színtereként, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés, tehetséggondozás leghatékonyabb módjaként fogalmazzuk meg.
- ❖ Minden pedagógiai intézkedésünket a gyermek személyiségéhez igazítjuk. Az óvodánkban komplex **nevelés** folyik. A nevelési területek differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban a tárgyi koncentráció elvének megfelelően egységet alkotnak. Óvodánkban a gyermeket féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos, stabil biztonság veszi körül, messzemenően figyelembe vesszük a gyermek testi, lelki szükségleteit. Minden kisgyermekkel személyes, bensőséges kapcsolatot alakítunk ki, személyiségét elfogadjuk, tisztelettel, szeretettel, megbecsüléssel és bizalommal vesszük körül. Minden gyermek megkapja az egyéni, differenciált bánásmódot. Pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkört alakítunk ki, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra, a gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeljük.
- ❖ A megfelelő életvitelt, az **egészséges életmód** iránti igény kialakítását alapvető fontosságúnak tartjuk. Kiemelt figyelmet fordítunk a rendszeres életritmus, a megfelelő napirend kialakítására. A helyes tisztálkodási, öltözködési, és táplálkozási szokások megalapozásában fontos szerepet vállalunk. A felfokozott mozgásigényt a gyermek életkori sajátosságának tekintjük, melynek kielégítését nem akadályozzuk.
- ❖ Óvodánkban alapelv, hogy a gyermek találja meg helyét a **közösségben**. Olyan légkört teremtünk ahol a gyermek igényévé válják a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor – ha arra van igénye – egyedül is tevékenykedhet. Ilyenkor a társai alkalmazkodnak hozzá. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszközének a játékot tekintjük, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák. Az óvodai életet úgy szervezzük, hogy a gyermeket társaival és a felnőttekkel való kapcsolata során pozitív, kedvező hatások, élmények érjék, hogy a gyermek az óvodapedagógusokban és az óvodában dolgozóknak társra, ha kell, természetes támaszra találjon. A gyermeket körülvevő felnőttek modell szerepét kiemelkedő jelentőségűnek tekintjük.

- ❖ A gyermek számára biztonságot nyújtó megalapozott és következetes, ám rugalmasan kezelt **szokásrendszert** alakítunk ki, amely segíti őt abban, hogy a körülötte lévő szűkebb és tágabb környezetben az emberi érintkezés alapvető szabályait elsajátíthassa. A szokásrendszeren és az együttélésből fakadó interakciókon keresztül fejlődik a normarendszere, amely a további fejlődési szakasznak, az iskoláskornak az alapja s egyben a felnőtté válás feltétele is.
- ❖ Kiemelt jelentőséggel bír óvodánkban az **anyanyelvi nevelés**, mely áthatja az egész napi tevékenységeket.
- ❖ Óvodánkban megalapozzuk a gyermekek **környezettudatos viselkedését**. A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével érjük el, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt, anélkül, hogy kárt tenne benne. Ebben a folyamatban a gyermeket körülvevő felnőttek példáját elengedhetetlennek tartjuk. Óvodánk pedagógiai rendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását, a fenntarthatóságra nevelést.
- ❖ Valódi tudásnak tekintjük azt, amit a gyermek maga fejt meg, cselekvésen keresztül sajátít el, majd képes alkalmazni képességei, készségei által. Ennek érdekében a gyermeket sok-sok tapasztalathoz juttatjuk, biztosítjuk, hogy minél több élményt szerezzen. A cselekvések során alkalmat adunk arra, hogy kielégíthesse kíváncsiságát, érdeklődését, kreativitását, a cselekvés örömet. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulást az óvodai **tanulás** útjának tekintjük. Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhessen meg azokat az élményeket, amelyek felkeltik és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömének, az emberi értékek átélésére. Az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira építjük. Csoportos tevékenységek esetén is figyelünk az egyéni szükségletekre, és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazására. Tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakat és emberi értékeket közvetítünk. A tevékenységekhez biztosítjuk a megfelelő helyet, eszközöket és a szabad választás lehetőségét.
- ❖ Óvodánkban a **munka** jellegű tevékenység is tartalmaz játékos elemeket. A munka jellegű tevékenységeket úgy szervezzük, hogy az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során a gyermek megélje a közösségért való tevékenykedés örömet is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet.
- ❖ Felismerjük és fejlesztjük a gyermekek **átlagon felüli** képességeit, támogatjuk a tehetségigérek kibontakozását.
- ❖ Óvodánkba befogadjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermeket. Olyan elfogadó, fejlesztő hatású pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a **különbözőségek felé fordulás** gyermek és felnőtt számára természetes. Biztosítjuk a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek önazonosságának megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.
- ❖ Óvodánk külső esztétikája, gyermekhez közel álló **környezete**, dolgozóink **gyermekszeretete**, szakmai felkészültsége optimális feltételeket teremt a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges nevelésnek. A gyermekek számára olyan körülményeket biztosítunk, ahol minden gyermeknek lehetősége van arra, hogy hozzáférjen az óvodai nevelés minden tárgyi és pedagógiai szolgáltatásához.

A NEVELÉSI, FEJLESZTÉSI CÉLJAINK ÉS FELADATAINK

Óvodánk nevelési, fejlesztési célja

Célunk meghatározásánál abból a tényből indultunk ki, hogy óvodánk óvó-védő, szociális, nevelő és személyiségfejlesztő funkciót lát el.

Célunk, hogy a ránk bízott gyermek,

1. egészséges, sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség teljes kibontakozását elősegítsük, egyéni kompetenciáit megalapozzuk, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges testi, verbális, szociális és értelmi érettségüket kialakítsuk,
2. ha valamilyen okból eltérő ütemben fejlődik, valamilyen zavarral küzd, vagy hátrányos helyzetű, akkor növekedését és fejlődését megfelelő, befogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású gyermekbarát környezetben biztosítsuk, hátrányait csökkentsük,
3. tehetségének kibontakoztatásáról a gyermek egyéni képességeinek, adottságainak, fejlődési ütemének megfelelően gondoskodjunk, segítsük a tehetségigérek felismerését, kiteljesedését,
4. személyiségében megteremtődjenek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei. Az óvodai élet befejezése után, az iskolába kerülésekor zökkenőmentesen tudja megkezdni tanulmányait a neki megfelelő oktatási intézményben, képességei maximális kibontakoztatásával.

A nevelési célokból fakadó feladataink.

Feladatunk a ránk bízott gyermekek testi és lelki, értelmi szükségleteinek kielégítése, személyiségük fejlesztése, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációja, és az óvoda-iskola átmenet támogatása.

Személyiségfejlesztés

A 3 - 6 - 7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, az eltérő fejlődési ütemének szem előtt tartásával, előnyös és hátrányos helyzetének feltárásával, az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztése, melynek keretei a következők:

- A megfelelő életvitel és az egészséges életmód iránti igény alakítása, környezettudatos viselkedés, gondolkodás, környezetkultúra megalapozása.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés és szociális kompetenciák alapozása; a gyermeki szabadság támogatásával, melynek feltétele a rugalmas napi és heti rend, valamint a következetes szokás- és szabályrendszer.
- Az anyanyelvi kompetenciák alapozása-, az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása, a külső világ tevékeny megismerését segítő képességek, technológiai és digitális kompetenciák alapozása.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációja

Az inkluzív pedagógia és az integrációs nevelés megvalósítása a különleges bánásmódot igénylő gyermekek – sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, kiemelten tehetséges gyermek, - és a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek egyéni sikereit segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése, speciális szakképzettségű óvodapedagógusok és külső szakemberek biztosításával.

Az óvoda – iskola átmenet támogatása

Feladatunk folyamatjellegű, a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét és az iskolába lépésével ér véget. Az óvoda és az iskola közötti átmenet támogatásának mérföldkövei:

- a gyermekek megismerése, fejlődésének nyomon követése, mérése, értékelése,
- a gyermekek egyéni fejlettségének megállapítása,
- a gyermekek egyéni képességfejlesztése,
- az iskolai tanulási zavarok megelőzését támogató pedagógiai munka,
- az óvoda – iskola átmenetet segítő programok szervezése,
- a gyermekek fejlődésének után követése az általános iskola első évében.

A nevelési célokból fakadó feladataink tervezése és az eredmények értékeléseTervezési feladatok

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, feladatok megjelennek a pedagógus tervező munkájában és annak ütemezésében, melyek csoport szinten és a gyermekek egyéni szintjén valósulnak meg.

1. Csoportszintű tervezés

Nevelési terv: A pedagógusok a csoportra vonatkozóan nevelési tervet készítenek. A terv tartalmazza a személyiségfejlesztés csoportra vonatkozó elemeit, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportba integrálását és az óvoda-iskola átmenet csoportban jelentkező nevelési feladatait. A terv félévre készül.

Tevékenységi terv: A tevékenységi tervezés alapja lehet: projekt, a négy évszak, témakör (pl. tűz, víz, föld, levegő), élménykör, ünnepkör, hagyományok, jeles napok stb.

- ✓ *Éves tervezés:* A pedagógusok az adott tevékenységi terület oktatásához, csoportra vonatkozó éves tervet, anyag kiválasztást készíthetnek. A kitűzött célok és követelmények alapján a pedagógus meghatározza és elosztja az éves anyagot a rendelkezésre álló időkeretnek és az elsajátítási folyamat szükségleteinek megfelelően, kellő időt szánva az ismeretek alkalmazására, rendszerezésére és az ellenőrzés-értékelés fázisára is. Itt történhet a szükséges és lehetséges a tevékenységek közötti koncentráció feltárása és megnevezése és az alapvető oktatási eszközök meghatározása is.
- ✓ *Tematikus tervezés:* A pedagógusok kettő hétre szóló tematikus tervet készítenek. A tematikus terv a gyermeki tevékenységek anyagát foglalja egységbe, az erre való felkészülést biztosítja. Ez a tartalmi szakasz egy koherens téma választást jelent. A tematikus tervezés során a pedagógus rendelkezik a szükséges információk döntő részével, tudja, hogy az előző anyagrészeknél milyen eredményeket ért el, milyen tudásra számíthat és mit kell pótolnia, vagy melyek azok a problematikus pontok, amelyekre nagyobb hangsúlyt kell fektetnie. Tudja ezt az egész csoport és az egyes gyermek szintjén is. A tematikus terv, a terv végén lezárulhat, de tovább is folytatódhat.
- ✓ *Foglalkozás vázlat:* A pedagógusok a foglalkozásra való felkészüléshez, foglalkozás vázlatot készíthetnek. A részletes tematikus terv mellett a foglalkozásra való felkészüléskor, elég, „vázlatosan” rögzíteni a foglalkozás konkrét, személyre szóló feladatait, tevékenységformáit, felhasználható eszközeit, pontos időbeosztását, stb. Az óravázlat tartalma és részletessége függ a pedagógus személyiségétől és szakmai tapasztalatainak mennyiségétől és minőségétől is.

2. Egyéni szintű tervezés

Egyéni fejlesztési terv: Minden gyermeknek Egyéni fejlesztési tervet készítenek az óvodapedagógusok, amely az Egyéni Fejlődési Napló része.

A pedagógusok a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében kiemelt figyelemmel, belső és külső szakemberekkel team-munkában készítik a fejlesztési tervet. A terv készítése során együttműködnek a gyermek logopédusával, fejlesztőpedagógusával, gyógytestnevelőjével, gyógypedagógusával.

A szociális környezetből és a kompetenciák fejlettségéből vagy fejletlenségéből adódó hátrányok ellensúlyozását, mérséklését célzó tudatos oktató-nevelő tevékenység tervezése két hónapra készül.

Pedagógiai terveinket a megvalósulás eredményességének függvényében felülvizsgáljuk, szükség esetén rugalmasan változtatunk előzetes terveinken.

TERVEZÉS					
Tervezési szintek		Megnevezés		Hol?	Időtartama
Egész csoportra	Nevelési terv	Nevelési terv	kötelező	csoportnapló	fél év
	Tevékenységi terv	Éves anyagkiválasztás	lehetséges	-	év
		Tematikus vagy Projekt terv	kötelező	csoportnapló	kettő hét
		Foglalkozás vázlat	lehetséges	-	kettő-négy hét
Egyénre	Képességfejlesztési terv. (minden gyermek)	Egyéni fejlesztési terv	kötelező	Egyéni Fejlődési Napló melléklete.	egy foglalkozás
					két hónap

Értékelési feladatok

Óvodánkban a nevelő-oktató munka eredményeit folyamatosan figyelemmel kísérjük mind a gyermekek egyéni szintjén, mind pedig a csoport szintjén.

1. Csoport szintű mérés, értékelés:

A tudatos pedagógiai tervezés eredményeit csoport szinten értékeljük, melyben megállapítjuk, hogy milyen szinten sikerült a célok és feladatok megvalósítása. A nevelési tervet félévkor és év végén értékeljük. A tevékenységi tervek a tervezési időszak végén reflexió formájában kerülnek értékelésre.

2. Egyéni szintű mérés, értékelés:

A gyermekek óvodába lépésekor a szülők a gyermek komplex anamnézis lapját töltik ki, ami segíti a gyermekek, azok családjának és életkörülményének jobb megismerését.

Minden gyermek egyéni haladását folyamatosan nyomon követjük, dokumentáljuk, elemezzük, szükség esetén az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsoljuk, ha szükséges, fejlesztési korrekciókat hajtunk végre.

A gyermekek értékelése, egyéni adottságainak, képességeinek megismerése, közös alapelvek és követelmények alapján, elsősorban pedagógiai megfigyeléseink, másodsorban az *Egységes mérési - értékelési rendszer* alapján végezzük, mely a Pedagógiai Program melléklete. Minden gyermek értelmi, beszéd-, hallás-, látás-, mozgásfejlődését nyomon követjük, eredményét félévenként az *Egyéni Fejlődési Naplóban* rögzítjük. Itt rögzítjük a gyermek egészségügyi vizsgálatainak eredményét, a külső szakemberek vizsgálatait, és a fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat is. A gyermekek fejlesztésének kiemelt területeit, tartalmát

megjelöljük és eredményességét az Egyéni Fejlődési Napló Egyéni fejlesztési terv mellékletében, szöveges formában értékeljük.

A gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan, de évente legalább két alkalommal tájékoztatjuk, melyet dokumentálunk. Nagycsoportos életkorú gyermek esetében ez évente legalább három alkalom.

ÉRTÉKELÉS			
Értékelési szint	Megnevezés	Mikor?	Hol?
Csoportra vonatkozóan	Nevelési terv	Félévkor és év végén	Csoportnapló
	Tematikus vagy projekt terv	Reflexió a tervezési időszak végén	Csoportnapló
Egyénre vonatkozóan	Egyéni kompetenciák (minden gyermek)	A haladást folyamatosan, a szöveges értékelést félévente.	Egyéni Fejlődési Napló, Egyéni fejlesztési terv

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ALAPVETŐ KERETEI

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelést a gyermeki személyiségfejlesztésben kiemelt jelentőségűnek tekintjük, hiszen alapozó szerepe miatt döntően befolyásolja a nevelés egész folyamatát.

A testi és lelki szükségletek kielégítésével a gyermek testi és lelki egészségét alapozzuk meg.

Célunk a gyermekek egészséges életvitel igényének alakítása, harmonikus testi és lelki fejlődésének elősegítése, ide értjük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is. Célunk a biztonságos környezet és ehhez szükséges eszközrendszer megteremtése.

Feladatunk az optimális, a gyermek életkorának megfelelő életritmus kialakítása, ahol a gyermekek biztonságban érzik magukat. Egészséges és biztonságos környezetben olyan szokás- és szabályrendszert alakítunk ki, melyben könnyen eligazodnak. A környezettudatos magatartási formák kialakítása, mely során felkeltjük a gyermekek felelősségérzetét környezetük óvása iránt.

A rendszeres tevékenységek biztosításával megteremtjük a testi, lelki és szellemi fejlődésük feltételeit.

Megfelelő szakemberek bevonásával ellátunk speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatokat különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

Az egészséges életmódra nevelés területei:

1. gondozás
2. testi nevelés
3. egészségvédelem, edzés

A gyermekek gondozása

Az egészséges életmódra nevelés területén kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek gondozására. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, szorosan együttműködve a gondozást végző dajkával. A gondozottság – ápoltság – a gyermek számára jó közérzetet biztosít, a megszokott, rendszeres időben végzett tevékenységeket a gyermekek örömmel végzik.

A **testápolás** területén a tisztasági igény kialakítására törekszünk. A gyermekeket testi szükségleteik jelzésére, szóbeli kifejezésére készítjük. Együttműködve segítjük az önálló testápolás – mosakodás, törölközés, fésülködés, körömtisztítás, fogmosás, orr, fül, szentisztítás – műveleteinek elsajátítását.

Az **öltözködés** közben szükség szerint segítjük a gyermekeket, gyakoroltatjuk a ruházat fel és levételét, cipőfűző megkötését, holmijukkal való gondos bánásmódot. Arra törekszünk, hogy a rendezett külső megjelenés igényükké váljon.

Az **étkezés** területén a kulturált étkezési szokásokat kialakítjuk; a helyes viselkedést étkezés közben, az evőeszközök helyes használatát, udvariassági szabályokat, ízléses terítést. A zöldségek és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztására ösztönözzük a gyermekeket, és törekszünk a különösen magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír- tartalmú ételek fogyasztásának a csökkentésére.

A tevékenységek gyakorlása során a környezet rendjének megőrzésére és kialakítására neveljük a gyermekeket.

A tevékenységeket segítséggel, kis segítséggel és önállóan végzik, melynek mértéke életkornak megfelelően bővül, szokás- és szabályrendszerünk kiteljesedik.

Testi nevelés

A testi nevelés során valósítjuk meg a gyermek

- testi szükségleteinek kielégítését
- mozgásigényének kielégítését harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítését
- testi képességei fejlődésének segítését

A mozgás a gyermek alapvető testi szükséglete. A sokféle rendszeres és örömteli mozgáslehetőséggel hozzájárulunk a légzési és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. A mozgásformák sokszori gyakorlásához optimális feltételeket teremtünk óvodánk udvarán, helyiségeiben, valamint megfelelő számú és minőségű mozgásfejlesztő eszköz biztosításával. Tornaszobánk igényesen összeválogatott, gazdag eszköztára szolgálja, rendszeres, szervezett, csoportos és mikro-csoportos, differenciált, sokoldalú mozgás célzott fejlesztését.

Sétákat, kirándulásokat, játékos mozgásos programokat szervezünk, kiemelt figyelmet fordítva a környezetbarát közlekedés elősegítésére, alkalmanként szülőkkel közösen.

A levegőzés fontos élettani hatású. Időjárástól függően a gyermekek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végzik. A szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növeli az ellenálló képességeket, a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakítását is. Udvarunk kialakítása lehetőséget ad a mozgás különböző formáinak gyakorlására, az örömteli időtöltésre, a játékra.

A pihenéssel megőrizzük a gyermeki erőforrásokat. Megteremtjük az aktív és passzív pihenés tárgyi feltételeit, a nyugodt légkört. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni alvásigényét és szokásait. Az elalvás előtt rövid mesét mondunk a gyermekeknek, halk énekléssel, zenével nyugtatjuk őket.

Az egészséges táplálkozás érdekében szoros kapcsolatot tartunk az ételmezésvezetővel. A gyerekek étrendjét lehetőség szerint kiegészítjük vitamindús zöldségekkel, gyümölcsökkel, melynek megvalósításához a szülők segítségét is kérjük.

Egészségvédelem, edzés

Fontos feladatunknak tekintjük a ránk bízott gyermekek egészségének védelmét, megóvását, melynek megvalósítását a gondozási feladatok ellátása segíti elő. Az egészség megőrzéséhez fontos, hogy a gyermek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás és a környezet változásaihoz,

ellenállónak válnak a betegségekkel szemben. Óvodánkban nagy hangsúlyt fektetünk a környezet tisztán tartására, portalanításra, fertőtlenítésre, folyamatos szellőztetésre, zöld növények elhelyezésére, megfelelő páratartalom és levegőtisztításra, valamint a nyugtató hatású színharmóniára.

Megfelelő, réteges öltözködéssel védjük a gyermekek egészségét. A nap folyamán folyamatosan biztosítjuk a megfelelő mennyiségű folyadékot. Figyelemmel kísérjük a gyermekek egészségi állapotát, melyről a szülőket rendszeresen tájékoztatjuk.

A testi épség védelme és a balesetek megelőzése magába foglalja a személyi, tárgyi feltételek biztosítását, a használati tárgyak ellenőrzését és karbantartását, a hibaforrások megszüntetését. A gyermekek tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérjük, hozzájárulva ezzel a gyermekbalesetek megelőzéséhez. A gyermekekben igyekszünk kialakítani saját testi épségük megőrzését, társaik testi épségének védelmét. Az egészség védelmét és a balesetek megelőzését a gyermekekkel közösen kialakított szabályok is szolgálják.

A gyermekek testi edzettségét a levegő, víz és a napfény együttes hatásával biztosítjuk. Nyáron figyelmet fordítunk a nap káros hatásának kiküszöbölésére, biztosítjuk, hogy a gyermekek fedett teraszon, árnyékban tevékenykedjenek, tusolással, fürdőzéssel valósítjuk meg a vízzel való edzést. Ellenálló képességük növelése érdekében termi és vízi edzőprogramot szervezünk.

A gyermekek eredményes egészséges életmódra nevelése érdekében szorosan együttműködünk a családdal, a gyermekorvossal és a védőnőkkel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek szokásává válik a rendszeres, gondos, önálló tisztálkodás,

- figyelmeztetés nélkül mosakodnak a nap során,
- mosakodás előtt a ruhájuk ujját feltűrik,
- használják a körömkefét,
- szárazra törlik a kezüket,
- használják a WC-t, használat közben vigyáznak a WC és a mosdó rendjére,
- megmossák a fogukat, a fogápoló eszközöket tisztán tartják,
- szükségnek megfelelően fésülködnek,
- szükségnek megfelelően használják a zsebkendőt.

Szilárd szokások alakulnak ki az étkezés közbeni kulturált magatartásban:

- megfelelő mennyiségű ételt szednek,
- vigyáznak az asztal és környéke esztétikus rendjére,
- helyesen használják a kanalat, villát, gyakorolják a kés használatát,
- szükségnek megfelelően használják a szalvétát,
- étkezés közben csendesen beszélgetnek.

Önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek és vetkőznek:

- ruháikat, ágyneműjüket rendben tartják,
- ha melegük van, vagy fáznak, önállóan segítenek magukon,
- cipőjüket az épületbe lépés előtt letisztítják,
- cipőfűzőjüket megkötik.

Délutáni pihenéskor segítséggel betakaróznak, kényelmesen elhelyezkednek az ágyon. A pihenő időben társaikat nem zavarják.

Szívesen tartózkodnak a szabadban, bekapcsolódnak a mozgásos tevékenységekbe.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermek személyiségfejlődésében kiemelt szerepe van az érzelmeknek. Alapvető szükséglete az érzelmi biztonság, az érzélem vezérelt tevékenység, a tapasztalás útján történő megismerés, az élmény fonalán haladó gondolkodás.

Célunk a gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatása a közösségi normák alapján, ezáltal érzelmileg gazdag, pozitív beállítottságú, társas kapcsolatokban magabiztos gyermek nevelése.

Feladataink:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, állandó értékrendű, kiegyensúlyozott, derűs, szeretetteljes légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodaskor végéig. A nyugodt légkör elősegíti a kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás, önbizalom, önértékelés fejlődését, a gyermekek érzelmi biztonságának kialakulását, különös figyelemmel a viselkedési és beilleszkedési nehézségekkel küzdő, szociálisan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekekre.
- Interperszonális kapcsolatok alakítása, mely egyaránt értendő a gyermek-gyermek és gyermek-felnőtt kapcsolatára.
- Érzelmekre alapuló, társas kapcsolatteremtő képességek, alapvető erkölcsi és viselkedési normák formálása, a tisztelet és megbecsülés érzésének alakítása.

Módszertani kultúránk kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére, és megosztjuk egymással ez irányú módszertani tudásunkat. Használjuk a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Lehetővé tesszük a gyermekek számára a helyes viselkedési normák, a mintaként szolgáló cselekvések, a kommunikáció, együttműködés megismerését.

Új attitűdök, értékek, normák kialakulása:

Alapvető feladatunk, hogy a gyermekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés és önérvényesítés alapvető szabályait: kölcsönös egymásra figyelmet, együttérzést, egymáshoz való alkalmazkodást, egymás segítségét, a jó és a rossz felismerését, őszinteséget, igazmondást, igazságosságot, felelősségvállalást, a gyengébb védelmének segítségét, a másság elfogadását. E téren követendő mintát mutatunk a gyermekek és szülők számára.

A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszközének elsősorban a játékot tekintjük, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák. Óvodapedagógusaink folyamatosan a gyermekek között végzett élményszerző tevékenységei, kezdeményezései, játékötlei olyan élményekhez juttatják a gyermekeket, amelyekben a közösségi „mi” – tudat megélése erősödik.

Ösztönözzük a gyermekeket összpontosításra, erőfeszítésre, a feladatok jó megoldására. Olyan attitűdöt alakítunk ki, amely biztonságot, szeretetet, megértést és védelmet sugároz a gyermekek felé. Biztosítjuk a „valahová” tartozás (csoport, óvoda, ország) érzésének felfedezését, jelképek tudatosítását, pozitív kötődések erősítését.

A különbözőségek (másik csoport, óvoda, település, ország) értékeinek elfogadásával, tiszteletével, a csoportok közötti közös élmények létrehozásával a gyermeki kapcsolatokat gazdagítjuk.

Közös tevékenységeken keresztül fejlesztjük a gyermekek erkölcsi tulajdonságait, megalapozzuk szokás- és normarendszerüket: az együttérzést, önzetlenséget, toleranciát, mások érdekeinek figyelembe vételét. Segítjük az én tudat alakulását, teret adunk a gyermek önálló kezdeményezéseinek, önkifejező törekvéseinek, biztosítva ezzel, hogy játékötleiket, tevékenységeiket megvalósíthassák, döntési helyzetbe kerüljenek.

A gyermek nyitottságára építve elősegítjük, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje, becsülje azt. Ismerje szűkebb és

tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, és a szülőföldhöz, családhoz való kötődés alapja.

Nehezen szocializálható gyermekek nevelése speciális szakismereteink mellett, külső szakemberek segítségével történik.

Az érzelmi és erkölcsi nevelésre komoly hangsúlyt fektetünk, mert ez alapozza meg a személyiség szocializációját, segít a családoknak az értékek mentén történő nevelésben.

A szülői igényekhez igazodva megteremtjük a lehetőségét, és a tárgyi feltételét a történelmi egyházak által nyújtott hitoktatásnak.

A családi és óvodai nevelés összhangját igyekszünk megteremteni. Segítjük a szülőket a felmerülő nevelési problémák kezelésében.

Az érzelmi és szociális kompetenciák tartalma:

A befogadás rendszere és folyamata

A kisgyermekkorban rendkívül erős érzelmi kötődés fűzi a gyermeket a családhoz, elsősorban az édesanyához. A hároméves korra felerősödnek bizonyos önállósági törekvések, mely kedvezően hatnak az anyától való elválásra, így az óvodai élet megkezdésére.

Célunk, hogy a gyermekek számára megkönnyítsük a szülőtől való elválást, hogy elősegítsük a megváltozott körülményekhez való alkalmazkodást, megismerkedjenek az új környezettel, felnőttekkel és gyermekekkel, bízzanak bennünk óvodapedagógusokban és dajkáiban. El kívánjuk érni, hogy az óvodássá válás folyamatában képesek legyenek az aktív játékra, a nyugodt étkezésre és pihenésre.

A gyermekek az óvodába egyrészt a családból másrészt pedig a bölcsődéből kerülhetnek. A családból az óvodába való átmenet feladatokat jelent a családnak és az óvodának egyaránt. Mi óvodapedagógusok az új gyermek fogadásának előkészítésére nagy hangsúlyt fektetünk

Már a jelentkezéskor lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek megismerjék a csoportszobát, az udvart és a játékszereket.

A szülőknek szülői értekezlet keretében bemutatjuk az óvodai nevelési törekvésünket, az óvodai környezetet és megbeszéljük az óvoda kezdés ütemezését és felmérjük igényeiket.

A nyár folyamán a gyermek - szülő felügyelete mellett – bekapcsolódhat az óvodások tevékenységeibe, kiemelten természetesen a játékba.

Az óvodába érkezés előtt meglátogatjuk a gyermekeket az otthonukban. E látogatás célja, hogy a kisgyermek érezze át az óvodapedagógus és a szülő egymáshoz közeledését, ezáltal bizalommal legyen az új nevelőjével. A bölcsődéből érkezőkkel a bölcsődében is ismerkedünk, megfigyeljük őket játék közben, majd a csoportba sorolás után az óvodában fogadjuk a gyermekeket.

Az apával, anyával való befogadás egyéni eltéréseket mutathat.

A csoportba érkezéskor először a bölcsődei közösségből érkezőket fogadjuk. Számukra már megszokott esemény az elválás, de ők is új környezettel ismerkednek ezért rájuk is kiemelten figyelünk. A családból érkező gyermekeket egy nyugodt és összeszokott csoport fogadja. Elegendő időt adunk ahhoz, hogy a szülő és a gyermek megszokja egymás távollétét, az új közösséget, az ismeretlen felnőtteket és a megváltozott környezetet. Az ismerkedés, az óvodai élet rendszerének megismerése, a szokás-és szabályrendszer gyakorlása szeretetteljes, elfogadó légkörben történik.

A befogadás ideje alatt, fokozott figyelmet fordítunk arra, hogy amíg a gyermek nem szokta meg az óvodai közösséget, ne érezze magát egyedül. A számára ismeretlen környezetben segítséget, érzelmi biztonságot, otthonossági érzést nyújtunk. Engedjük, hogy a beszoktatás ideje alatt a gyermekek számára érzelmi biztonságot nyújtó kedvenc tárgyait magukkal hozhassák.

Szokás és szabályrendszer

A nevelési év elején kerül meghatározásra az észszerű kereteket adó szokás-szabályrendszer, amely a gyermekek biztonságérzetét, a két óvodapedagógus, a dajka és a pedagógiai asszisztensek közötti összhangot, az egyező nevelő hatást célozza. Alapja a csoport fejlettségi szintje, a feladatok és tevékenységek rendszere. A szokások és szabályok kialakításába bevonjuk a gyermekeket is.

Tartalmi elemei mindazok az elvárások, amelyek a nevelés és a gyermeki tevékenységek területén szokásként és szabályként jelennek meg. Óvodánkban megfelelő időt biztosítunk arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezzék, pontosan elvégezzék. Az elmélyült érdeklődéssel, belső motivációval folytatott tevékenységekhez igyekszünk nyugalmat, kiegyensúlyozott légkört biztosítani.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi neveléshez kapcsolódó tárgyi feltételrendszer

- családlátogatáskor apró ajándék készítése az újonnan érkező gyermekeknek,
- a gyermek jelével ellátott iratgyűjtő dosszié,
- beszélgetőkörhöz szőnyeg, gyermekpárnák,
- mesekönyvek, képeskönyvek,
- csoportszimbólumok megjelenése a csoportszoba ajtón, faliújságon,
- életkorhoz igazodó csoportszobai bútorok, polcok, felszerelések, játékeszközök,
- dramatizáláshoz, bábozáshoz szükséges eszközök.

Ismétlődő közös tevékenységek, ünnepeink, hagyományaink

A szocializáció szempontjából kiemelt jelentőségűnek tartjuk a csoporton belüli közös tevékenységeket – mint a közös játék, mozgás, mesélés, verselés, rajzolás, az együttes munkavégzés, a közös udvari játék-, melyek mind-mind erősítik a gyermeki kapcsolatokat, a közösségi érzés alakulását. A közös tevékenységek tervezésénél a gyermekek kreativitására, ötleteire is építünk.

A csoportos és óvodai kirándulásokkal szerzett közös élményekkel a közösségbe tartozást erősítjük. Közös ünnepeink közül a névnapok és születésnapok megünneplésével az egyén fontosságát erősítjük.

Közös, különleges élmény átélését biztosítja a

- Mikulás,
- Karácsony,
- Luca nap,
- Farsang,
- Húsvét,
- Gergely-járás,
- Anyák napja

Zöld jeles napok megünneplése a természet szeretetét erősíti

- Föld Napja,
- Víz Világnapja,
- Madarak és Fák napja
- Autómentes Világnap (Bicajjal az oviba!)

Különleges fontosságúak az egész óvodára vonatkozó ünnepeink, hagyományaink

- március 15-e,
- az iskolába menők búcsúztatása,
- gyermeknap.

Szerepléseinkkel a községi szintű rendezvényeket is színesítjük

- szüreti felvonulás,
- idősök napja,
- falukarácsony,
- március 15.-e,
- bölcsődében és a gondozóházban történő fellépések.

Az ünnepek külső megjelenítésére is kiemelt figyelmet fordítunk az egész óvodában megjelenő dekorációval, alkalomhoz illő öltözködéssel. Ünnepeink megrendezésében alkalmanként a szülőket is bevonjuk, segítségüket igénybe vesszük.

Társas kapcsolatok

A gyermekközösségbe való beilleszkedést egyéni bánásmóddal, az egyéni kapcsolatok szélesítésének segítségével kívánjuk ösztönözni. Olyan változatos, gazdag tevékenység-rendszereket, projekteket teremtünk, melyek során a gyermekek a döntéseikkel, helyzetmegoldásaikkal megtanulják irányítani saját érzelmeiket, megtanulják azt, hogy hogyan tudnak egy közös cél érdekében együttműködni. Tudatosan alkalmazzuk a konfliktus-megelőzés módszereit, például a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet.

A csoportban felmerülő konfliktusokat, azok okait felismerjük, helyesen értelmezzük és hatékonyan kezeljük. Konfliktushelyzetben a gyermekeket a konfliktusok kompromisszumos és önálló megoldására ösztönözzük.

Arra törekszünk, hogy a gyermek-felnőtt kapcsolatban érezze a gyermek a segítséget adó felnőtt szeretetét, biztonságot adó védelmét. Fontos a felnőtt és a gyermek közötti személyes kontaktus, amely a kommunikációban, metakommunikációs jelzésekben, tevékenységekben nyilvánul meg.

Az eltérések tolerálásában mintát adó óvodapedagógus el tudja fogadtatni társaival a nehezebben beilleszkedő, hátrányokat hordozó, a kiemelkedő képességű, erős „én központú” gyermekeket, megkönnyíti az együttműködést, a társas kapcsolatainak alakulását. Az együttnevelés, integráció feladataira az óvodapedagógus a nevelési évet megelőzően elméleti ismeretek megalapozásával és a feltételrendszer megteremtésével készül a gyermekek befogadására.

A gyermekek közötti kapcsolatban az egymás megismerése, elfogadása a legfontosabb cél. A különböző tevékenységekben olyan szocializációs teret teremtünk, amelyben szoros, meghitt kapcsolatok, barátságok alakulnak ki.

A gyermekek társas kapcsolatainak jobb megismerése, a szociális képességek fejlesztése érdekében szociometriai vizsgálatokat végzünk.

Felnőttek példamutatása

A modellnyújtás az óvoda minden dolgozójára érvényes, a velünk dolgozó dajkák, pedagógiai asszisztensek, óvoda titkár, kisegítő, a karbantartó munkája során is érvényesül.

A dajka és pedagógiai asszisztens a nevelési folyamatba való intenzívebb bevonása által, fontos segítője a nevelő-gondozó munkánknak.

A felnőttek beszéde, hanghordozása, gesztusa, mimikája, érzelmei mintát adnak a gyermekek számára s példát mutatunk a társas viselkedés alakulásában is.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak betartása.
- Könnyen teremtenek kapcsolatot gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.
- A gyermekek a közösségi élet szokásaihoz, szabályaihoz alkalmazkodnak.
- Ismerik a tevékenységük, cselekedetük, magatartásuk következményeit.
- Szívesen szereznek örömet társaiknak, a felnőtteknek. Együttműködőek.
- Érdeklődnek egymás iránt, figyelmesen végighallgatják egymást.
- A konfliktusaikat megpróbálják önállóan megoldani.
- Személyiségjegyükké válik az igazmondás.
- Önfegyelmük, feladattudatuk kialakulóban van.
- Udvariasan viselkednek természeti és társadalmi környezetben egyaránt.
- Természetes szükségletük a közös tevékenység.

- Egy-egy társuk iránt rokonszenvet, barátságot mutatnak.
- Örülnek a csoport és társaik sikerének, érzékenyen reagálnak egymás bánatára.
- Képesek a kudarc elviselésére.
- „Én tudatuk” mellett megjelenik a „mi tudatuk” is.
- Elfogadják a különleges bánásmódot igénylő társaikat. A segítőkészség, empátia és tolerancia jellemük része.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az értelmi erők fejlesztésének kiemelkedő szerepe van a személyiség kibontakoztatásának folyamatában.

Megfelelő élmények biztosításával törekszünk arra, hogy a gyermekek szívesen járjanak óvodába, biztonságban érezzék magukat, sikerélményhez jussanak, egyenletesen fejlődjenek, képesek legyenek megfelelő kommunikációra és kooperációra, szellemi tevékenységek iránt érdeklődőek legyenek.

Célunk: A műveltségterületek hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermek spontán – érdeklődése, kíváncsisága alapján – szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése tudatos, célirányos, tervszerű bővítése tevékenységeken keresztül.

Feladataink:

- Az egyéni sajátosságokat figyelembe véve, a gyermekek ösztönös tudásvágyára alapozva, olyan élményszerű, változatos tevékenységek biztosítása, melyek lehetőséget adnak a kíváncsiság, érdeklődés kielégítésére, tapasztalatszerzésre a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetről.
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – követhető nevelői mintaadással és szabálykövetítéssel – a gyermeki tevékenység rendszerében.
- A természetes beszéd és beszédkedv ösztönzése, fenntartása.
- A megismerő kognitív képességek fejlesztése, mint: egyre pontosabb valóság-hű észlelés, figyelemösszpontosításra való képesség, valósághoz közelítő képzelet, reprodukív emlékezet, problémamegoldó és kreatív gondolkodás, az alakuló fogalmi gondolkodás.
- Kiemelkedő képességek erősítése, fejlesztése, tehetségek kibontakoztatása, ápolása.
- Tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztése az óvodapedagógusok speciális ismeretei alapján és külső szakemberek segítségével.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése az óvodapedagógusok speciális pedagógiai és pszichológiai ismeretei alapján, külső szakemberek bevonásával.

Az értelmi nevelés, fejlesztés tartalma:

1. Anyanyelvi és kommunikációs nevelés tartalma:

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk, melynek jellemzője a komplexitás.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetítéssel - az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van.

Óvodánk feladata kialakítani a szükséges nyelvi kifejezési készséget és képességet, a passzív szókincs aktivizálásával, vagyis a szókincs bővítésével.

A beszédfejlesztés természetes színtere a játék, ahol a gyermekek különböző helyzetekben kerülnek kapcsolatba egymással. Nyugodt és barátságos légkörben bátran mondhatják el érzéseiket,

gondolataikat. A beszélgetést és egymás meghallgatását a beszélgető körök biztosítják, amelyek szólhatnak általános dolgokról, gyermekekkel történekekről, vagy a napi, heti feladatok tervezéséről.

Kiemelt jelentősége van az anyanyelvi nevelés szempontjából az igényesen kiválasztott, gazdag mese, vers és mondóka anyagnak.

Fontos figyelemmel kísérnünk a gyermek fejlődésében a beszéd két fontos részét, a beszédprodukciót, a beszédészlelést és beszédértést.

Az óvodapedagógusi nyelvhasználatból, gazdagon árnyalt előadásmódjából a gyermekek „másolhatják” a helyes artikulációt, beszéd – dallamvezetést, tempót, ritmust, hangindítást, hangerőt. Gyarapítjuk aktív és passzív szókincsüket. Ösztönözzük őket a nyelvtanilag helyes szó- és mondatalkotásra. Kommunikáció útján választékos, udvarias kifejezésre szoktatjuk őket. Együttal ösztönözzük a párbeszédes formákra, kérdések megfogalmazására. Gyakori szeretetteljes beszédkapcsolattal serkentjük a gyermekek beszédkedvét, alakítjuk beszédértését, beszédképességét. A nevelés folyamatában a gyermek pszichés fejlődéséhez a nem verbális kommunikációra is szükség van. Nagy hangsúlyt fektetünk a tekintettartásra, gesztusra, mimikára. Olyan feltételeket teremtünk, amelyekkel a gyermekeket folyamatos beszédre készítjük. A napi tevékenységekben, játékban, időt és lehetőséget biztosítunk a beszélgetésekre, amellyel, az egymásra figyelmet, a másik fél mondanivalójának meghallgatását támogatjuk.

A nyelvi fejlődés szempontjából jelentős a dajka és a pedagógiai asszisztensek nyelvi kultúrája is, mintát ad a gyermekeknek.

Differenciáltan foglalkozunk a nyelvi hátrányokkal érkező gyermekekkel. Külső szakember, logopédus segítségével a beszédhibás gyermekek fejlesztését is felvállaljuk.

Tapasztalatszerzés tevékenységeken keresztül:

Az ismeretek gazdagítása a gyermek tevékeny közreműködésével, tevékenység közben történik, maximálisan kihasználva az óvodás korú gyermek életkori sajátosságait: az érdeklődést, a kíváncsiságot, a játékosságot, az alkotóképzeletet stb. A tevékenység során olyan légkört alakítunk ki, amelyben szorongások nélkül felszabadultan, érdeklődéstől áthatottan, aktívan tevékenykednek, kommunikálnak a gyermekek. A kommunikáció segíti őket az együttműködésben és a konfliktusok kezelésében

2. Értelmi képességek fejlesztése:

A gyermekek a környezet benyomásait csak az értelmi képességek (észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás) segítségével képesek felfogni, megérteni, megőrizni, feldolgozni és mint ismereteket felhasználni.

Egyes **érzékelések, észlelések** az óvodáskorban fejlődnek ki. Teljes értékűen csak céltudatos érzékszerv-működtetés mellett érhetjük el. A tudatosan szervezett érzékszervfejlesztéssel a gyermekek gondolkodását fejlesztjük. Az érzékszervek működését – szem-fül – épségét az óvodába lépéstől kezdve tudatosan figyeljük, szükség esetén szakorvosi vizsgálatot javasolunk a szülőknek. Tevékenység közben a gyermek érdeklődése fenntartható, ez számára vonzó tevékenység, így az érzékszerveit bonyolult feladatok megoldására készítjük, ezáltal újabb és újabb ismeretekre tehet szert, olyan tevékenységek közben, amelyek a megismerés örömeit keltik. Az érzékszervek védelmével és fejlesztésével – látás, hallás, tapintás, szaglás – segítjük a kognitív képességek fejlődését.

Az **emlékezet** fejlesztésével az önkéntelen emlékezetből kiindulva a szándékos emlékezet kialakulását segítjük. A reprodukív, akusztikus, optikus, logikus, térbeli emlékezet fejlesztését fontosnak tartjuk.

A gyermeki **képzeletet** az ismeretek bővítésével, a valóság megmutatásával, az ábrázolás, a mese, a játék, a bábozás segítségével fejlesztjük és egyre szilárdabb alapra építjük.

A képzeletre támaszkodó gondolkodás indítja el a magasabb szintű megismerést.

Az óvodai nevelés a gyermek önkéntelen **figyelmére** támaszkodik. A szándékos figyelem kialakításában megteesszük a kezdeti lépéseket, kitartó figyelemre neveljük őket. A figyelem felkeltésénél tekintettel kell lennünk arra, hogy a gyermeki pszichikumban változások történtek. Ezért figyelmét olyan eszközökkel, eseményekkel kötjük le, amelyeket a játékba be tudnak építeni, amelyekkel rögtön tudnak manipulálni.

A figyelem fejlesztésével növelni tudjuk a figyelem időtartamát, átvitelét egyik tárgyról a másikra és terjedelmét.

A **gondolkodás** fejlesztésével a szemléletes cselekvő gondolkodástól a szemléletes képszerű gondolkodáson át indítjuk a fogalmi nyelvi gondolkodási szintet.

A nyelvi gondolkodás az iskolai teljesítményt segíti. A gondolkodás fejlesztése függ a feladatok mennyiségétől, minőségétől. A gyakorlati tevékenységek bonyolultabbá válása során a gondolkodási műveletek új formái alakulnak ki. A gyermekek, kíváncsiságukra építve a cselekvés útján végezhetnek: analízist, szintézist, összehasonlítást, általánosítást, konkretizálást, kiegészítést.

3. Kiemelkedő képességek erősítése, fejlesztése, tehetség kibontakoztatása, ápolása.

Óvodáskorban a meleg, érzelemgazdag kapcsolatokban bővelkedő, tevékenykedő légkör teremt bázist a tehetséges gyermek kiemelkedő képességeinek kibontakoztatására.

A képességfejlesztés és a személyiségfejlesztés elképzelhetetlen változatos, gazdag tevékenységrendszer nélkül, amelyben kialakulnak a tevékenységekre, kreativitásra, gondolkodásra építő tanulási helyzetek és az egyéni differenciált bánásmód feltételei és keretei.

Az óvodapedagógusok feladata a tehetséges gyermekek felismerése, képességeinek fejlesztése, a szülők segítése a további fejlesztést nyújtó szakember felkutatásában.

4. Az integrációs nevelés felvállalásával, különböző sérülésekhez, hátrányokhoz, és nehézségekhez igazított képességfejlesztés.

Tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek fejlesztése az óvodapedagógusok speciális ismeretei alapján és külső szakember segítségével valósul meg. Óvodánkban a tanulási zavarok megelőzését kiemelt nevelési célként fogalmazzuk meg, melyben jelentős szerepe van az óvodai képességfejlesztésnek. Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez biztosítjuk a speciális szakértelmű óvodapedagógusokat és a külső szakembereket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Véleményüket, tapasztalataikat önállóan meg tudják fogalmazni.
- Fogalomhasználatuk pontos, a 3-7 éves korosztály fejlettségéhez igazodó, példaértékű.
- Képesek a figyelem összpontosítására.
- A kapott feladatot megkezdik és megoldják.
- Kialakul feladattudatuk.
- Töreksenek a feladat megértésre, ha nem értik azt, kérdéseiket megfogalmazzák.
- Kezd kialakulni az önellenőrzés képessége.

KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK INTEGRÁCIÓJA

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását nagyfokú etikai felelősséggel, türelemmel, felkészültséggel, valamint külső szakemberek bevonásával, a speciális tárgyi környezet biztosításával valósítjuk meg.

A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű. Minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy megfelelő, elfogadó ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. Óvodánkban olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik. Személyes példamutatásunkkal erősítjük a különbözőség elfogadását. A szülőket, a dajkát, pedagógiai asszisztenseket, és a gyermekcsoportot felkészítjük a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására. Óvodánk vezetése támogatja az érintett pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, továbbképzéseken.

Hitünk szerint az integrációs nevelés jótékony hatású a különleges gondoskodást igénylő gyermekeknek, nem csak a fejlesztésük, hanem a szocializációs fejlődésük szempontjából, valamint az ép gyermekek személyiségfejlődésének szempontjából is.

A gyermekeket egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveljük

Arra törekszünk, hogy a gyermekek ösztönén elfogadják, tolerálják a különleges bánásmódot igénylő társaikat, a mássághoz való közeledés és segítőkészség természetes legyen számukra.

Óvodai felvételükről a szakértői bizottság szakértői véleményének és a nevelőtestület véleményének figyelembe vételével az óvoda vezetője dönt. A sajátos nevelési igényű gyermek ellátásához szükséges szakembert óvodánk biztosítja, segítsége nélkül a kívánt fejlesztő hatás nem jöhet létre, ennek hiányában a gyermek integrációs nevelését nem tudjuk vállalni.

Óvodai felvételük feltétele, hogy székletüket és vizeletüket tudják tartani.

A sajátos nevelési igényű gyermek esetében a korrekciót, kompenzálást az eredményes nevelési eljárásrendszerek szolgálják. Eredményes nevelésük érdekében a szülőkből, speciális szakemberekből és óvodapedagógusokból álló munka csapatokat hozunk létre.

A gyermekek fejlesztésének alapja az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye. A habilitációs és rehabilitációs fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia. A gyermek fejlesztési tervét, fejlődésének nyomon követését - az adott sérülés vonatkozásában - elsősorban a gyógypedagógus készíti el. A fejlesztés céljait és feladatait a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai- orvosi- pszichológiai- komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára építjük. A gyermekek egyéni vagy kiscsoportos fejlesztése – az elmaradás mértékének megfelelően, fejlődési ütemükhöz igazodva, túlterhelés nélkül – a gyógypedagógus, logopédus, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi- terápiás együttműködésével - valósul meg. Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások programjai az óvoda nevelési programjainak tartalmi elemeivé válnak. Az óvodapedagógusok az óvoda segítő szakembereivel rendszeres kapcsolatot tartanak, kölcsönösen tájékoztatják egymást. A csoportban differenciált, egyénre szabott tervezéssel, egyéni fejlesztési terv készítésével, megkülönböztetett bánásmóddal segítjük képességeik kibontakozását.

Óvodánkban sikerrel fejleszthetők az *egészséges* gyermekek mellett:

- a mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermekek,
- a látási fogyatékos (látássérült) alig látó, gyengén látó gyermekek,
- enyhe fokban hallási fogyatékos (hallássérült) gyermekek,
- enyhe értelmi fogyatékos gyermekek,
- beszéd fogyatékos gyermekek,
- az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek
- a fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek,
- tartósan beteg gyermekek.

Óvodánkban felvételt nyerhet az a **mozgásszervi fogyatékos** (mozgáskorlátozott) gyermek, aki:

- önállóan, síkon járni képes, gyógyászati segédeszköz igénybevételével, vagy anélkül,
- ép értelmű,
- darabos ételt önállóan vagy időnkénti segítséggel elfogyaszt.

A mozgáskorrekciót szomatopedagógus vagy konduktor a gyermek sérüléséhez igazított egyéni fejlesztési terv alapján végzi, egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket alkalmaz.

Mozgásos tevékenységben a gyermek, sérülésétől függően vesz részt.

Az óvodapedagógus feladata a biztonságos környezet kialakítása, a gyermek testi épségének fokozott védelme, a gyermeki tevékenység során a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségének megteremtése. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást.

A **látási fogyatékos** (látássérült) alig látó és gyengén látó gyermekekkel az óvodai nevelési feladatok megvalósításával együtt speciális feladatokat is meg kell oldani. A speciális feladatokat korrekciós foglalkozások keretében tiflopedagógus végzi, egyéni, illetve csoportos foglalkozás keretei között az óvodapedagógusok bevonásával.

A fejlesztés főbb területei: a látás használatának megtanítása a távoli és közeli környezetben, a nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság, térbeli tájékozódás a látás felhasználásával, finommozgás fejlesztése: kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése, látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt, az érzékelés egyéb területeinek fejlesztése, a hallási figyelem és megkülönböztető képesség segíti a tájékozódást, tanulást, a tapintás által szerezhető információk kiegészítik a tárgyak tulajdonságairól szerzett ismereteket.

Amennyiben szükséges a gyermekek gyógytestnevelés foglalkozáson is részt vesznek.

Az enyhe fokban **hallási fogyatékos** (hallássérült) gyermek a hallókkal való eredményes együttnevelésének kulcskérdése a beszéd és a gondolkodás fejlesztése. Az egyéni anyanyelvi fejlesztésüket szurdologopédus alapozza meg. Az óvodapedagógus szoros együttműködéssel segíti a nyelvi kommunikáció megindítását vagy fejlesztését, a kommunikációs igény kialakulását, a beszédértést, a szókincsfejlesztést, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építését, a tiszta artikuláció fenntartását, a kiejtés automatizálását, verbális gondolkodásuk fejlesztését.

Óvodánkban az **enyhe értelmi fogyatékos** gyermekek szükségleteik szerint, folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről gondoskodunk. A nevelés során a spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítjük számtalan élmény és minta alapján.

A szakértői bizottság komplex vizsgálata alapján a **beszéd fogyatékos gyermekek** speciális fejlesztését logopédus és beszédfejlesztő óvodapedagógus végzi. Az óvodapedagógus feladata az anyanyelvi nevelés, a kommunikáció kialakítása, beszédészlelés, beszédmegértés fejlesztése, szókincsbővítés a tiszta artikuláció automatizálásának segítése, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tesszük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését.

Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek fejlesztését szakértői bizottság javaslata alapján, speciális módszerekben képzett szakember közreműködésével, felzárkóztató program szerint egyéni és csoportos foglalkozásokon végezzük. Elsődleges feladatunk a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia, a gyermek szükségleteinek megfelelő környezet kialakítása. Elengedhetetlen a szülőkkel való partneri kapcsolat kialakítása.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem - vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek esetében a szakértői bizottság véleményében foglaltakra alapozva a rész-képesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekcióját és kompenzálását tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával valósítjuk meg. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülők aktív bevonásával történik.

Átmenetileg vagy tartósan beteg gyermek óvodai neveléséhez betegségtől függően megkeressük a települési és egyéb segítséget, mint pl. a speciális étkeztetés, orvosi felügyelet, kezelés stb. a gyermek ellátását orvosi igazolással, szakvélemény alapján végezzük.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrációja

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodán belüli fejlesztése elsősorban az óvodapedagógusok feladata. A fejlesztés alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. A szakvélemény alapján meghatározott óraszámokban a szakirányú végzettségű óvodapedagógusok végzik a gyermekek egyéni fejlesztését, melyet az Egyéni Fejlesztő Naplóban dokumentálnak. A gyermekek aktuális fejlettségéről és fejlődésének üteméről az érintett óvodapedagógusokat tájékoztatják. Munkájukról a nevelési év végén a nevelőtestületnek beszámolót készítenek.

Kiemelten tehetséges gyermekek integrációja

Nevelőtestületünk minden tagja elkötelezett a gyermekek tehetségigéretes tulajdonságainak felfedezésében és kibontakoztatásában.

Célunk,

- hogy minden gyermek érdeklődését feltérképezzük, a gyermekeket személyre szabottan részesítsük tehetséggondozásban csoporton belül vagy azon kívül, illetve műhelymunkák keretében. Óvodánk ezáltal is az esélyegyenlőség érvényesítésére törekszik.
- hogy a kiemelkedő adottságú, kreatív és a feladat iránt elkötelezett gyermekek felfedezése, személyiségük kibontakoztatása, fejlesztése minél korábbi életszakaszban megkezdődjön.
- hogy segítségünkkel a szülők felismerjék a tehetséggondozás fontosságát és elősegítsék gyermekeik adottságainak kibontakoztatását, tájékoztatást kapjanak a tehetségigéretes adottságokkal kapcsolatos vizsgálati lehetőségekről.

Feladataink:

- a tehetségigérek azonosítása,
- hatékony, tervszerű, egyéni fejlődési ütemet nyomon követő és figyelembe vevő tehetséggondozás csoporton belül, illetve műhelymunkák keretében,
- tehetséggondozó tevékenység hatékonyságának vizsgálata,
- szülők és támogatók bevonása,
- hálózatépítés.

A fenti célokat és feladatokat figyelembe vevő Óvodai Tehetséggondozó Program szerint dolgozunk, mely a Pedagógiai Program melléklete.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációja

Óvodánk kiemelt figyelmet fordít a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekekre, szorgalmazza, hogy rendszeresen járjanak óvodába, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik. Figyelembe vesszük a gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttéréből adódó sajátosságait.

Célunk: Az esélyegyenlőség, az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése, a gyermekek differenciált fejlesztése, a hátrányok csökkentése, a leszakadás megelőzése, óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.

Feladataink:

- A szociokulturális hátránnyal érkező gyermek esetében a pedagógiai tapintat érvényesítése, érzelmi biztonság megteremtése, beilleszkedés elősegítése.
- A gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartása, figyelmes, tiszteletteljes, szakmailag kifogástalan színvonalú segítségnyújtás.
- Tudatos értékközvetítő tevékenység, együttműködés, nyitottság, társadalmi érzékenység, más kultúrák elfogadása.
- Egyéni fejlesztés tervszerű, hatékony megvalósítása, szükség szerint tehetséggondozó vagy felzárkóztató program szervezése.
- Toleranciával, empátikus magatartással a szülőkkel való partnerkapcsolat kialakítása.

A roma gyermekek integrációja

Az inkluzív nevelés során az eltérő családi háttérrel rendelkező, különböző képességű és fejlettségű gyermekeket együtt neveljük, fejlesztjük. Lehetőséget teremtünk a roma gyermek számára is képességeik kibontakozásához, felzárkóztatásához, az egyéni különbségekre figyelő pedagógiai módszerek, eszközök alkalmazásával.

Célunk:

- A multikulturális szemlélet kialakítása, a multikulturális óvodai nevelés alapjainak megteremtése.
- A sajátos roma hagyományok, szokások megismerése, hogy megértsük a roma családok sajátos világát, az ott felnövő gyermekeket érő eltérő szociális hatásokat.
- A roma kultúra megismertetésével a roma gyermekek testi, lelki, szociális előítéletekből származó kirekesztettség-érzésének csökkentése.
- Pedagógiai munkánk hatékony végzése során az egyenlőtlenségek felszámolása.

Feladataink:

- A védőnőkkel való intenzívebb kapcsolat kiépítése.
- Az óvodapedagógus és a szülők közötti kommunikáció fejlesztése.

- Az előítélet-mentes pedagógiai környezet kialakítása.
- Felzárkóztatás, gondozási és önkiszolgáló készségek, tisztálkodási, étkezési szokások kialakítása, esztétikus megjelenés, játék fejlesztése, kapcsolatteremtés, alkalmazkodás, önkifejezés fejlesztése, az esélyegyenlőség megteremtése, felzárkóztatás, a tehetséges gyermekek gondozása.

Migrációs populáció integrációja

A nem magyar állampolgárságú gyermekek óvodai jelenlétének előfordulása esetén célunk a multikulturális nevelés megvalósítás. A bevándorló gyermekek nyelvi és kulturális integrációja esetén saját csoportjukhoz való csoportidentitásukat meg hagyjuk, és tiszteletben tartjuk.

Az érintett óvodapedagógus kidolgozza csoportjában a multikulturális szempontból kibővült tapasztalatszerzési lehetőségeket

Oldott, feszültségmentes beszélő környezet megteremtésével, növeli a nem magyar ajkú gyermekek beszédbátorságát és fejleszti nyelvi kifejezőkészségüket, verbális és nem verbális képességeiket.

AZ ÓVODA – ISKOLA ÁTMENET TÁMOGATÁSA

A gyermekek döntő többsége a családi és az óvodai nevelés eredményeként, valamint saját belső fejlődésének lehetőségeit megvalósítva 6-7 éves korra alkalmassá válnak az iskolakezdésre. Gyakorlatunkban a gyermekek óvodába fogadásával kezdetét veszi a tudatos pedagógiai munka, mely segíti azt a folyamatot aminek végén a gyermekek alkalmassá válnak az iskolai tanulásra.

Fontosnak tartjuk, hogy az iskola megismerje nevelőmunkánkat, és azokat a módszereinket, eszközeinket, melyek segítségével neveljük és fejlesztjük óvodásainkat.

A jó kapcsolat alapja a tisztelet és a megbecsülés egymás munkája iránt.

Programunk a fő nevelési területeken végzett feladatokba integrálva, indirekt és direkt módszerekkel, a gyermekek aktivitására építve támogatja az óvoda - iskola közötti átmenetet.

A gyermekek megismerése, fejlődésének nyomon követése, mérése, értékelése

A gyermekek személyiségének sajátosságait a megfigyelés módszerével elsősorban a játékokon keresztül tárjuk fel. Az intézmény Egységes Mérési- Értékelési Rendszere a gyermekek fejlődésének nyomon követését, értékelését végső soron a kisgyermek megismerését szolgálja.

Mindenfajta szűrést, mérést, eredményértékelést a megfontolt pedagógiai értékítélet kontrolljával kezelünk. Alkalmazott módszereink a tanítás-tanulás eredményességét segítik.

A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat reálisan elemezzük-értékeljük, és belőlük kiindulva a fejlesztésre vonatkozó tervet készítünk, melyet szükség szerint módosítunk.

A gyermekek egészségügyi, érzékszervi állapotát folyamatosan figyelemmel kísérjük, és idejében felhívjuk a szülők és a védőnők figyelmét a tapasztalatainkra.

Külső szakember által végzett mérések, szűrések a szülők, illetve óvodapedagógusok kezdeményezésére óvodába lépéstől kezdve bármikor kérhetőek. A vizsgálat iránti kérelmet az óvodapedagógus készíti el a fejlesztőpedagógus közreműködésével.

A gyermekek egyéni fejlettségének megállapítása

A gyermekek egyéni, aktuális fejlettségét a mérések, értékelések eredményeit az Egyéni Fejlődési Naplóban rögzítjük. Évente két alkalommal, szöveges értékeléssel is jellemezzük a gyermekek egyéni fejlettségét.

Értékelési határidők:

- féléves értékelés január 31-ig
- év végi értékelés június 30-ig,

mely időpontig a szülők fogadóóra keretében tájékoztatást kapnak. Ezt dokumentáljuk a csoportnaplókban, Egyéni fejlesztési tervekben illetve a Fogadóóra dokumentációs lapon.

Az Egyéni Fejlődési Napló tartalmazza:

- környezettanulmány családlátogatás tapasztalatait,
- beszoktatás/befogadás tapasztalatait,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (testi fejlettség, érzelmi élet, szocializáció, játék, értelmi fejlettség, beszéd, munka jellegű tevékenység, gyermeki tevékenységek), valamint ezekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket, tapasztalatokat,
- a gyermeket érintő vizsgálatok, tesztek eredményeit,
- a gyermek kiemelkedő érdeklődési területeit, képességeit,

Az Egyéni Fejlődési Napló mellékelt dokumentumai:

- A gyermek komplex anamnézise
- Egyéni fejlesztési terv két havi bontásban tervezve, amely megjelöli a fejlesztési területet, tartalmat és rögzíti az eredményességet. Emellett helyet ad a félévi és év végi értékelésnek.
- Fogadóóra dokumentációs lap.
- Szakértői Bizottság véleménye.

A gyermekek egyéni képességfejlesztése

Programunkkal tudatosan felvállaljuk az iskolai tanulási képességeket meghatározó testi, verbális, szociális, értelmi kompetenciák fejlesztését, amit a tanulási képességek korai szűrésével és egyéni képességfejlesztéssel érünk el.

Ez a feladat folyamatjellegű, a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét és az iskolába lépésével ér véget. A gyermekek adottságainak, képességeinek figyelembevételével tervezzük meg a gyermekek fejlesztését, játéktevékenységbe ágyazva, a mozgás elsődleges funkcióját szem előtt tartva.

A képességfejlesztés lehetséges módjai csoporton belül:

- egyéni képességfejlesztés
- mikro-csoportos képességfejlesztés
- csoportos képességfejlesztés.

A képességfejlesztés elvei:

- szervesen illeszkedjen a csoport napirendjébe, heti rendjébe
- messzemenően építsen a gyermek érzelmi-belső motivációjára

- az óvodai nevelés egész időtartamára elosztva, folyamatos, következetes legyen

A képességfejlesztés lehetséges módjai csoporton kívül:

- egyéni képességfejlesztés
- mikro-csoportos képességfejlesztés

Az iskolai tanulási zavarok megelőzését támogató pedagógiai munka

Tanulási zavarnak, azt a jelenséget nevezzük, amikor egy gyermek normális, átlagos oktatási körülmények között nem tud megtanulni írni, olvasni, vagy számolni, ha ezeken a területeken iskolai teljesítménye jelentősen elmarad az intelligencia szintje alapján elvárható teljesítménytől.

Tanulási zavarok korai szűrése.

Már az óvodáskorban felfigyelünk a gyermek hiányosságaira. A megfigyelések alapján következtetünk az egyes képességek elmaradására. A megfigyelésen túl a tanulási folyamatok korai mérésével a tanulási zavarok megelőzése a cél. Megfelelő feladathelyzetben a gyermek viselkedésében, teljesítményében elsősorban azt figyeljük, hogy képes-e az adott feladatot elvégezni. Támpontokat a gyermek megfigyeléséhez az óvodánk Egységes Mérési Értékelési Rendszerében dolgoztuk ki. A gyermek megfigyeléséről az Egyéni Fejlődési Naplóban feljegyzést készítenünk, melyet felhasználunk a féléves és év végi fejlődés értékelésénél.

Egyéni képességfejlesztés.

A tanulási zavarok megelőzését célzó egyéni képességfejlesztést Egyéni fejlesztési terv alapján, szakirányú végzettségű óvodapedagógus, szükség esetén külső szakember végzi.

Az óvoda – iskola átmenetet segítő programok szervezése

Az iskolába készülő gyermekek képességeinek fejlődése mellett az érzelmi ráhangolódásra is nagy figyelmet fordítunk. Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a tanítók a beiratkozás után találkozzanak leendő tanítványaikkal, megismerhessék őket óvodai tevékenység közben, s minél teljesebb képet kapjanak óvodánk mindennapi életéből. Tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről, a várható nehézségekről.

Látogatást szervezünk az iskolába, ahol a gyermekek betekinhetnek az első osztályosok életébe.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda és az alsó tagozat pedagógusai kölcsönösen megismerkedjenek egymás Pedagógiai Programjával. A gyermekek érdekében fontosnak tartjuk pedagógiai, nevelési törekvéseink összehangolását, ennek érdekében szakmai megbeszéléseket, közös programokat (pl. Gergely járás) tartunk.

Felelősségteljes, szakmailag alátámasztott döntést hozunk a gyermekek iskolára való alkalmasságáról és segítséget nyújtunk a szülőknek ennek megítélésében.

A leendő első osztályos szülők számára szülői értekezletet tartunk, amelyen a tanítók tájékoztatást adnak az iskolában folyó nevelő, oktató munka folyamatáról.

Az iskolai tanévnyitó napján elkísérjük volt óvodásainkat az iskolába.

Volt óvodásainkat visszavárjuk óvodánkba.

A programok szervezése érdekében Óvoda-iskola átmenetet könnyítő munkacsoportot működtetünk.

A gyermekek fejlődésének után követése az általános iskola első évében

A gyermekek iskolai beilleszkedését figyelemmel kísérjük. Eset-megbeszéléseket tartunk az elsős tanítókkal a gyermekek előmeneteléről, és az óvodában felfedezett tehetségígéretes adottságairól. A hasznosítható tapasztalatokat beépítjük munkánkba.

A PROGRAM ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTEI ÉS IDŐKERETEI

Személyi feltételrendszer

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.

Óvodánkban egymás iránt tiszteletet tanúsító, elfogadó, egymás munkáját megbecsülő felnőttek dolgoznak, akiknek személyisége meghatározó a gyermekek számára.

1. Óvodánkba járó gyermekek nevelését **óvodapedagógusok** végzik az óvodai élet egész időtartamában.

Az óvodapedagógusok a helyi nevelési program alapján végzik a nevelőmunkát, személyiségükön keresztül valósul meg a program cél- és feladatrendszere. Saját pedagógiai gyakorlatukat folyamatosan elemzik és fejlesztik. Tudatosan fejlesztik pedagógiai kompetenciájukat, személyiségüket és képesek alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz. Módszereiket az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak, céljainak és a gyermekek fejlettségének megfelelően alkalmazzák a Pedagógiai Program elvárásai alapján. Rendszeresen tájékozódnak a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, új módszerekről, tudományos eredményekről, az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, szükség szerint alkalmazzák azokat. Kihasználják a továbbképzési lehetőségeket.

Az óvodapedagógus - lényeges személyiségjegye a nyitottság, empátiakészség, érdeklődés, elfogadó, segítő, támogató attitűd.

Az óvodapedagógus modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az eredményes nevelő munkájában nélkülözhetetlen szerepük van a belső, speciális feladatokat ellátó szakirányú szakképesítéssel rendelkező óvodapedagógusainknak. Óvodánk által biztosított szakemberek:

- differenciáló, fejlesztő óvodapedagógus,
- gyógytestnevelő óvodapedagógus,
- beszédfejlesztő óvodapedagógus,
- vezető óvodapedagógus,
- tehetségfejlesztő óvodapedagógus,
- gyermektánc pedagógus,

A program alkalmazásánál távlati cél, hogy:

- a testület tagjai közül minél többen szerezzenek speciális szakirányú végzettséget;
- a gyermekek fejlesztését, minél nagyobb számban speciális szakképesítéssel rendelkező óvodapedagógusok lássák el.

A csoportokban dolgozó pedagóguspárok összehangolt, célirányos tervező-szervező munkát végeznek.

Nevelési programunk feltételei:

- az óvodapedagógusok rendszeres belső és külső továbbképzése, önképzése,
- az óvodapedagógusok tervező, szervező, tájékozódó, ellenőrző, önellenőrző, értékelő munkája.

2. Az óvodában folyó nevelőmunkát az óvodapedagógusokkal összehangolva **pedagógiai asszisztensek** segítik, részt vesznek a csoport életében, a gyermekek ellátásához kapcsolható feladatok ellátásában.

3. Az óvodapedagógusok munkáját csoportonként szakképzett **dajkák** segítik.

A dajkák az óvodai élet teljességében közreműködnek a gyermekekkel folyamatosan kapcsolatban vannak, felnőtt modellként befolyásolják a nevelési légkört, a nevelés egész folyamatát.

Aktuális lehetőségek és érdeklődés alapján továbbképzésen, szakmai rendezvényen vesznek részt, mely megalapozza, hogy a közvetlen, aktív pedagógiai környezet résztvevői lehessenek.

4. Az óvoda rendjét, tisztaságát, a balesetmentes környezetet, a zavartalan működést a fentiekén túl **karbantartó és kisegítő dolgozók** valamint **óvodatitkár** biztosítják. Az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak munkájával szemben is elvárás a nevelés eredményessége érdekében a tolerancia, érzékenység, nyitottság, gyermekszeretet. Dolgozóink tudatában vannak, hogy magatartásukkal, megnyilvánulásaikkal, minden helyzetben megbízható, hiteles modellként szolgálnak.

5. Óvodánk eredményes nevelőmunkájában nélkülözhetetlen szerepük van a **speciálisan képzett** külső **szakembereknek**.

Óvodánk által biztosított szakemberek: logopédus, gyógytestnevelő, gyógypedagógus, pszichológus.

6. A szakmai fejlődés segítői az **óvodai szaktanácsadók** és **óvodai szakértők**.

7. A pedagógiai munkát elősegítő közösségek:

A **nevelőtestület** szakmai kérdésekben az óvoda legfontosabb tanácskozó, elemző és határozathozó szerve.

A **munkaközösség** a belső pedagógiai fejlesztés első számú bázisa, az óvodapedagógusok önképző és továbbképző fóruma, az alkotó pedagógiai tevékenység ösztönző műhelye.

A **munkacsoportok** a pedagógiai feladatokat magas színvonalon megvalósító óvodapedagógusok közössége.

Tárgyi feltételrendszer

A nevelési program megvalósításának alapfeltétele a biztonságos, barátságos, esztétikus, gyermekközpontú és családcentrikus óvodai környezet és tárgyi eszközrendszer. Az óvodánk külső képe, udvara és belső helyiségei a „Jó itt lenni,” érzését biztosítják. A csoportszobákat gyermekek változó méretének megfelelő, szép bútorokkal és eszközökkel rendezzük be, melyek lehetőleg természetes anyagokból készülnek. A játék és a gyermeki tevékenységek eszközeit a gyermekek számára elérhető magasságban helyezzük el.

Az udvarunkat a gyermekek játékanak és sokoldalú mozgásigényének, a balesetveszély megelőzésnek megfelelően folyamatosan és célirányosan alakítjuk ki. Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, az ivókút, ivási lehetőség, udvari árnyékolók biztosítottak. Az udvar mentes az allergiát, mérgezést okozó növényektől. Elkülönített, de a gyermekek számára hozzáférhető helyen gyógy-és fűszernövény kert valamint sziklakert található.

A program működőképességének megtartásához a folyamatos eszközpótlás, fejlesztés, korszerűsítés elengedhetetlen.

Az óvodai eszközök beszerzésénél a nevelési, képességfejlesztési feladatok megvalósítása érdekében kiemelten kezeljük:

- a játéktár évenkénti, mennyiségi és minőségi bővítését,
- a mozgásfejlesztő tornaszerek, játékok mennyiségi és minőségi bővítését, udvari játékok fejlesztését,
- fejlesztőeszközök tudatos vásárlását,
- a tehetségműhelyek eszközigényének ellátását,
- a zenei kelléktár korszerűsítését,
- változatos ábrázolási eszközök, természetes anyagok biztosítását,
- mese- és szakkönyv ellátását,
- infokommunikációs technológiák oktatásban történő alkalmazását segítő eszközök bővítését.

Tárgyi feltételeink elengedhetetlen eleme a gyermekekkel közösen készített játék mely fontos szerepet kap az óvodai tevékenységben. Elkészítésükhöz szükséges anyagokat kellő választékban biztosítjuk. A nevelési évben folyamatos gyűjtőmunkával újrahasznosítható anyagokat, terméseket, apró kincseket kreatív módon használunk fel.

A környezettudatosság és a környezetvédelemnek megfelelő környezet a csoportszobákban és a csoportok udvarrészén is megjelenik.

Biztosítjuk a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelésének és oktatásának megfelelő speciális tárgyi környezetet, ezek bővítésére törekszünk.

Az IKT eszközeit az óvodai nevelő-oktató munkának megfelelően biztosítjuk.

Az óvodánk balesetmentes, biztonságos és barátságos munkakörnyezetet nyújt az itt dolgozó munkatársaknak.

Az intézmény az Éves beszámolójában elemzi a Pedagógiai Program megvalósításához szükséges tárgyi feltételek meglétét, jelzi a hiányokat a fenntartó felé.

Tárgyi felszereltségünket óvodánk költségvetésén túlmenően pályázati összegekből, valamint a szülők, alapítványok, vállalatok, vállalkozók segítő adományaival egészítjük ki. A lakiteleki óvoda dolgozói által alapított Lakiteleki Óvodáért Alapítvány a lakiteleki óvoda nevelési célját támogatja.

Szervezeti és időkeretek

A csoportszervezés

Óvodánkban a csoportokat a gyermekekhez közelálló, kedves névvel látjuk el, mely a csoporthoz tartozás érzését, érzelmi kötődését erősíti. A csoportoknak jelképtáblájuk, zászlójuk van. A gyermekek az óvodába lépéskor az óvoda jelképével ellátott pólót kapnak.

Csoportjaink neve és a szimbólumok:

Bóbíta

Pillangó

Katica

Margaréta

Mazsola

Vackor

Napsugár

Programunk megvalósítása vegyes életkorú csoport szervezéssel történik. A vegyes életkorú csoport szervezési formában adódnak a leghatékonyabb pedagógiai helyzetek és e szervezési forma a legalkalmasabb a differenciált nevelőmunka végzésére.

Az óvodába lépő gyermekek képességeinek fejlettségi szintje eltérő, ezt a különbséget nevelőtestületünk természetesen fogadja és tiszteletben tartja. Az óvodapedagógusok csoportjaik nevelési feladatainak megvalósításakor élnek a módszerválasztás szabadságával.

A program hatékonyságát az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzet felismerése azaz az egész személyisége határozza meg.

Az óvodába jelentkező gyermekek csoportba sorolásának szempontjai:

- lakóköri
- szülői igények (barátok, ismerősök, testvérek, óvodapedagógus)
- életkor, nem
- a gyermek egyéni adottságaiban mutatkozó főbb eltérések
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztása

Az egészségesen fejlődő gyermekektől szélsőségesen eltérő problémákkal küszködő gyermekek csoportba sorolásánál figyelembe vesszük, hogy az eltérés mely területen mutatkozik.

A sajátos nevelési igényű gyermekek csoportba való elhelyezésekor szülők, óvodapedagógusok, külső szakemberek együttműködésére építünk. A sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű és a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek csoportok közötti arányos elosztására, a szegregáció elkerülése érdekében ügyelünk. Csoportok szervezésénél figyelembe vesszük, hogy a sajátos nevelési igényű gyermeket 2 illetve 3 főnek kell számítani.

A napirend és a heti rend

A csoportok napirendjét és heti rendjét a csoportot vezető két óvodapedagógus alakítja ki szeptember 1 – május 31-ig terjedő időre.

A napirend kialakításánál figyelembe vesszük:

- a gyermekek életkorát, fejlettségüket;
- a csoport összetételét, szociális hátterét
- az azonos életterben élő csoportok tevékenységrendszerét.

Napirendünk rugalmas és folyamatos, rendszeres tevékenységekkel érzelmi biztonságot nyújt.

A tevékenységek közötti belső arány tekintetében kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a játéknak, erre fordítjuk a legtöbb időt. Időt biztosítunk a gyermekeknek az alapos tisztálkodásra, a nyugodt étkezésre, pihenésre, a pontos, rendezett öltözködésre. Ezzel érjük el, hogy a gyermekek ápoltak, gondozottak és kiegyensúlyozottak legyenek. Lehetőséget adunk az óvodai élet egészében az ismétlődő közös, örömteli, elmélyült tevékenységekre. Elegendő időt biztosítunk arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezdhessék, illetve nem túl hosszú időn belül folytathassák. Jelentősnek tartjuk e tekintetben a pihenés utáni időkeretet. A délutáni játéktevékenységek szerves része a tartásjavító torna, tánc, ének-zene, mese, diafilm, báb, dramatizálás.

A gyermekek rendszeres időben étkeznek, pihennek, és szabad levegőn tartózkodnak időjárástól függően átlagosan 1-3 órát. A gyermekek egyéni szükséglet szerint használhatják a mosdót és a WC-t. A napirendben lehetőséget teremtünk a biológiai és társas szükségletek kielégítésére.

A csoport szokás-és szabályrendszere megteremti az értelmes fegyelmet, ahol a gyermekek gyakorolhatják a társas együttélés és önérvényesítés összehangolt szabályait.

Napirendünk biztosítja a nyugalomnak és a kiegyensúlyozott csoport, illetve óvodai életnek.

Heti rendünket egy-egy téma köré csoportosítva, az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket sokoldalúan, komplex módon feldolgozva állítjuk össze a gyermekek bevonásával.

Lehetőséget biztosítunk arra is, hogy a gyermek a témakörökben a saját napi-heti tevékenységét maga is tervezhesse.

A heti rendben a gyermeki tevékenységek száma minimum 1, melyet az óvodapedagógusok saját pedagógiai céljaik megvalósítása érdekében megemelhetnek.

Óvodánkban minden gyermek számára kötött tevékenység az irányított mozgásos foglalkozás.

Mindennap mesélünk, verselünk, mondókázunk, énekelünk a gyermekekkel.

A gyermekek mindennap részt vesznek egészségfejlesztő testmozgásokon.

Az óvodapedagógusok feladata, csoportjuk ismeretében, az adott téma kapcsán, párhuzamosan végezhető, differenciált, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezése, szervezése, kötött vagy kötetlen formában, melyek a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztik.

A teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek az óvodapedagógusok feltétlen jelenlétében és közreműködésével valósulnak meg.

A heti rendet a körülményeket és váratlan pedagógiai helyzeteket figyelembe véve rugalmasan valósítjuk meg.

A nevelés nem zárul le május 31-én, ezért a nyári időszak napirendje is tartalmaz. Megteremtjük a feltételeket arra, hogy az évszak örömeit a gyermekek a szabadban élvezhessék, a napirend mozzanatait itt végezdhessék. Kötetlenebb formában változatos tevékenységeket biztosítunk, ezáltal kihasználjuk a fejlesztés lehetőségeit. A nyári napirendet és heti rendet, szokás és szabályrendszert, óvodapedagógusokból álló munkacsoport alakítja ki, melyet egy – egy projekt téma köré csoportosítva valósítunk meg.

AZ INNOVÁCIÓS PROGRAMOK ÉS ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTELE

Nevelőtestületünk elkötelezett híve a pedagógiai innovációnak, mely értelmezésünk szerint egyfelől változás, változtatás egy állandó kialakult gyakorlaton, illetve gyakorlathoz képest, másfelől alkalmazkodás is egy szüntelenül változó gyakorlathoz. A változtatási magatartás egy tudatosan tervezett fejlesztés igényével történik, amely szerint jobb, eredményesebb, hatékonyabb, „minőségibb” lesz az új gyakorlat a korábbihoz képest. Intézményünkben jól kidolgozott innovációs programok működnek projektek és Jó gyakorlatok formájában. Az innovációk egyes, jól megfogalmazott konkrét területekhez kapcsolódnak, nem irányulnak a rendszer egészére.

Kiemelt intézményi projekt

Címe: „Környezettudatos magatartás és fenntarthatóság elve az óvodánkban.”
Záróesemény: Kék szalag - Víz világ napja

Bevált jó gyakorlatok

OVI-VAKÁCIÓ
CICAHÁT ÉS KUTYAHÁT

Lehetőségeket teremtünk az innovációt és a kreatív gondolkodást ösztönző műhelyfoglalkozásokra, fórumokra.

Az innovációs programok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására hospitálást és bemutató foglalkozásokat szervezünk.

A Jó gyakorlatok átadására és újabb Jó gyakorlatok kidolgozására bemutatókat és konzultációt tartunk.

Az innovációs programok személyi feltételrendszere

A óvodák innovációs programjai az adott személyi feltételek mellett megvalósíthatóak, az óvoda dolgozói közötti fokozott együttműködés nélkülözhetetlen. A megvalósuló innovációs projektekbe bekapcsolódhatnak más óvodai csoportok is, közösen is szervezhetnek programokat. Ezek a projektek nagyfokú szakmai együttműködéssel valósulnak meg.

Az innovációs programok megvalósításába családokat és külső szakembereket is bevonunk.

Az innovációs programok tárgyi feltételrendszere

Az innovációs programok az óvodai nevelésünk meglévő tárgyi feltételeinek maximális kihasználásával megvalósíthatók. A programok a mindenkor témáknak megfelelően, kihelyezett helyszíneken is szervezhetők, melyről a szülőket a projektek indításánál tájékoztatjuk.

Az innovációs programok szervezeti és időkerete:

A témakörök a gyerekek érdeklődésének, kíváncsiságának, életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségeiknek figyelembe vételével, kötött időkeretek nélkül valósulnak meg.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI, AZ ÓVÓNŐK FELADATAI

A gyermeki tevékenységek tervezése az intézmény éves nevelési-oktatási céljait, a gyermekek nevelési, fejlesztési, szabadidős igényeit szolgálja, a gyermekek egyéni, életkori sajátosságainak és a csoport összetételének figyelembevételével.

A gyermeki tevékenységek megtervezésekor figyelembe vesszük a partneri felmérésekből és az intézmény más információforrásaiból kiolvasható elvárásokat, a gyermekek mindenekfelett álló érdekeire tekintettel.

A gyermeki tevékenységeket, a foglalkozásokat a céloknak megfelelően, logikusan építjük fel. Figyelembe vesszük a gyermekek aktuális fizikai, értelmi és érzelmi állapotát, ehhez igazítjuk a tevékenységek tempóját, időtartamát, módszereit. A gyermeki tevékenységek, a cselekvésbe ágyazott tanulási folyamatot tartjuk szem előtt.

A játék

Alapelveink:

- A játék az óvoda gyermek természetes módon megjelenő pszichikus szükséglete, magáért a tevékenység örömeért végzett gyermeki tevékenység, amely teret ad az egyéni képességek kibontakoztatásának.
- A játék a legfontosabb, semmi mással nem helyettesíthető tevékenység óvoda korban, amely a társas kapcsolatok alakulásának feltétele, az önkifejezés megvalósulásának színtere.
- A játék a gyermek személyiségfejlődésére ható, élményeken alapuló tevékenység, amely lehetőséget nyújt a differenciált szervezési mód megjelenésére.
- Teret adunk a mindennapi önkéntes, szabad gyermeki játékválasztásnak, ahol szükségleteiknek megfelelően hosszan tartóan, zavartalanul, játszik.
- Az óvodapedagógus tudatosan megteremtett játékkörnyezetben, gyermekeinket fejlesztő, élményt nyújtó, elmélyült gyermeki játék kibontakoztatását biztosítja. Feladata a szabad és önkéntes játékhoz szükséges kedvező feltételek és kommunikációs tér megteremtése.
- A gyermek játéka létforma, fejlődésének alapja. Játékának megfigyelése közben képet kaphatunk ismereteiről, élményeiről, mozgásigényéről, beszédképességről, szociális és értelmi képességek fejlettségének egészéről.
- A gyermek játéka tehát személyiségének tükrözője és mint, a leggyakoribb tevékenysége, fejlesztésének legfőbb eszköze.

Célunk: Óvodásaink olyan játékkörnyezetben nevelődjenek, melyben a gyermek élményeire, tapasztalatára épített tevékenységkínálat biztosításával, személyiségük minél sokoldalúbb kibontakoztatásával, nyitott, kreatív, önkifejezésre képes, együttműködő, cselekvő gyermeki személyiséggé válnak. Játéktevékenységen keresztül a közösségi magatartás, az alapvető erkölcsi követelmények elsajátítása, értelmi képességek komplex fejlesztése, tehetséggondozás az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételével.

Feladataink:

- A játék feltételeinek megteremtése, biztosítása.
- Az óvodapedagógus tudatos, felkészült, mintaadó jelenléte, segítő, kezdeményező szerepe, ha szükséges segítő társ a játéktevékenység során.

- A gyermeki tevékenységek játékba integrálásával a gyermekek mozgásának, érzelmi, értelmi képességének (észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás, figyelem) fejlesztése.
- A gyermek egyéni sajátosságainak, szükségleteinek figyelembevételével a játékfajták tartalmának gazdagítása.
- Sokszínű tevékenységekkel, élmény-, és tapasztalatszerzésekkel, felfedezések, kísérletezések lehetőségének megteremtésével spontán tanulási alkalmak megteremtése.
- Társas kapcsolataik alakulásával, toleranciájuk, felelősségtudatuk, konfliktuskezelő képességük fejlesztése, ezáltal a szociális képességek alapozása. A gyermekek fantáziájának, képzeletének, kreativitásának fejlődéséhez a lehetőségek megteremtése.

A játék teljes mértékben egygyé szervezi az értelmi, érzelmi és társas kapcsolatokat.

A játék alapvető feltételeinek megteremtése:

Szubjektív: Az óvónő személyisége, pedagógiai, pszichológiai, módszertani felkészültsége, empátiás képessége, gyermekszeretete.

Objektív: Megfelelő hely, idő, eszköz, légkör, élmény.

Megfelelő **helyet** teremtünk a különböző jellegű játékokhoz, hogy a gyermekek otthonosan érezzék magukat és a különböző típusú gyermekek is megtalálhassák az egyéniségüknek megfelelő helyet, elfoglaltságot egymás zavarása nélkül. A csoportszobák belső terét a gyerekek a bútorok, játékok és eszközök egyszerű és gyors mozgatásával játékuknak megfelelően átalakíthatják úgy, hogy ott, ha kell egyedül egy vagy több társal is játszhasanak. Külön helyet biztosítunk azoknak az eszközöknek amelyekből a gyerekek ötleteiket megvalósíthatják.

Elegendő **időt** biztosítunk az elmélyült játék kialakulására, elképzeléseink megvalósítására, befejezésére, összefüggő időkeretben.

A **nyugodt légkör** a konstruktív, jó hangulatú játék elengedhetetlen feltétele az óvodapedagógus jelenléte mellett. A gyermekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakítunk ki. Ennek érdekében nagyon fontos kiscsoporttól kezdve az alapvető szokás- és szabályrendszer kialakítása, betartatása. Fontos, hogy ne állítsunk túl sok szabályt, csak annyit, amennyi biztonságérzetet ad, segít az eligazodásban. A játék folyamatának nyugalma, a viselkedés formálását a gyerekekkel közösen kialakított szabályok is szolgálják.

Az **eszközök** kiválasztásánál a gyerekek életkori és egyéni fejlettségének ismeretén túl, fontos tudni a különböző játékszerek fejlesztő hatását. Különös gondot fordítunk és megbecsüljük a gyerekek számára kedves, saját maguk által vagy közösen készített játékokat, eszközöket. Az élmények feldolgozását segítik azok az eszközök, használati tárgyak, amelyek a gyerekek családjából kerülnek a csoportjainkba. A cselekvési projekttervekhez sokféle dolgot gyűjtünk a gyerekekkel, szülőkkel közösen. A gyerekek kreativitásuknak, ötleteiknek megvalósításához könnyen találnak megfelelő vagy alakítható tárgyat, újrahasznosítható anyagokat, melyekből tevékenységüknek megfelelő eszközöket készítenek. Játékeszközök azon túl, hogy esztétikusak és megfelelnek az életkori sajátosságoknak, speciális fejlesztő hatásúak. Olyan játékszereket biztosítunk a gyerekeknek, amelyek örömet szereznek, motiváló, fejlesztő hatásukkal az elmélyült játék kialakulását, a gyerekek aktivitását segítik. A játék akkor válik érdekessé a gyerekek számára, ha valamilyen helyzetbe be tudja helyettesíteni önmagát, amely által vágyait, álmait a játékban megvalósíthatja. Ezért igen fontos, hogy a gyerekeknek legyen **élményháttere**, legyen hozzá közelálló szerepmintája, amellyel érzelmileg azonosulni tud és a játékba be tudja helyettesíteni.

A játékirányítás elvei

- A játék folyamatát mindig figyelemmel kísérjük, utánozható mintát adunk a játéktevékenységre, segítők, kezdeményezők, társak vagyunk.

- Kihasználjuk a játékban rejlő lehetőségeket, a megismerő funkciók és önálló felfedezés gyakorlására.
- A fejlesztésnél figyelembe kell vennünk a játék általános sajátosságát, mely szerint az a gyerekek önként választott szabad tevékenysége.

A játék megjelenési formái

- gyakorló játék
- szerepjáték
- konstruáló, építő játék
- szabályjáték
- barkácsolás
- bábozás, dramatizálás

Játék az udvaron. A szabadban is kedvező feltételeket teremtünk a játékhoz. Az udvaron nagyobb a hely a mozgásos játékokhoz, de itt is fontos, hogy legyen lehetőség a nyugodtabb tevékenységekhez is (ábrázolás, homokozás, szerepjáték). Megismertetjük őket az életkoruknak megfelelő mozgásos szabályjátékokkal, amelyeket később önmaguktól is kezdeményezhetnek. Megfelelő eszközöket és ha szükséges, az irányítást is biztosítjuk. Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a csoportszobában kedves tevékenységet a szabadban, az udvaron is folytathassák a gyerekek. Az udvari játékban is kezdeményezők és társak vagyunk. Az udvaron érvényesül az a feladatunk, hogy megmutassuk melyik játékkal, hogyan, hol lehet biztonságosan játszani. A gyerekek úgy készülnek fel legjobban az iskolás korra, ha korukhoz, egyéni fejlettségükhöz illő játékaikban művelhetik nap, mint nap képességeiket, gondolkodásukat, ügyességüket, kiélhetik mozgásvágyukat. Segítjük a gyermekeket abban, hogy az együttesen végzett tevékenységek közben sajátítsák el, gyakorolják az együttműködést segítő kifejezéseket, az érintkezés udvarias formáit. Bekapcsolódva a játékukba, természetes módon kínálunk mintát arra, hogyan lehet egymáshoz alkalmazkodni. Az óvodában sokat és jól játszó gyerekekből nyitott, érdeklődő iskolások lesznek és majdan alkotó, tevékeny emberekké válnak.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- Le tudnak mondani egy-egy kedves játékszerről.
- Tudnak vezetni és játszótársaikhoz alkalmazkodni.
- Megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában önállóan a játék előzetes közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában.
- A játszócsoportok tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakult ki.
- Az óvodáskor végén konstruáló alkotásaikat már önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre és képesek különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására is.
- A létrehozott eszközöket felhasználják további játékban.
- Bonyolultabb szabályjátékok megtanulására és gyakorlására is képesek, amit örömmel játszanak, a szabályok betartására egymást is figyelmeztetik.
- Aktív résztvevői és kezdeményezői az óvónő által biztosított, képességfejlesztő játékoknak.
- Megpróbálják folyamatosan, összefüggő mondatokkal kifejezni magukat, megfelelő beszédfordulatokkal, viselkedési formákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot játék közben. Udvariassági kifejezéseket is használnak párbeszédes helyzetekben, többnyire végig várják a másik megnyilatkozását, saját kérdéseiket, válaszaikat, kiegészítő gondolataikat ahhoz igazítják.
- Ismernek 4-5 olyan szabadban is játszható, kevés eszközigényű, mozgásos, kör-, verseny játékot, melyet önállóan kezdeményeznek és óvónői jelenlét nélkül is játszanak.
- Használat után játékeszközeiket a helyére teszik.

A mozgás

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája.

A gyerekek mozgásfejlettsége képet ad általános fejlettségéről, a fejlődés tempójáról.

A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlődésében. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenységek által szereznek információt szűkebb és tágabb környezetükről. Programunkban a mozgásfejlesztés az aktív nagymozgástól a finommotoros manipulációig mindent magába foglal, az egész személyiség fejlődését elősegíti. Kedvezően befolyásolja az értelmi és szociális képességek alakulását is.

Célunk: a gyermek testi-lelki fejlődésének biztosítása, természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése, egészséges életvitel, életkornak megfelelő mozgáskultúra kialakítása. A mozgásos tevékenységek iránt különösen érdeklődő, átlagon felüli mozgáskultúrával rendelkező gyermekek továbbfejlesztése.

Feladataink:

A nagymozgások, szem-kéz, szem-láb koordináció, az egyensúlyérzék, finommotorika fejlesztése.

Testi képességek; fizikai erőnlét, állóképesség, ügyesség, gyorsaság fejlesztése, mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészség alakítása.

Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése, társra figyelés.

Gyógytestnevelés keretein belül az egészség javítása, mozgáskorlátozott gyermek esetében konduktor, külső szakember segítségével.

A kiemelkedő adottságokkal rendelkező, tehetségígéretes gyermekek képességeinek kibontakoztatására nagy figyelmet fordítunk, lehetőség szerint mozgásos tehetségműhelyt szervezünk számukra.

Vízhez szoktatás alkalmával az új közeghez való alkalmazkodás, otthonos viselkedés, célszerű mozgás kialakítása a vízben.

A mozgásfejlesztés területei és tartalma:

- Játék a gyermek spontán, természetes mozgása közben (csoportszoba, udvari játékok, kerékpározás, kirándulások).
- Irányított mozgásos tevékenységek (edzőprogram, mindennapos egészségfejlesztő testmozgások, játékok, feladatok).
- Uszodai vízhez szoktatás.
- Speciális mozgásjavító foglalkozások.

A mozgásfejlesztés a játékban

Óvodánkba kerülő legtöbb egészséges gyermek szeret játszani, ugrándozi, csúszni-mászni, manipulálni, vagyis mozogni. Fontos feladatunk, hogy megőrizzük, ha szükséges felkeltsük ezt a mozgáskedvet és tudatosan építsünk rá.

A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk ki, hogy biztosítsuk számukra a megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekre a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Az eszközök és a tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez, egyéni szükségleteihez, képességeihez és a csoport összetételéhez igazodunk.

A gyerekek mozgástevékenységének tervezésénél figyelembe vesszük a mozgásfejlődés szenzitív időszakait, mely minden gyerekeknél egyéni eltérést mutathat.

1. szakasz: A természetes nagymozgások. Fejlesztéséhez a csúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz szükséges eszközöket biztosítjuk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

2. szakasz: A szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék. Ezek fejlesztését szolgálják a különböző célba dobó - játékok, kugli, az ugróiskola, ugrókötelezés, lépegetők, valamint a manipulációs és barkácsoló tevékenységek is.

3. szakasz: A finommotorika. Játék közben sok lehetőségünk van ennek spontán fejlesztésére: konstruálás, gyöngyfüzés, barkácsolás stb. közben.

Az egyensúlyérzék fejlettségét mutatja, ha nagycsoport év végére minden kisgyermek megtanul kerékpározni. Ennek érdekében rendelkezésükre áll a közlekedési játszó udvar, a szükséges megfelelő számú és méretű kerékpár.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Nagyon fontos, hogy a nagyobb, aktívabb mozgást és a nyugodt tevékenységet kedvelő gyermekek megtanuljanak egymáshoz alkalmazkodni. Ehhez elengedhetetlen bizonyos alapvető szabályok alakítása.

A sikeres, jó hangulatú tevékenység a gyermekek számára pozitív élményt nyújt, ez újabb cselekvésre készíteti őket. Így a mozgás természetesen beépül a gyermek spontán tevékenységébe, szokássá, igénnyé válik.

Mozgáskedvük felkeltésére, fenntartására kihasználjuk a környezetünk adta lehetőségeket (Töserdő, közeli erdők, játszóterek, stb.).

Mozgásfejlesztés irányított mozgásos foglalkozásokon és a mindennapos egészségfejlesztő testmozgásokon.

Az irányított mozgásos tevékenységek anyaga az atlétikai, torna, játék jellegű gyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékoságot alapvető eszközként értelmezzük, alkalmazzuk a mozgásos tevékenységekben hol, mint eszközt, hol mint célt.

Alkalmat teremtünk speciális gyakorlatok alkalmazásával a testalkati deformitások megelőzésére is (lábboltozat erősítés, tartásjavítás). Az egyes foglalkozások megtervezésénél mindig figyelembe vesszük a gyerekek egyéni és a csoport általános fejlettségi szintjét, a fejlődés ütemét.

A foglalkozásokat megelőzően mindig lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak, képességeiknek megfelelően sokat gyakorolhassanak edzőprogram keretében. A foglalkozások szervezésénél fontos, hogy a gyerekek a legkevesebb várakozási idővel folyamatosan mozogjanak.

A rendszeresen szervezett foglalkozásokon nagy lehetőség van az értelmi, a pszichomotoros készségek, képességek kialakítására és a szociális funkciók fejlesztésére, kibontakoztatására.

Az irányított mozgásos tevékenységek anyaga nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza, a nagymozgás fejlesztése kiemelt feladatunk. A mozgás során a legtermészetesebb módon ismerkednek meg a gyerekek testrészeikkel, azok funkcióival, a különböző testhelyzetekkel.

Kiemelt feladatunk az egyensúlyérzék, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése. Kéz megjelöléssel, kézszalag használatával a jobb és bal oldalának ismerete biztosabbá válik.

A motoros fejlődéshez sokszínű, változatos, örömteli és elegendő mozgáslehetőséget biztosítunk. Az érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formák, játékok megvalósítására törekszünk. A finommotorikát labdás és kéziszerez-gyakorlatokkal célirányosan fejlesztjük, mivel a finommotoros koordináció az írás megtanulásának elengedhetetlen feltétele.

A mozgásos tevékenységek során ez természetes módon a szerek különböző fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal fejleszthetők.

A keresztcsatornák a bemutatott gyakorlatok szóbeli magyarázatával erősíthetők (látják-elvégzik a gyakorlatokat).

A verbális fejlesztés minden korcsoportban kiemelt szerepet kap, a foglalkozásokon előforduló új szavak, kifejezések fejlesztik szókincsüket.

Programunkban fontos szerepe van a mindennapos egészségfejlesztő testmozgásoknak, melyet minden korcsoportban naponta legalább egyszer 10-15 perces időtartammal végezzük. A tevékenység napirendbe illesztése az óvónő feladata. Lehetőség szerint a szabad levegőn végezzük.

A mozgásfejlesztés az uszodai vízhez szoktatás keretein belül.

Az uszodai vízhez szoktatás kereteiben az uszodai közeghez való alkalmazkodás, az otthonos viselkedés kialakítása a legfontosabb feladatunk.

A vizet, mint új közeget kell megszerettetnünk a gyerekekkel, s célunk, hogy a vízben biztonságban és jól érezzék magukat.

A víz törvényszerűségeihez, viszonyaihoz való alkalmazkodást, a vízben való otthonos mozgást, viselkedést úszómester közreműködésével taníthatjuk meg.

A vízhez szoktatás sikere döntően három tényezőtől függ:

- az uszoda, a víz mélysége, hőfoka, minősége,
- az úszómester szakmai felkészültsége,
- az úszómester személye, pedagógiai felkészültsége.

Mozgásjavítás speciális mozgásjavító - gyógytestnevelés foglalkozásokon

A gyógytestnevelés a speciális cél érdekében alkalmazott módszerek tekintetében különül el az irányított mozgásos tevékenységektől és kevésbé különül el eszközeit, illetve mozgásanyagát tekintve.

A speciális mozgásjavító - gyógytestnevelés foglalkozásokat a mozgásfejlesztő, gyógytestnevelő óvodapedagógus vezeti.

Célja: a kialakult eltérések javítása, egészségi állapot helyreállítása.

Feladata: a rászoruló gyermekek mozgásának, tartásának javítása, a lábszár izomzatának, lábboltozatnak az erősítése.

A gyógytestnevelés sajátos elvei:

Gyógyulásuk érdekében a gyermekeknek meg kell érteniük a gyakorlatok jelentőségét. Az elvégzett gyakorlatoknak nem a mennyisége, hanem a minősége fontos. A gyógytestnevelésben a gimnasztikának domináns szerepe van, a bemutatás és a gyakorlás kiemelkedő jelentőségű.

A mozgásanyag összeállításánál figyelembe vesszük a várt fejlődés bekövetkezésének idejét és az egyéni elváltozásokat.

A gyógytestnevelés szervezeti és időkeretei:

Óvodánkban a gyógytestnevelést az 5-6-7- éves korosztálynak szervezzük. A gyerekek a gyermekorvos szűrése alapján fejlesztő csoportokba kerülnek. A foglalkozások 40-45 perces időtartammal szerveződnek.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Mozgáskedvük, mozgásigényük, életük részévé válik.
- Téri helyzetekben tájékozódni tudnak, téri irányokat tudják, oldaliságuk, testsémájuk kialakul.
- Mozgásukat irányítani és helyzetben tartani tudják, mozgásemlékezetük kialakul.
- Finommotorikájuk fejlettsége révén felkészültek az írástanulásra.
- Érzékelésük, észlelésük fejlettsége révén kialakul alaklátásuk, formaállandósági észlelésük.
- Önfegyelmük, fegyelmük megerősödik, képesek a szabályok betartására.
- Egészséges versenyszellemük kialakul.
- Biztonsággal mozognak a vízben.
- Átbújnak 40 cm magas egymástól 60 cm távolságra elhelyezett lécz alatti.
- Szabályos gurulóátfordulást végeznek előre.
- Futó, fogó és labda játékokat óvónő irányítása nélkül is játszanak.
- 30-50 cm magas akadályt átugranak és 30-50 cm magasról leugranak.
- Labdát elkapják, legalább ötször folyamatosan a földhöz ütögetik.

A külső világ tevékeny megismerése

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. A gyermek megismeri a közvetlen és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet alapja. Aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a természeti emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. Ismereteit tevékenységeiben is alkalmazza. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, a szülőföldhöz, a helyi hagyományokhoz, ismerkedik azok védelmével, az értékek megőrzésének lehetőségeivel. Ezáltal megismeri, és átéli a közösséghez való tartozás élményét.

Célunk:

- Eljuttatni a gyermekeket olyan tapasztalatokhoz, melyek birtokában felfedezi környezetét, s életkorának megfelelően eligazodik, tájékozódik abban.
- Segíteni a gyerekeket az én és a természet illetve én és a társadalom közötti viszonyok, kapcsolatok megértésében.
- A hangsúlyt a tevékenységekre és nem az ismeretekre helyezzük.
- A tevékenységekben megvalósuló tanulás során kiemelt helyet kap a játék és a játékos tanulás.
- A környezet állapota iránti érzékenység, fogékonyság alakítása, a környezeti harmónia létrejöttéhez és fenntartásához szükséges életvitel, szokások, értékrend megalapozása.
- A természet, az élőlények iránti szeretet, kímélet, a szűkebb-tágabb környezet iránt érzett felelősség felébresztése szülők és külső szakemberek bevonásával.
- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket is szerezzenek a gyermekek, melyek alkalmasak a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok megismerésére, felismerésére.
- A kiemelkedő adottságokkal rendelkező, tehetségígéretes tanköteles korú gyermekek képességeinek a kibontakoztatására nagy figyelmet fordítunk, lehetőség szerint matematikai logikai vagy természetismereti tehetségműhelyt szervezünk számukra.
- A kompetenciák fejlesztése során olyan helyzetek teremtése, melyben a gyermek megtapasztalja a közös alkotás örömét, gyakorolja a szervezést, az együttműködést, felelősségvállalást, konfliktuskezelést.
- Dolgozóink munkahelyi életmódja és munkája pozitív mintát nyújtson a környezettudatos magatartás és egészséges életmód szokásainak megalapozása terén. Ismereteiket folytonosan fejlesszék, frissítsék.
- Az óvoda működése során a környezetkímélő anyaghasználatra való törekvés, környezetbarát tisztítószerek használata, környezetbarát játéktárolók előnybe részesítése.

Feladataink:

- A környezet tevékeny megismeréséhez lehetőségeket, alkalmakat, eszközöket és elegendő időt biztosítunk.
- Segítjük a gyermekeket abban, hogy megértsék a nem fenntartható és fenntartható fejlődés különbségeit.
- A gyermekekben igyekszünk felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömét. Ennek érdekében biztosítjuk az IKT- eszközöket.
- Lehetőséget adunk minél több érzékszervvel való tapasztalásra, az élmények több szempontú felidézésére.

- Megismertetjük a helyi hagyományokat, szokásokat és a tárgyi kultúra értékeit, ezek szeretetére, védelmére neveljük a kisgyermeket.
- Megalapozzuk a természet megismerésével a természet szeretetét, a természet tisztaságának, szépségének védelmét, hogy később természetes módon védje ezeket az értékeket.
- Felfedeztetjük a minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit.
- Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.
- Közvetlen környezetünk felfedeztetése, tapasztalatszerzés, cselekedtetés útján.
- Fák védelme, faápolás, faültetés.
- Madarak védelme, etetése.
- Zöld fal folyamatos fejlesztése, ismeretnyújtásra való felhasználása, csoportszobák élősarkainak folyamatos feltöltése.
- Az év kiemelt élőlényének megismertetése.
- Gyógy- és fűszernövénykert gondozás, udvartakarítás, csoportok kiskertjeinek ápolása, gyermekméretű kerti szerszámok biztosítása a munkához.
- Udvari árnyékolás és ivási lehetőség biztosítása
- Energiatakarékossági szokások kialakítása, gyakoroltatása.
- Szelektív hulladékgyűjtés, „rontott papír” újrahasznosítása, komposztálás, esővíztárolás kiemelt kezelése.
- Zöld jeles napok megünneplése.

A fejlesztés tartalma:

A külső világ megismerését egy-egy téma köré csoportosítva, az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket sokoldalúan, differenciáltan és komplex módon feldolgozva állítjuk össze, mely során:

- A gyerekek koruknak, egyéni képességeiknek megfelelő ismeretet szereznek társaikról, tudják nevüket, jelüket.
- Beszélgetnek az óvodai életéről, a velük foglalkozó felnőttek munkájáról.
- Átérik a család fogalmát, a családi összetartozást, közvetlen megfigyeléssel megismerik a családtagok munkáját, otthon elfoglalt helyükről, korukról, lakhelyükről.
- Tapasztalatokat gyűjtenek az emberi testről, a testrészekről, érzékszervekről, ezek funkciójáról, védelméről, különböző módokon megtapasztaltatjuk az orvos gyógyító munkájának fontosságát.
- Megfigyelik az évszakok érkezését. A gyermekek kellemes élményekhez jutnak a különböző évszakokban. Sokféle módon szerezhetnek tapasztalatot ahhoz, hogy felismerjék és megnevezzék az évszakok jellemző jegyeit. Érzékelik az időjárás hatását az ember, az állat és a növények életére, viselkedésére. Észreveszik a különböző évszakok szépségeit. Ennek érdekében minden évszakban részt vesznek szűkebb és tágabb természeti környezetünkben: lovas kocsival, vonattal, gyalog, kerékpárral vagy lovas szánnal, ahol a természet szépségét megfigyelik.
- Megfigyelik az általuk fogyasztott gyümölcsök, zöldségfélék jellemző jegyeit, természetükkel összefüggő emberi munkát, felhasználásukat, az emberi táplálkozásban elfoglalt szükségességet.

- Minden évszakban ellátogatnak a piacra.
- A gyerekek megismerik a ház körül élő, vadon élő, erdőben- mezőn élő, valamint egzotikus állatokat. Tapasztalataik alapján felfedezik jellemző jegyeiket, felismerik kicsinyeiket, megnevezik hasznukat és felhasználásuk lehetőségét.
- Séta és utazás közben megismerkednek tömegközlekedési eszközökkel. Gyakorolják a helyes gyalogos közlekedés szabályait és a közlekedési eszközökön való helyes viselkedést.
- Séták alkalmával megtanulnak tájékozódni az óvoda környékén. Ellátogatunk a közeli intézményekhez, középületekhez, szaküzletekbe.
- Tevékenységek közben megtapasztalják a környezetünkben lévő tárgyak, jelenségek színeit.
- Naponta ismétlődő tevékenységekkel kapcsolva megtapasztalják a napszakokat.
- Felfedezik, megtapasztalják környezetünk mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit. Ennek érdekében összehasonlításokat, szétválogatásokat, sorba rendezéseket, méréseket végeznek, tapasztalatokat gyűjtenek a geometria körében is.
- A kiemelkedő matematika- logikai érdeklődésű nagycsoportosok intenzíven elmélyülnek ebben a tudományban.

A nevelési év második felétől azoknak a gyerekeknek akik a következő tanévtől feltételezhetően megkezdik az iskolai tanulmányaikat egyéni fejlettségtől függően matematikai tartalmú tevékenységeket tartunk. A külső világ tevékeny megismerése témakörei az óvodai korcsoport és egyén fejlettség függvényében ismétlődnek.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Közvetlen környezetüket ismerik, biztonságban érzik abban magukat.
- Kérdésre bemutatkoznak, szüleik nevét, lakcímét tudják.
- Ismerik a környezetükben élő állatokat, növényeket, ismerik a róluk való gondoskodást.
- Életkoruknak megfelelő szinten kialakult ismereteik vannak az emberek, állatok, növények világáról.
- Ismerik lakóhelyük – Lakitelek – nevezetességeit, a község életéből fakadó hagyományokat
- Ismerik a színházlátogatás magatartási szokásait.
- Kialakult igényük az esztétikus természeti környezet megóvására.
- Megnevezik az évszakokat és azok legjellemzőbb jegyeit.
- Az emberi testrészeket megnevezik, az érzékszervek funkcióit ismerik
- Ismerik a növény szó fogalmát, fel tudnak sorolni legalább 5 növényt, tudják hogy a gyümölcs az terem, és tudják, hogy az időjárás és a növények fejlődése között összefüggés van, felsorolnak néhány növényekkel végzett munkát.
- Környezetük szerint csoportosítják az állatokat, legalább 5 állatnak megnevezik jellemző tulajdonságait.
- A szűkebb és tágabb környezetükben mozgó szárazföldi, vízi és légi közlekedési eszközöket megnevezik, és tudják hogyan kell viselkedni vonaton, buszon, autóban való közlekedéskor.
- A környezetükben lévő intézmények rendeltetésével tisztában vannak.
- A színek sötét és világos árnyalatait ismerik, tudják azokat emlékezetből felidézni.
- A tárgyak jellegzetes tulajdonságait megnevezik, azokat összehasonlítják.
- Képesek a gyerekek több térbeli kiterjedési fokozatot felsorakoztatni, összehasonlítani, a különbségeket kifejezni.
- Két kiterjedést vagy mennyiséget egymással egyenlővé, ugyanannyivá, ugyanakkorává stb. tesznek vagy többé, kevesebbé, nagyobbá, kisebbé, alacsonyabbá, magasabbá stb. tesznek.
- Környezetükben felismerik a kocka, gömb alakú tárgyakat, valamint a négyzet, kör alakú síkidomot.
- Tudnak a gyerekek 10-ig cselekvéssel látható, hallható, tapintható mennyiségeket létrehozni, képesek mennyiségek számszerűségét megállapítani. Tudnak 10-et cselekedve ketté vagy többfelé bontani. Számlálásuk iránya balról jobbra halad.
- Helyesen használják a tő és sorszámneveket.
- Megértik a pár fogalmát és önállóan képeznek párokat.
- Használják a relációs szavakat.
- A matematikai tevékenységüket szóban is képesek megfogalmazni.

Verselés, mesélés

A mese, vers ősi forrása az anyanyelvnek, értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermekeknek, nélkülözhetetlen eszköze az érzelmi biztonság megteremtésének és az erkölcsi fejlesztésnek. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője, különösen alkalmas szemléletmódjának és világlképének kialakítására.

Az óvodai anyanyelvi és irodalmi nevelés elválaszthatatlan egymástól, a nyelv szépségének, kifejezőerejének megismerésével, áthatja az óvodai nevelés folyamatát.

Célunk megismertetni a gyerekekkel a magyar és a külföldi gyermekirodalmat, annak gazdag mese, vers és mondóka kínálatát, a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit, hogy általuk formálódjon a gyerekek

érzelem világa, értékrendje, értelme, fejlődjön ítélőképességük, esztétikai érzékük. Célunk a magyar nyelvhasználat, mondatszerkesztés, a biztonságos önkifejezés megalapozása.

Feladatunk:

Az anyanyelv megismertetése, az irodalmi érdeklődés felkeltésén túl változatos irodalmi élmények közvetítése. A költészet és a magyar és külföldi népmesevilág, mondókák megismertetésével a beszédkészség, a szókincs, és az irodalmi kreativitás fejlesztése.

A gyermek életkorának, nyelvi fejlettségének, – melyet a család szociokulturális háttere meghatároz – érdeklődésének megfelelő beszédhelyzeteket teremtünk és irodalmi alkotásokat választunk. A népi irodalmi művek mellett helyet adunk a klasszikus és kortárs irodalmi, valamint nemzetiségi, etnikai kisebbségi műveknek egyaránt. A napi tevékenység során többször is mondunk – a helyzethez illő – mondókat, verset, esetleg rövid mesét. Mindennap mesélünk a gyerekeknek, mely a gyermek mentálhigiénéjének elmaradhatatlan eleme. A mese, vers tevékenység során általában fejből mesélünk, verselünk, kivételt képez az elalvás előtti mesélés, folytatásos történet.

Csoportjainkban állandó mesélő-verselő kuckót, sarkot, szőnyeget alakítunk ki, melynek közvetlen közelében helyezzük el a gyermekeknek szánt mese-, verses-, és ismeretterjesztő könyveket.

Példamutató verseléssel, meséléssel sajátítatjuk el a vers és a mesemondás lényeges elemeit, mint a tekintettartást, a verbális emlékezetet, testbeszédet, mimikát és a gesztust.

A bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges feltételeket egész nap folyamán biztosítjuk a gyerekeknek. Mi magunk is többször bábozunk, dramatizálásnál szerepet vállalunk. A verseléssel, meséléssel kellemes hangulatot teremtünk, együttes élménnyel segítjük a szocializációs folyamatot, az esetleges szorongások oldását.

Ösztönözzük, bátorítjuk a gyerekeket arra, hogy képzeletüket szabadon engedve, saját meséket „írjanak”, rajzoljanak kedvenc figurákról, ismert vagy kitalált szereplőkről, esetleg közös munkával mesekönyvet készítsenek az éppen aktuális projekthez.

A kiemelkedő adottságokkal rendelkező, tehetségígéretes tanköteles korú gyermekek képességeinek a kibontakoztatására nagy figyelmet fordítunk, lehetőség szerint anyanyelvi tehetségműhelyt szervezünk számukra.

A csoport és az egyéni sajátosságok figyelembe vételével részlegesen felhasználjuk a kompetencia alapú óvodai programcsomag tématerveinek ajánlásait, valamint a Meseládikó eszköztárát.

Verselés, mesélés tartalma:

Irodalmi nevelésünk anyagának kiválasztásakor fontos szempont, hogy minden gyermek megtalálja az érdeklődésének, nyelvi fejlettségének megfelelő verset, mesét, azok számára megfelelő módon történő közvetítését feldolgozását:

- dőcögtetők, simogatók, tapsoltatók, hintáztatók, vigasztalók;
- egyszerűbb, de több versszakos mondókák; kiszámolók, menetelők szoknyafogók
- találós kérdések, mulattató mondókák, tréfás beugratók, felelgetők, csúfolók, szólások, mondások
- rövid, rögtönzött történetek, halmozó láncmesék
- állatokról szóló népmesék, egyszerűbb majd bonyolultabb szerkezetű műmesék, tündérmesék
- folytatásos elbeszélések, történetek
- rövidebb, ismétlésekkel, refrénekekkel tagolt vidám, pattogó, ritmusváltó, ringató, lépegető, táncos ritmusú, felelgetős versek
- több versszakos, természetről, állatokról, családról, gyerekekről szóló érzelmi töltésű vagy humoros versek

- dramatizálás, bábozás, állatok hangjának utánzása; a kelléktár a gyermekek ötleteinek felhasználásával készül és bővíti
- egyszerű állatokról szóló népmesék, műmesék

Lényeges az ismétlések megnövelt száma, az alliterációk szerepe, a meséhez a hétköznapi élettől eltérő, különös beszéddallam tartozik, ami utánózható.

A kicsik dramatizáló játéka, bábozása kimerül egy-egy szerep kiválasztásában, az ehhez szükséges kellékek felvételében, egy-egy jellemző mozzanat eljátszásában. E korban megjelennek a kreativitás csírái.

A következő állomás a dramatizáló játék, ami nem a cselekmény végigjátszását jelenti, hanem az egyes szereplők kiválasztását, a felöltöztetést és a szerepnek megfelelő viselkedést.

Ezt követően a résztvevők a szerepeket egymás között felosztják, kommentálják saját, vagy társuk viselkedését. Szívesen mondanak mondókákat, rövid verseket és meséket, képesek az önálló versmondásra, mesélésre. Ezt a folyamatot a rajzolással összekötve segítjük. Élményeik, vágyaik kifejezésére maguk is próbálnak verset, mesét alkotni.

A verselés, mesélés tevékenység során kiemelt szerepet kap a kommunikációs, metakommunikációs készség fejlesztése, a szókincs bővítése.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakul igényük a könyv tisztelete iránt, azokat a napi élet során többször nézegetik, „mesélnek” belőle.
- Az érthető, kifejező, hatásos beszéd-készség alapjai kialakulnak.
- A magyar népmesei szófordulatok passzív és aktív szókincsükbe beépülnek.
- Szívesen mondanak mondókákat, rövid verseket és meséket, képesek az önálló versmondásra, mesélésre.
- Metakommunikatív jelzéseket használnak, környezetükben jól kommunikálnak.
- Gondoskodásuk, képzeletük, szándékos figyelmük fejlődik, beszédkedvük erősödik.
- Beszédfegyelmeik alakul.
- Dramatizáláskor, bábozáskor az eszközöket önállóan használják, szerepeket elosztják maguk között, a történeteket beszövik játékukba.
- Készek megkezdett történetet, mesét folytatni saját fantáziájuk szerint kiegészíteni, illetve rövid, mondókát, verset, mesét kitalálni.
- Természetes hanghordozással, tiszta kiejtéssel, a ritmust és a vers hangulatát érzékeltetve 4-5 mondókát és 5-6, tíz-tizenkét sorból álló verset emlékezetből felidéznek.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermeki ábrázolás (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka) speciális játéktevékenység, melynek során a gyermek a világról szerzett tapasztalatait érzékletes, képi úton rögzíti.

Az ábrázolás a gyermek első alkotótevékenysége. A gyermekek nagy többségénél már óvodás korban kialakul egy csak rá jellemző képi kifejezési mód.

Az ábrázolás összetett, sokszínű nevelési, fejlesztési terület, fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Célunk a tapasztalatszerzés és élménynyújtás, amelynek segítségével, a gyermek befogadóvá válik és képes lesz a valóság esztétikai felismerésére, megvalósítására, valamint felébreszti a gyermeki kíváncsiságot, fantáziát, kreativitást. Az ábrázoló tevékenység célja nem maga a tevékenység során létrejövő bármiféle alkotás, hanem maga az örömteli cselekvés, a kreatív önkifejezés, az igény kialakítása az alkotásra. Felfedezzük a tehetségígéretes gyermekeket.

Feladataink:

Biztosítjuk a vizuális tapasztalatszerzés feltételeit, a tevékenységekhez megfelelő helyet, időt és eszközöket. Az ábrázoláshoz szükséges anyagok, eszközök a nap bármely szakában a gyermekek rendelkezésére állnak, nyitott polcokon, saját polcon, bármikor elővehetik. Oldott, jó hangulatú légkörben megismertetjük a gyermekeket az eszközök, anyagok, technikák nevével, a használat módjával.

Különböző eszközökkel, anyagokkal és változatos technikákkal fejlesztjük a gyerekek alkotókészségét, kezűgyességét. Megalapozzuk a kulturális kompetenciákat, ezen belül a hagyományos népi- és európai kultúra tiszteletére neveljük, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, műalkotásokkal ismertetjük meg a gyermekeket.

Különös figyelmet fordítunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre. Az egyéni képességek, az életkori sajátosságok szerint differenciált feladatadást alkalmazunk.

A kiemelkedő adottságokkal rendelkező, tehetségígéretes tanköteles korú gyermekek képességeinek kibontakoztatására nagy figyelmet fordítunk, lehetőség szerint térbeli-vizuális tehetségműhelyt szervezünk számukra, kiállításokon, pályázatokon kiállítjuk alkotásait, esetenként szakemberhez irányítást javasolunk a szülőknek.

Megismertetjük a gyerekeket műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal és különböző népi mesterségekkel. Ezekhez szükséges speciális eszközöket biztosítjuk./ szövőkeret, körmöcskék, agyagozó eszközök, kemence stb. / A gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására törekszünk, és a tehetségek bátorítására.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka tevékenység tartalma:

A beszoktatás hónapjaiban a gyerekek spontán érdeklődésére alapozunk, kihasználjuk az eszközök motiváló szerepét. Megtapasztalják, hogy a kezük munkájával kézzelfoghatóan örömet szereznek maguknak, szüleiknek, óvónőiknek. Óvodába lépéstől kezdve folyamatosan megismertetjük őket az eszközökkel, újrahasznosított anyagokkal, technikákkal, megszerettetjük velük a különböző ábrázolási tevékenységeket.

Az alaptechnikák a képalkotás, rajzolás, festés, formázás, ragasztás, vágás-tépés, hajtogatás, építés gyakorlása során felébresztjük kíváncsiságukat, fejlesztjük fantáziájukat, finommotorikájukat, bátorítjuk őket a saját ötletük megvalósítására. A gyermekeknek egyre több és újabb technikát mutatunk be, melyet kedvükre gyakorolhatnak, ezáltal tökéletesednek azok. Folyamatosan bővítjük eszköztárunkat, hozzáférhető helyen tároljuk azokat úgy, hogy a gyerekek a nap folyamán bármikor tevékenykedhessenek.

A tevékenységek tervezéséhez segítséget nyújtanak a kompetencia alapú nevelés óvodai programcsomagjának ajánlásai.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Több ábrázolási technikát ismernek, 4-5 - öt önállóan tudnak alkalmazni, megnevezik a használt eszközöket és helyesen, biztonsággal bánnak velük.
- Felismerik és megnevezik a foglalkozásokon alkalmazott anyagokat és eszközöket.
- Örömmel szívesen rajzolnak, festenek, mintáznak, stb. bátran alkalmazzák a színeket, a begyakorolt technikákat.
- Formaábrázolásuk változatos, a megkülönböztető jegyeket képesek hangsúlyozni.
- Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, próbálkoznak egyszerűbb mozgások ábrázolásával.
- Esztétikai érzékük alakul, képesek a szép meglátására, véleményüket szóban megfogalmazták természeti és tárgyi környezetükről.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai zenei nevelés a gyermekeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, a legsokoldalúbban fejleszti képességeiket, személyiségüket, a közös éneklés és mozgás által. Olyan komplex élményekben lehet részükhöz, amely által megtapasztalják a társas érintkezések fontosságát, az elfogadást, alkalmazkodást. Érzelmi világuk sokkal gazdagabb lesz, szókincsük, ismeretük gyarapszik, mozgásuk esztétikusabbá válik.

Az énekes, táncos, mozgásos, népi játékokon, gyermektáncokon keresztül ismerik meg az évszakokhoz, jeles napokhoz, ünnepekhez tartozó szokásokat, hagyományokat.

A zenehallgatás során a magyar és más népek dalai, a világ zeneirodalmából válogatott zenei művek alapot adnak a zenei műveltség továbbfejlesztéséhez, zenei kultúrájuk gazdagodásához.

Célunk: A közös éneklés, közös játék, együtt mozgás örömeinek megéreztetése, ezzel a zenei ízlés, esztétikai fogékonyság formálása, zenei anyanyelv megalapozása. A gyermekek a mindennapi tevékenységek során szívesen énekeljenek, mondókázzanak, táncoljanak, játszanak énekes játékokat, jussanak minél több olyan zenei élményhez, melynek hatására fejlődnek zenei képességeik, a ritmus, az ének, a hallás, a mozgás és a kreativitás területén.

Feladatunk:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, a gyermekek életkorának, képességeinek megfelelő válogatása, amelyek nemzeti kultúránk értékeit hordozzák. A gyermekek zenei hallásának, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- Ritmusérzék fejlesztése a mozgásélményhez kapcsolt énekléssel, zenéléssel.
- A gyerekek képességeinek kibontakoztatásának segítése a zenei képességfejlesztő játékokkal, mondókákkal, és dalokkal.
- Zenei emlékezet, zenei érdeklődés fejlesztése zenehallgatással, elsősorban élő népdalok, klasszikus szemelvények igényes, művészi, életkornak megfelelő zenei anyag válogatásával.
- Néphagyományok ápolása a gyermekek életkorának megfelelő örömteli élményeket adó, cselekvésre készítő elemek kiválasztásával.
- Népi játékok életszerű, élményszerű közvetítése, mely által az éneklés, zenélés a gyermekek mindennapi tevékenységévé válik

- Zenei alkotókedv ösztönzése- a gyermeki kreativitás kibontakoztatása, tehetségek felismerése, gondozása, szülők segítése, bevonása a további fejlesztés lehetőségeinek felkutatásában.

A fejlesztés tartalma:

A befogadás ideje alatt a gyermekek érzelmi biztonságának kialakítása a legfontosabb feladat, ehhez megfelelő eszköz a zene. A szép óvónői énekekre, dúdolásra odafigyelnek a gyermekek, csendesebben beszélnek, megnyugtatja őket. Az ölbe bújós ringatók, höcögtető, altatók jelentősége ebben az időszakban semmi mással nem helyettesíthetőek.

Az éneklési kedv kialakítása egyszerű motívumú gyermekdalokon, népi mondókákon alapszik.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A spontán dalolgatás, mondókázás alkalmával megindul az egyenletes lüktetés érzékeltetése, a ritmusérzék fejlesztése, a tudatos zenei készség-képesség fejlesztés időszaka. Az egyszerű gyermekdalok, mozdulatokkal kísért dalos játékok tanításával az örömszerzésen túl a hallásfejlesztés a cél. A zenéhez kapcsolódó mozgás a testséma kialakulását segíti, a lüktetés érzékeltetésével a mozgás összerendezése fejlődik.

A gyerekek fejlettségének megfelelően a dalok terjedelme bővül, a fejlesztés iránya a tiszta éneklés, a hallásfejlesztés felé mutat. A hangszerek – xilofon, furulya, metalofon – hangjának megismerése, egymás hangjának felismerése bővíti a hangszín megismerését. Megjelenik a dalok, mondókák ritmusának kiemelése, a ritmushangszerek – dob, cintányér, ritmusbotok – megismerése. A mozgás összerendezettsége erősödik.

Az éneklés alapvető készségének kialakulása révén a zenei anyag hangterjedelemben, ritmusban és mozgásformában is egyre bonyolultabbá válik. A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. A közös éneklés gazdagítja a nyelvi örökséget, bővíti a szókincset. A közös éneklés és játék érzelmi telítettsége kiemelt szerepű. Egyre erősebb ösztönzést kap az egyéni éneklés, zenélés. Hallásfejlesztés hatására a dallambújtatás, a halk-hangos érzékeltetése is megjelenik.

Ritmusérzék fejlesztésénél az egyenletes lüktetés automatizálása, a ritmuskiemelés, gyors-lassú érzékeltetése tartozik feladataink közé. A gyerekek egyéni képességeinek fejlődésével a mozgás egyre összerendezettebbé válik, lehetővé teszi, hogy különböző tempójú és mozdulatú járásokat gyakorolhassunk. A tánc alapformáinak megismerése, igényes, változatos zenére történő gyakorlása komplex esztétikai élményt jelent a gyermekek számára. Rövidebb népi játékok megtanulásával, előadásával, népi darabok megtekintésével néphagyományainkat ápoljuk. A zenei nevelés a gyermek egész létét áthatja, naponta megjelenik, hol az óvónő, hol a gyermekek kezdeményezésében, kötetlen vagy kötött formában.

A kiemelkedő adottságokkal rendelkező, tehetségígéretes tanköteles korú gyermekek képességeinek a kibontakoztatására nagy figyelmet fordítunk, lehetőség szerint zenei tehetségműhelyt szervezünk számukra. A néphagyományok, népi játékok, gyermektánc iránt érdeklődő, kiemelkedő adottságokkal rendelkező gyermekek gyermektánc tehetségműhelyben is kibontakoztathatják tehetségüket.

Zenehallgatás:

A zenehallgatás mélyíti az esztétikai érzelmeket, a kiválasztott anyagnak csak a művészi értéke fontos. Az óvodapedagógus – vagy két óvodapedagógus – tiszta élményszerű énekét, hangszeres játékát, furulyázást, annak esztétikai hatását nem múlhatja felül semmilyen gépi zene. CD-lejátszóról, magnóról, rádióból csak értékes, igényes zenét hallgassunk. Alkalmanként hallgassanak koncertet a gyerekek, zenetanárok és zeneiskolások előadásában.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képességeikhez mérten 10 dalt tisztán, szép szövegkiejtéssel, megfelelő hangmagasságban, tempótartással énekelnek csoportosan és egyénileg, elkezdni is tudják azokat. A dalokat szöveg nélkül, dúdolván, zümmögve is énekelik. Jelre hallhatóan és magukban is tudnak énekelni. A dalokat felismerik jellegzetes kezdő és belső motívumról, szöveg nélkül is.
- Az egyenletes lüktetést megkülönböztetik a dal, mondóka ritmusától, ezeket mozgással, járással, tapssal kiemelik. Visszatapsolják a kétszer 2/4 ritmusmotívumot.
- Csoportosan kiemelik a dalok kettes lüktetését. Felismerik és mutatják a magasabb és mélyebb hangok közötti különbséget három fokozatban.
- Felismerik a halk és hangos hangokat, tudnak halkan és hangosan énekelni, mondókát mondani.
- Felismerik a gyors és lassú tempót, tudnak gyorsan és lassan énekelni, beszélni.
- Szöveges vagy dúdolt motívumot csoportosan és egyénileg is visszaénekelnek, felelgetős dalokat pontos válaszolással éneklük.
- Megkülönböztetik a környezetük zöreijhangszíneit, felismerik egymás hangját.
- Érdeklődéssel hallgatják a zenét, megfigyelik a zene szövegét, a hangszereket. Felismernek, megneveznek néhány hangszert, képről illetve a hangjáról.
- Esztétikus térformákat arányosan alakítják ki, 3-4 táncmozdulatot ismernek és egyszerre végeznek.
- A dobot, a cintányért és a háromszöget egyénenként kezelik, dalokat, mondókákat a megbeszéltek szerint kísérik. Ismerik azt, hogy a különböző ritmushangszereket hogyan kell szabályosan megszólaltatni. Gyermek xilofonon egy, három hangterjedelmű dalt eljátszanak.
- Szívesen játszanak énekes játékokat, 4-5 játékot önállóan kezdeményeznek és játszanak.

A munka jellegű tevékenység

A gyermeki munka óvodánkban természetes, rendszeres, önként végzett, aktív tevékenység.

A munka célra irányul, a gyermek személyiségfejlesztésének fontos eszköze. A játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutat, pozitív élmények átélésével a gyerekek könnyedén, örömmel, végzik.

Többszörre külső irányítással folyik, a gyermektől belső figyelmet, kötelezettségvállalást igényel.

Az egyes munkafolyamatokat fokozatosan ismertetjük meg és vezetjük be, a munka mennyiségét fokról fokra növeljük, olyan munkát bízunk a gyerekekre, melynek elvégzésére megerősítés nélkül képesek. A munkavégzést a gyermekek fejlettségének megfelelően értékeljük.

Célunk, hogy a munkavégzés során a gyermekeket olyan tapasztalatokhoz juttassuk, melyekkel a szükséges attitűdök, készségek, képességek, fejlődnek. Gyakorlás hatására alakuljon ki a munka céljának tudata, a felelősségérzet. Váljanak képessé arra, hogy számoljanak tevékenységük következményével.

Feladatunk biztosítani a gyermeki munka végzéséhez szükséges eszközöket és az elegendő időt. A munka jellegű tevékenységeket úgy szervezzük, hogy azok a gyerekek számára öröm forrása legyenek, fejlesszék a manipulációs készségüket, önállóságukat, figyelmüket, akaratukat, gondolkodásukat, problémamegoldó képességüket. Megtapasztaltatjuk a gyerekekkel, hogy a munka során környezetük megváltoztatható, széppé tehető és erre maguk is képesek. Megismertetjük a gyerekekkel az adott eszközök használatát, nevét, a munka legcélszerűbb fogásait, sorrendjét.

Kialakítjuk a szokás és szabályrendszerét annak érdekében, hogy biztonságban tevékenykedjenek. Megteremtjük a munka sok-sok lehetőségét, biztosítva az önálló munkavégzést. Fontos feladatunk, hogy a gyerekek megtanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani, saját és mások munkáját elismerni, megbecsülni. A munkavégzést nem erőltetjük. Feladatunk, a gyerekek belső motivációjának kialakítása. A konkrét, reális, fejlesztő, gyerekek életkori sajátosságához és egyéni fejlettségéhez igazított értékelés.

Munka jellegű tevékenységek területei és tartalma

Óvodánkban a gyermekek önmaguk ellátása érdekében, valamint a közösségért végeznek munkát.

Az **önkiszolgálás** mindazon tevékenységek összessége, melyet a testápolás, étkezés, öltözködés közben saját személyük körüli feladatokként végeznek, mint pl. asztal megterítése, terítő letörlése, öltözőszekrény, saját polc rendben tartása, ruhájuk hajtogatása stb.

A közösségért végzett munka magában foglalja a naposságot, a környezet rendjének megőrzését, rendbe tételét, a csoport mindennapi életével kapcsolatos alkalomszerű munkát, növény-és állatgondozást.

Naposi munka. A naposság fontos közösségi megbízatás, mely feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel a gyerekektől. A naposi munka feltételeit megteremtve a tartalmát fokozatosan bővítjük, a naposok feladataikat egyre növekvő önállóság biztosításával oldják meg.

A környezetünk ápolása. Környezetünk megszerettetése, védelme érdekében különös figyelmet fordítunk arra, hogy a gyerekek az élő környezetüket rendszeresen ápolják, melyet egyénenként vagy kisebb csoportban is végezhetnek. Az aktív, örömteli tevékenységek közben is ügyelünk arra, hogy a gyermekek rendezett környezetben éljenek, maguk körül ésszerű rendet tartsanak. Tevékenység végén korosztálytól elvárható szinten rendet tegyenek maguk és társaik után. Bevonjuk a gyerekeket kisebb takarításokba, a csoportszobákban kialakított „zöld sarkok” folyamatos, évszakok szerinti alakításába, a szelektív hulladékgyűjtésbe (használt elemgyűjtő, papírhulladék külön szemetesbe gyűjtése csoportszobákon belül), gyógynövénykert ápolásba, csoportok virágoskertjeinek gyomlálásába, a kihelyezett madárodúk, és madáretetők,-itatók gondozásába, a tavak tisztításába, ápolásába, falevél gereblyezésbe, hólapátolásba, komposztálásba is.

Alkalomszerű munkák. Az óvoda, csoport életében vannak olyan alkalomszerű munkák, melyek időről-időre ismétlődnek, illetve néha-néha esetlegesek. Alkalomszerű tevékenységnek tekinthető a környezet rendjének biztosítása, segítség óvónőnek, dajkának, egymásnak, ajándékkészítés, (ígyekszünk minél több természetes, és újra hasznosítható anyagot használni) egyéb megbízatások. Ügyelünk arra, hogy minden kisgyermek önkéntes jelentkezés vagy megbízás alapján kapjon alkalmanként megbízatást.

Növény és állatgondozás. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a gyermekek figyelemmel kísérhessék, tevőlegesen gondozhassák a növényeket, állatokat különböző évszakokban. A gyermekek gondozhatják a csoportszobát gazdagító növényeket, a virágoskerteket, sziklakerteket, gyógynövénykerteket, kerti tavakat, madáretetőket, madárodúkat, madáritatókat. A növények öntözéséhez felhasználják az esővízgyűjtőkből a vizet.

A tevékenységek tervezéséhez segítséget nyújthatnak a kompetencia alapú nevelés óvodai programcsomagjának ajánlásai, tématervei.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Az önkiszolgáló tevékenységet önállóan végzik: önállóan öltöznek, ki- és begombolják ruhájukat, megkötik a szalagokat, cipőfűzőt, cipőjüket letisztítják.
- Környezetük rendjére figyelnek, rendben hagyják maguk után: játékokat, foglalkozási eszközöket helyrerakják, önálló szekrényeikben rendet tartanak, kiságyukban megigazítják az ágyneműt és a pizsamát, tisztálkodási eszközeiket tisztán tartják, ügyelnek a mosdó tisztaságára.
- Közösségért szívesen vállalnak munkát önként jelentkezés és megbízás alapján. Részt vesznek a terem, a tornaterem, az udvar rendezésében, növények ápolásában, madárodúk, madáretetők, tavak gondozásában.
- Segítenek társaiknak, megosztják maguk között a munkát.
- Munkaeszközöket megnevezik, ismerik a velük való munkavégzés folyamatát.
- Feladataikat kitartóan végigcsinálják.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermeki tevékenység összetett, sokrétű folyamat, amely során a gyerek tanul, ismeretei a cselekvésben rögzülnek. A gyerek számára a játék, a munka és a tanulás között nincs különbség, mindhárom az öröm forrása lehet.

A gyerek az élete minden percében tanul és minden élvezhető perc játék a számára.

Óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánpótlásos, spontán és szervezett tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és az óvónő által kialakított környezetben, a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Az óvodáskor elején a gyermekeket elsősorban érzelmeik vezérlik.

Mozgásos és manipulációs tevékenységeik közben tapasztalhatják a valóságot. Környezetükből annyit ismernek meg, amennyit érzékszerveik felfognak.

Az óvodai tanulás folyamatában a gyermek cselekvő aktivitása, közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása révén jutnak ismeretekhez.

Célunk elsődlegesen az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendszerezése. Olyan képességrendszer kialakítása, amely révén az érzelmileg motivált, cselekvő gondolkodási szintről eljutnak a gyermekek a fogalmi gondolkodás szintjére. A tanuláshoz való pozitív viszony a belső motiváció megalapozása, kiemelkedő tanulási képességek felismerése és fejlesztése. Nevelőmunkánk során célunk, hogy megalapozzuk az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciákat, melyek a korszerű ismeretszerzést és feldolgozást segítő módszereket tanítja, támogatja a projektmódszert.

Feladatunk:

Biztosítani a tanuláshoz szükséges képességek megalapozásához, fejlesztéséhez érdekes, élményt nyújtó, jó hangulatú tevékenységeket, sok-sok cselekvéssel, mozgással, sokoldalú érzékelés lehetőségével. Komplex módon figyelembe venni a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait. A tapasztalat- és ismeretszerzés folyamatában támaszkodni a gyermekek önkéntelen figyelmére, kérdéseire, megfigyeléseire, kíváncsiságukra. A fejlődést állandó

folyamatnak tekintjük, figyelembe vesszük, hogy a gyermekek különböző területeken más ütemben fejlődnek.

A gyermekek önálló tanulás támogatása érdekében a hangsúlyt a játékban történő tanulás támogatására helyezzük. Tudatosan tervezzük és alkalmazzuk az összes gyermeki tevékenység céljainak megfelelő korszerű nevelési-oktatási módszereket, eljárásokat, technikákat, szervezési módokat. Többféle módszertani megoldásban gondolkodunk. Az ismeretfeldolgozás folyamatában az önálló problémamegoldásra, a többféle megoldás keresésére és a kreativitásra helyezzük a hangsúlyt, fenntartva a tévedés jogát. Egy-egy tematikus illetve projekttema feldolgozásában, kutatásában gyerekek ötleteire is építünk, arra keressük a választ, hogy Mit tudnak? illetve Mit szeretnének megtudni vagy cselekedni? a témáról.

A témaválasztás alapjai lehetnek:

- a gyerekek konkrét igényei, érdeklődésük, egy-egy tárgy, élőlény vagy jelenség, téma iránt,
- játékhelyzetek, melyekben valamely téma gyakorisága megfigyelhető,
- a gyerekek érdeklődésére számot tartó téma, melyről a gyermekcsoport ismerete alapján feltételezhető, hogy felkelti és fenn is tudja tartani a gyerekek kíváncsiságát, figyelmét.

Projekttema feldolgozása olyan hosszú ideig tarthat, amíg a közös munka újat tud adni, amíg a közös tevékenység élményt, örömet jelent a gyerekeknek.

Csoportjainkban a nevelési év során minimum egy projekttema kerül tervezésre, illetve megvalósításra.

A tanulás lehetséges formái óvodánkban:

- utánzások, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedés, tanulás (szokások alakítása);
- spontán játékos tapasztalatszerzés;
- játékos cselekvéses tanulás
- gyakori problémamegoldás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységekben megvalósuló tanulás;
- tehetségműhelyekben történő komplex személyiségfejlesztés;

Az óvodáskorú gyermekek számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, melyben tudatosan és tervszerűen biztosítjuk a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét. A kötetlen tevékenységek alkalmával a kisebb létszámból adódóan nagyobb lehetőség nyílik a gyermekek egyéni fejlődési ütemének figyelembe vételére.

A kötetlen tevékenység esetében a gyermek maga dönti el, hogy részt vesz-e a tevékenységben. Ügyelünk arra, hogy a témakörökhöz kapcsolódó tevékenységekből sorozatosan ne maradjon ki egy gyermek sem. Az elkezdett tevékenységeket érdeklődés szerint több napon keresztül is folytathatják.

Óvodába lépéstől kezdve nagy hangsúlyt fektetünk játékidőben, a kisebb csoportokban való tevékenykedtetésre, ezzel is előkészítjük a mikro csoportos és csoportos, frontális munkaformához szükséges képességeket.

Kihasználjuk a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit.

A kötött tevékenységek alapelve a játékoság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés.

Az óvodai élet utolsó évének második felétől a gyermekek kötött tevékenységekben vesznek részt, ahol az önfegyelem, szándékos figyelem, kitartás, feladattudat, feladattartás, az iskola megkezdéséhez szükséges magatartás erősödik.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Az óvónők által szervezett tevékenységek a gyerekek létszámától függően lehetnek egyéni, mikro-csoportos és egész csoportra vonatkozó foglalkozások.

A tanulás időkeretei

A tanulási folyamat a napi időkeretben a gyermekek együttműködő képességének, feladattudatának megfelelően növekvő időtartamú (5-35 perces) kötött vagy kötetlen formában, mikro csoportos illetve csoportos foglalkozások keretében valósulnak meg.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek többsége azonosul az óvónő által meghatározott feladattal, maguk is igénylik azt.
- Kialakul bennük az az igény, hogy a kapott feladatot lelkes igyekezettel megkezdjék, egyéni ütemben elemenkénti visszacsatoló buzdítással végezzék és sikerrel befejezzék.
- Érdeklődésüket mindvégig megtartják.
- Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása.
- Különböző létszámú csoportokban - páros, mikro csoportos és csoportos foglalkozásokon - együttműködésük kezd megjelenni.
- Feladathelyzetben társaikat nem zavarják, képesek védekezni a zavarás ellen. Késleltetett feladathelyzetben néhány percig csöndben várnak, legfeljebb néhányszor szólnak társaikhoz, felnőtthöz.
- Kialakulóban van szándékos figyelmük.
- Megadott szempont szerint önálló megfigyeléseket végeznek, összefüggéseket fedeznek fel.
- Élményeiket, tapasztalataikat elmondják, mások meghallgatásában önfegyelmük jó.
- Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni.
- Saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájárulnak a fenntarthatósághoz, megalapozva bennük, hogy a jövő rajtuk is múlik.

ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

Óvodánk a társadalomban elfoglalt helye szerint kapcsolatban van különböző csoportokkal, szervezetekkel, intézményekkel. Fontosnak tartjuk a partnereink azonosítását, köztük a kulesfontosságú partnereink kijelölését. Aktív szakmai kapcsolatrendszert alakítunk ki az intézményen kívül is. Törekszünk a külhoni magyar óvodákkal történő kapcsolatépítésre. A kapcsolattartás formáit, az infokommunikációs eszközöket és a különböző online csatornákat használjuk az együttműködés során.

Legfontosabb és legszorosabb kapcsolatunk az óvodába járó gyermekek családjával van.

A család bevonása az óvodai életbe

Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. A családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgáljuk a gyermek fejlődését. Nevelőmunkánk a szülők hatékony együttműködése nélkül nem lehet teljes. Kellő tapintattal és körültekintéssel segítjük, hogy szülői feladatukat minél eredményesebben, sikeresebben oldják meg. A kialakított kapcsolat segít

bennünket a szociális háttér megismerésében és a szükséges segítségadás módjának meghatározásában. A hatékony együttnevelés érdekében fontosnak tartjuk a családokhoz való közeledést, melyben kezdeményező szerepet vállalunk.

Együttműködésünk alapelvei:

- Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, segítségnyújtásunk során a családokhoz illesztjük a pedagógiai és szociális megoldásainkat.
- A szülők mintát látnak tőlünk a különböző nevelési helyzetekben.
- Oly módon közelítünk a szülőkhöz, hogy abból egyértelműen a segítőkészség, az együttnevelés szándéka csendüljön ki.
- A már működő kapcsolatok mennyiségi és minőségi fejlesztésére törekszünk.

Együttműködésünk formái:

- Családlátogatások:

Az előzetes családlátogatás célja; a gyermek leendő óvodapedagógusi és a szülők, valamint a gyermek megismerkedjenek egymással, a gyermek családi környezetével és a család szokásaival már az óvodába lépés előtt.

Feladatunk a szociális körülmények felmérése, a szülők nevelési stílusának, módszereinek feltárása. A kirívó hátrányokra felhívjuk a gyermekvédelmi felelős figyelmét.

Az egyéb családlátogatások célja; minél közelebb kerüljünk a gyermekhez, szülőkhöz. Egy tanévben legalább egy alkalommal minden gyermeket meglátogatunk otthonukban. Veszélyeztetett, illetve hátrányos helyzetű gyermek esetében, ha indokoltnak ítéljük, a csoportos óvodapedagógusok együttesen látogatnak a gyermekvédelmi felelőssel. Esetenként a gyermekcsoporttal együtt a beteg gyermeket felkeressük. A szülő és az óvodapedagógus közös döntése érdekében a tanköteles korú gyermekek fejlettségéről a beiskolázást megelőző tájékoztatás egyik módja a családlátogatás.

- Szülői értekezletek, szervezett szülői megbeszélések.

Az új szülők részére az óvodába lépés előtt tájékoztatót tartunk helyi nevelési programunkról. Alkalmanként réteg szülői értekezletet tartunk egy adott témában érintett szülőknek (pl. logopédia, tartásjavítás, iskolába menők, tehetséggondozás).

Óvodánkba járó gyermekek szüleinek nevelési évenként négy alkalommal a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Meghallgatjuk a szülők véleményét, figyelembe vesszük javaslatukat.

A találkozásoknak barátságos helyszínt biztosítunk, díszítő tárgyakat helyezünk el, esetleg vendéglátással, zenével tesszük hangulatossá. Olyan légkört teremtünk amely közvetlen beszélgetésre alkalmas. Hangulatkeltő, interaktív játékokkal, egymásra figyelemmel bátorítjuk a szülőket az aktív részvételre. A csoport életéről szóló tájékoztatókat fotókkal, videókkal, gyermek munkákkal illusztráljuk. Megköszönjük minden alkalommal a szülők projektekhez kapcsolódó segítségét.

- Fogadóóra

A szülővel előre egyeztetett időpontban egyéni beszélgetésre kerülhet sor, ahol a gyermekének fejlődéséről részletesen tájékozódhat a szülő, vagy hosszabb megbeszélést igénylő nevelési problémák, nehézségek megoldására kerülhet sor. Ezt az egyéni megbeszélést kezdeményezheti a szülő, az óvodapedagógus és az óvoda vezetője is.

- Beszoktatás

Az együttnevelés és a gyermek befogadásának megkönnyítése érdekében szülőkkel való beszoktatásra teremtünk lehetőséget. Egyéni beszélgetéseken és szülői értekezleteken segítjük a szülőket abban, hogy a családból óvodába való átmenet során hogyan tehetik vonzóvá az óvodát gyermekük számára.

- Napi kapcsolattartás a szülőkkel

A szülők folyamatos tájékoztatása érdekében a reggeli és a délutáni találkozáskor, a csoport tevékenységének figyelemmel kísérése mellett, rövid tájékoztatásra van lehetőség. A gyermekkel a családban történt fontosabb eseményekről is ilyenkor kapunk információt. Beszélgetéseink során a gyermekek pozitív tulajdonságait, tetteit emeljük ki, ezek mellett a fejlesztést igénylő konkrét képességekre, tevékenységekre irányítjuk a figyelmet.

- Szülők tájékoztatása az óvodai életéről.

Rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket a gyermek mindennapjairól, a szervezett programokról, projektekről. Megismertetjük azok célját és az ehhez kapcsolódó feladatokat, mely esetenként a családokat is érintő kéréseket is tartalmazza.

Ennek alkalmas módjai: a szülői hirdető fal, csoport újság, hírlevél, óvoda újság, települési újság, honlap, projektnap, zárt facebook csoport.

Szülői hirdető fal: a csoportszoba mellett elhelyezett hangulatos, érdeklődést felkeltő hirdető, mely tájékoztatja szülőket a csoportban történt eseményekről, tevékenységekről, várható programokról. Hangneme barátságos, egyszerű, jellemző rá, hogy gyorsan áttekinthető és mindig aktuális.

A csoport újság, hírlevél: személyhez szóló, a projektváltás időszakához kapcsolódó, a nevében is a csoportra utaló újság, hírlevél. Tartalmazza a projekt tapasztalatait, az új projekt témáját, célját, feladatait, a képességfejlesztés főbb elemeit, tájékoztatást a várható programokról, aktuális köszönet nyilvánításokról, és azt is, hogy miben kérjük a szülők segítségét a következő projektben.

Az óvoda újság: havi rendszerességgel megjelenő újság, mely az óvodában történt és várható eseményekről tájékoztatja a szülőket. Megjelennek benne a nevelést és képességfejlesztést segítő írások, szülői szervezet hírei, születésnapos gyermekek névsora. Gyermekekrajzokkal színesítve köszönetek, és segítség kéréseket is tartalmazhat.

Települési újság: a településen megjelenő újságban megjelentetünk olyan óvodai híreket, projekteket amelyek széleskörű érdeklődésre tartanak számot. A szülők ezen az úton is fontos információkhoz jutnak.

Honlap: a település és óvodánk honlapján folyamatosan jelentetünk meg óvodai híreket, projekteket, melyeket fotókkal esetleg videókkal színesítünk.

Zárt facebook csoport: adott óvodai csoportba tartozó szülők tájékoztatására alkalmas online felület. A csoportot vezető óvodapedagógusok hozzák létre, ahová gyermekenként egy szülőt léptetnek be. Kiválóan alkalmazható az információk gyors eljuttatására, tájékoztatására a szülőknek, ha nincs lehetőség a fizikai kontakt, személyes találkozás létrehozására. Alkalmas fotók, videófelvevételek feltöltésére is a csoportról.

- Nyílt napok

A gyermek óvodai fejlődésének megfigyelésére biztosítunk lehetőséget egy nevelési évben két napra, valamint óvodapedagógussal, egyeztetett időben.

- Közös programok, ünnepek

A család és az óvoda közötti kapcsolatot az óvodán belül és kívül szervezett programok, ünnepek közös élményével erősítjük, melyen a szülők a gyermekekkel együtt vesznek részt.

- Őszköszöntő
- Nyílt nap a nagyszülőknek
- Nyílt nap a szülőknek
- Luca nap
- Iskolába menők búcsúztatása
- Farsang
- Tavaszi kertészkedés
- Tős-túra
- Édesanyák köszöntése

A programokat a hagyományos és az adott csoportra jellemző elemek is színesítik.

A szülői igényekre is épülő zenei, irodalmi, mozgás programok szervezését támogatjuk legyen az képességfejlesztő vagy tehetséggondozó program.

- A csoportban való szülői részvétel: A csoportokban a szülői, nagyszülői bekapcsolódás kiváló lehetőség a családdal való kapcsolatunk erősítésének. Hívjuk a szülőket közös tevékenységre, amelyben a szülő, mint természetes résztvevő kapcsolódik be a csoport életébe, érdeklődésének, tudásának, ügyességének megfelelően bemutat a gyermekeknek olyan dolgokat amit ő tud, vagy olyan eszközöket ami neki van. Várjuk a szülőket olyan csoporteseményre is, amit valamelyik szülőnek szeretnénk megmutatni. A csoportba való bekapcsolódás módját közösen beszéljük meg a szülőkkel.
- Szülői képviselő: Óvodánkban a szülők képviselőtét a Szülői Szervezet látja el, amely Szervezeti és Működési Szabályzat alapján működik és gyakorolja a szülők jogait.

Családsegítés, gyermekvédelem

A társadalmi folyamatok nem kívánatos hatása és egyéb okok miatt a család funkciói sérülhetnek. Ezekben az esetekben kellő tapintattal és körültekintéssel segítjük a családokat, hogy minél eredményesebben teljesíthessék feladataikat. A hátrányok csökkentése, kompenzálása érdekében az egyéni bánásmód keretei között nagyobb érzelmi biztonságot és mentális támogatást nyújtunk a veszélyhelyzetben élő gyermekeknek és szüleiknek.

Célunk: A veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet korai felismerése, okainak feltárása, a károsító tényezők megszüntetésében való segítségnyújtás a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartásával.

Feladataink:

- A testi-, érzelmi-, értelmi-, szociális fejlődés feltételeinek megteremtése a biztonságos, egészséges, derűs környezet biztosításával.
- A gyermek családi hátterének, környezetének megismerése, feltérképezése családlátogatás alkalmával.
- A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermek kiszűrése.
- Okok feltárása az információk összegyűjtésével, értékelésével.
- A szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekek felzárkóztatása, a gyermeket veszélyeztető körülmények megelőzése segítőkész odafigyeléssel, türelemmel, szeretettel. A gyermek biztonságérzetének kialakítása, megszilárdítása. A gyermek beilleszkedésének segítése a baráti kapcsolatok támogatásával.
- Segítőszándékú együttműködés a szülőkkel.
- Kapcsolattartás a szociális segítővel.

Elveink

- család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése, és ezzel együtt a gyermek iránti felelősség ébrentartása.
- személyes kapcsolat kialakítása azon családokkal,
- a titoktartási kötelezettség a családokat érintő kérdésben.

Gyakorlatunkban a családi körülmények figyelemmel kísérése, a gyermek fejlődésének követésével együtt történik.

Az intézmény vezetése, gyermekvédelmi felelőse és érintett gyermek pedagógusa pontos információkkal rendelkezik a családok szociális helyzetéről.

A gyermekvédelmi munka koordinálását gyermekvédelmi felelős látja el.

A gyermekvédelmi felelős feladata: a gyermekvédelmi esetek feltérképezése, a feladatok koordinálása, egyéni esetmegbeszélések tartása, a gyermekvédelmi szempontból szükséges nyilvántartások vezetése, az intézkedésekről adatszolgáltatás, környezettanulmányok készítése. Kapcsolattartás az önkormányzat Szociális Bizottságával. Az óvodás korú gyermekek érdekeinek képviselője. Kapcsolattartás a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, a Család és Gyermekjóléti Központtal. Az óvodavezető szóbeli és írásbeli tájékoztatása a gyermekvédelmi esetekről. A gyermekvédelmi felelős minden évben egy alkalommal értékeli az elvégzett munkát, és beszámol a nevelőtestületnek.

Szakmai kapcsolataink

A **bölcsőde** az óvodába lépés előtti intézményes nevelés színtere, hasznos információt ad a gyermek óvodáskor előtti fejlődéséről. A bölcsőde-óvoda közötti jó szakmai kapcsolat a gyermek fejlődését szolgálja. A bölcsődéből érkező gyermek már nem először szakad el a szüleitől, az elválás már szokott esemény. Az óvodában találkoznak új és ismeretlen környezettel, felnőttekkel, gyermekekkel ezért az óvodába lépés pillanatától kezdve számukra is megteremtjük a nyugalmat és biztonságot.

Feladataink: A gyermekek óvodába lépését megelőzi az óvodapedagógusok látogatása a bölcsődei közösségben, megismerkedünk a gyermekekkel, megfigyeljük tevékenységüket. Ezt követően a bölcsődéseket több alkalommal vendégül hívjuk óvodánkba, ahol ismerkednek az óvodai környezettel.

Óvodánkba érkezés napján a bölcsődébe járó gyermekeket közösen várjuk és együtt fogadjuk a kisgyermeknevelőikkel, megkönnyítve ezzel a szülőtől való elválást.

A beszoktatás idején több alkalommal visszalátogatunk a bölcsődébe, az érzelmi kötődéseket fokozatosan elégítjük ki. Beszoktatás végén tájékoztatjuk a kisgyermeknevelőket a gyermekekről szerzett tapasztalatainkról.

Az iskola az óvodai nevelés után fontos fejlődési lépcsőfok a gyermek életében. Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet érdekében az iskolai pedagógusokkal, lehetővé tesszük, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az iskolával.

A hatékony együttműködés érdekében megismerkedünk az iskola Helyi Pedagógiai Programjával. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a tanítók minél teljesebb képet kapjanak óvodánk mindennapi életéből, iskolára előkészítő munkánkról. Biztosítjuk, hogy minél több alkalommal meglátogassák az osztályukba jelentkező gyermekeket, megismerhessék őket óvodai tevékenység közben. Tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről, a várható nehézségekről.

Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyermekek kellő fejlettséggel, érdeklődéssel, örömmel induljanak az iskolába. Minden évben rögzítjük az óvoda-iskola közötti átmenet programját.

A gyermekek érdekében fontosnak tartjuk pedagógiai, nevelési törekvéseink összehangolását.

Kapcsolatunk a fenntartóval és az önkormányzatokkal

A fenntartóval a jogszabályok szerinti működés biztosított. A fenntartó meghatározza és egyetértésével biztosítja az alapfeladatokon felüli programok költségeit, mely mögött érezhető az óvodai nevelés támogatása, segítése. Az önkormányzat hivatali dolgozóival kapcsolatunkat konstruktivitás, kölcsönös megbecsülés és tisztelet jellemzi.

További kapcsolataink

Partner óvodák	Zöld óvodák Környező település óvodái Tehetséggondozó óvodák Testvér óvodák
Pedagógiai szakszolgálat intézményei	Tanulási képességet vizsgáló Szakértői Bizottság Logopédiai ellátás Gyógytestnevelés
Gyermekevédelmi szervezetek	Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás - Család és Gyermekjóléti Központ
Egészségügyi ellátás	Gyermekeorvos Védőnő Fogorvos
Közművelődési Intézmények	Közösségi Tér Könyvtár Népfőiskola Ciróka Bábszínház Múzeumok Arborétumok Erdei iskola Kiskunsági Nemzeti Park Vadspark
Egyházak	Történelmi egyházak
Civil szervezetek	Lakiteleki Óvodáért Alapítvány Polgárőrség Karitatív szervezetek Nyugdíjas Klub Nagycsaládosok Egyesülete Önkéntes Tűzoltó Egyesület Sportegyesületek stb.
Gyermekek élelmezés	Élelmezésvezető

Kapcsolataink igen széleskörűek, általában egy-egy esemény mentén felerősödnek, majd elcsendesednek. Kapcsolatainkban kezdeményezők, együttműködők vagyunk, mindig a gyermekek érdekeit tekintjük elsődlegesnek, a nevelési feladatok sokoldalú megoldására törekszünk.

ÓVODÁNK SZAKMAI DOKUMENTUMAI

Dokumentum megnevezése	Megjegyzés
A pedagógiai munka dokumentumai	
Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja	
Óvodánk Pedagógiai Programja	Ötévenként felülvizsgáljuk
Óvodánk működési terve	Éves terv
Óvodánk Tehetséggondozó Programja	Ötévenként felülvizsgáljuk
Egységes mérés-értékelés rendszer	-
Óvodai csoport dokumentuma	
Csoportnapló	-
Felvételi és mulasztási napló	-
Projektnapló	A projektnek megfelelő időkeretben készül.
Gyermek fejlődésének dokumentumai	
Egyéni Fejlődési Napló, Egyéni fejlesztési terv, orvosi vizsgálatok eredményei	Minden gyermekről, folyamatosan vezetjük.
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésének dokumentumai.	
Egyéni Fejlesztő Napló	Beilleszkedési, tanulási, és magatartászavarral küzdő gyermekek részére.
Tehetségműhely napló	Tehetségígéretes gyermekek részére

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az intézmény folyamatosan nyomon követi a Pedagógiai Programban foglaltak megvalósulását, bevalását.

Jelen Pedagógiai Program 2021. szeptember 01-től visszavonásig érvényes.

Elfogadta:

Dátum: 2021.06.14.

.....

nevelőtestület képviselője

Egyetértését nyilvánította:

Dátum: 2021.06.23.

.....

Szülői Szervezet képviselője

Dátum: 2021.07.20.

.....

Fenntartó nevében

Jóváhagyta:

Dátum: 2021.09.01.

.....

Aszódiné Magyar Beáta
intézményvezető

TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM

„Ha fölgyújtjuk a gyermekben a veleszületett szikrát, azzal mindig olyan magaslatok felé nyitunk utat, amilyenekről álmodni sem mertünk volna.”

Kristine Barnett

BEVEZETŐ

A tehetséggondozás törvényi háttere az utóbbi években jelentősen megváltozott. A 2008-ban az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Tehetség Program nemzetünk fejlődése szempontjából kiemelt érdekünknek és feladatunknak tartja a tehetséggondozást, melyet egészen 2028-ig kiemelt feladatként kezel. Egyértelműen megfogalmazták, hogy a tehetségek segítése kora gyermekkortól egészen a munkába állás és a tehetség hasznosulásának kezdeti idejéig, 35 éves korig tart. Az óvoda tehát az elindítási éveket kapja, ami a gyermek érdeklődésének feltérképezését és a tehetséggondozás megkezdését jelenti.

2011. december 20-án fogadta el az Országgyűlés a nemzeti köznevelési törvényt, amelynek több fejezetében a tehetséggondozásról szólnak az óvodára vonatkozóan. Az Óvodai nevelés országos alapprogramjában is egyre több teret fordítanak a tehetséggondozás hatékony megvalósítására, a program a tehetséggondozás óvodai jelenlétét minden intézménytől elvárja.

A törvényi paragrafusok megerősítik, hogy a nevelésben a prevenció, korrekció munka mellett a tehetséggondozásnak is helye van. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek között helyet kaptak a kiemelten tehetséges gyermekek, és a pedagógiai szakszolgálatok tevékenységei közé is bekerült a kiemelten tehetséges gyermekek gondozása. A törvény megerősíti, hogy minden gyermek érdeklődését, adottságait figyelembe kell venni a nevelés során, segíteni kell a tehetségek felismerését, kiteljesedését már az óvodai nevelés során is. Nagyon fontos, hogy megtaláljuk a tehetséggondozás helyét, idejét, módját óvodai nevelésünk során, és beillesszük pedagógiai

programunkba. Figyelembe kell vennünk óvodánk hagyományait, sajátosságait, és kidolgoznunk a tehetséggondozás intézményünkhöz igazodó programját.

A Lakiteleki Szivárvány Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjához igazodóan kell létrehoznunk a tehetséggondozás szakmai dokumentumát, mely szabályozza az intézményünkben folyó tehetséggondozó munkát.

Óvodánk nevelőtestülete elkötelezett az óvodai tehetséggondozás mellett, hisszük, hogy minden gyermek érdeklődése felkelthető valamilyen tevékenység iránt, arra törekszünk, hogy felfedezzük minden gyermek legjobb adottságait és esélyt adjunk ezek kibontakoztatására.

Tehetséggondozó Programunk elkészítésekor törekedtünk a tehetséggondozás nevelési céljainak, feladatainak megfogalmazására, figyelembe vettük az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja mellett helyi Pedagógiai Programunk alapelveit is.

A Tehetséggondozó Program rendszerbe foglalja óvodánk tehetséggondozási gyakorlatát, melyet a csoportban és a tehetségműhelyekben dolgozó óvónők is alkalmaznak.

A Tehetséggondozó Program olyan szakmai dokumentum, melyhez a fenntartó ellenőrzéseit, értékeléseit, jövőbeli fejlesztési támogatásait igazítja.

Tehetséggondozó tevékenységünket akkreditált kiváló tehetségpontként valósítjuk meg. A kitüntető címet 2018-ban nyertük el, a felülvizsgálat a MATEHETSZ szövetségének aktuális eljárása szerint zajlik az előírt időközönként és formában.

A Tehetséggondozó Program alapja annak a tehetséggondozó munkának, mely kiterjed az egész óvodás korra és minden gyermekre. Arra törekszünk, hogy óvodás évek alatt a gyermek személyiségét komplexen fejlesszük, teret adva a kreativitásnak és a gyermeki motivációnak. Ehhez biztosítjuk a feltétel nélküli elfogadást, szeretetet, felkeltjük a gyermekek kíváncsiságát és tudásvágyát. A szülőket is bevonjuk a tehetségtámogató nevelésbe, hiszen az óvoda és a család együttműködése elengedhetetlen a tehetséggondozás területén is.

A TEHETSÉGGONDOZÁS ELŐZMÉNYEI ÓVODÁNKBAN

Az óvodai nevelés kezdete 1950-re tehető településünkön, amikor Lakiteleken megnyitotta kapuját az első óvoda. A két csoporttal működő intézményt 1975-ben egészítette ki egy újonnan épült, emeletes épület, mely jelenlegi formáját 2013-ban nyerte el. Napjainkban két telephelyen, hét csoportban fogadjuk a gyermekeket.

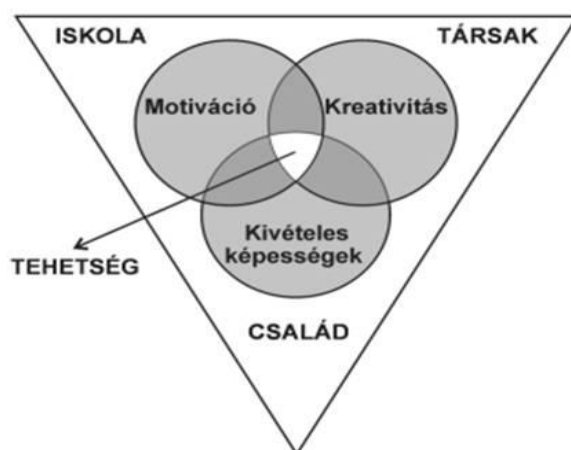
Óvodánk a település életében már a megalakulását követően jelentős szerepet töltött be. Nevelőtestületünk a szüreti felvonulás szervezésével már évtizedekkel ezelőtt hagyományt teremtett, legügyesebb óvodásaink felléptek majálisokon, juniálisokon. Hosszú évek óta vagyunk kezdeményezői és résztvevői a település rendezvényeinek, óvodán belül is számtalan rendezvény szervezése tekint hosszú múltra. Óvodapedagógusaink a kezdetek óta képezik magukat, továbbképzéseken, hospitálásokon vettek részt, az idősebb generáció szeretettel adta át tudását a fiatalabbaknak.

Változatos foglalkozásokon vehettek részt a lakiteleki gyermekek óvodás életük során az első óvodai intézmény megalakulása óta, ezek közül a mai napig is sok szerveződik. Ovi-foci, angol nyelvoktatás, gyermektánc, torna, úszás és további lehetőségek tárháza várja a gyermekeket és szüleiket óvodánkban.

A pedagógia változásával programunk is alakul és módosul, ám az évtizedekkel ezelőtt elvetett hitünk nem változik. Modell értékű nevelést valósítunk meg a családok számára, akiknek lehetőségük nyílik az intézménnyel együttműködve fedezni fel gyermekeik értékeit és megteremteni a boldog családi élet alapjait.

ALKALMAZOTT TEHETSÉGGONCEPCIÓNK

MÖNKS-RENZULLI MODELL

Mönks-Renzulli komplex többtényezős tehetségmodellje: „akik képesek a kiemelt három terület közötti interakció megteremtésére, azok speciális fejlesztéseket és egyéni bánásmódot érdemelnek”

A tehetségmodell a motiváció, a kreativitás és a kivételes képességek mellett kiemeli a környezeti tényezőket, hiszen a család, az intézményes nevelés és a társak segítsége, támogatása nélkül a tehetség nem tud magának utat törni, elsikkad, a gyermek adottságai nem bontakoznak ki.

A gyermekek tehetségígéretes adottságai már igen korán megmutatkozhatnak, ezért már 3-4 éves kortól szükség van arra, hogy az óvodapedagógusok megadják a lehetőséget a legkisebbeknek is a tehetséggondozásra. Saját csoportjukban az óvó nénik által kapnak érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő feladatokat ígéretes adottságaik kibontakoztatásához - ha más lehetőség nem áll rendelkezésre - egészen az óvodás kor végéig.

5-6-7-éves korban a gyermekek már érdeklődésüknek és adottságaiknak megfelelően kis létszámú tehetséggondozó műhelymunkákban vehetnek részt, ha az óvodában lehetőség nyílik rá. Ezeket a mikro csoportos foglalkozásokat a műhelyvezető óvónő az óvoda valamelyik fejlesztő szobájában vagy a tornaszobában tartja, a gyermekeket a foglalkozásra a pedagógiai asszisztensek kísérik. Lehetőség szerint a szociális segítő is bevonható a műhelytevékenységekben való részvételbe.

TEHETSÉGGONDOZÁS ALAPELVEI, CÉLJA, FELADATAI

Tehetséggondozás alapelvei

- Óvodánkban minden gyermeket megillet az egyéni szükségleteihez, személyiségéhez igazodó gondoskodás és nevelés, erre törekszünk a tehetséggondozás terén is. A gyermekeket személyre szabottan, érdeklődésükre, egyéni adottságaikra alapozva kínáljuk meg olyan feladatokkal, melyek során tehetségigéretes adottságaikat kibontakoztathatják.
- A gyermekek legalapvetőbb tevékenysége a játék. A tehetséggondozás során is elemi szükségletként jelenik meg, a játékos elemek minden tehetségterületen megalapozzák, színesítik, kiegészítik a tehetséggondozás folyamatát. A műhelyfoglalkozások legalapvetőbb célja is a gyermeki tevékenység örömeinek elérése.
- A tehetségműhelyekben komplex nevelés folyik: a gyermek tehetségigéretes adottságai mellett teljes személyiségét is fejlesztjük.
- A tehetségműhelyekben az anyag kiválasztás túllép az alapprogramon, olyan többletet nyújt a gyermekek számára, melyek túlmutatnak a mindennapi óvodai nevelésen.
- A műhelymunkák során olyan légkört teremtünk, hogy a csoportjából kilépő gyermek a mikro csoportos foglalkozáson is megtalálja a helyét, örömmel érkezzon, baráti kapcsolatokat létesítsen és élményekkel telve távozzon a műhelymunkákról.

Tehetséggondozás célkitűzése

Az óvodás korú gyermekek érdeklődésének feltérképezése, tehetségigéretes gondozása csoporton belül, illetve az 5-6-7- éves korcsoportban műhelymunkák által, mikro csoportban (5-15 fő), gazdagító program keretében.

Speciális célok

A tehetségigéretes gyermek erős oldalának támogatása, gyenge oldalának fejlesztése.

Azokat a szempontokat vesszük figyelembe, amelyek tipikusan a gyermek átlagon felüli adottságait, motiváltságát és kreativitását fejezik ki a különböző tehetségterületeken.

A Gardneri tehetségterületek

- nyelvi tehetségterület
- zenei tehetségterület
- térbeli-vizuális tehetségterület
- testi-kinesztetikus tehetségterület
- logikai tehetségterület
- természetismereti tehetségterület
- inter - és intraperszonális képességek fejlesztése

A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése

A tehetségigéretes gyermekek gyenge oldalainál olyan hiányosságot kell értenünk, amelyek a tehetség fejlődését megnehezítik, esetleg megakadályozzák. (pl. zenei tehetségigéretnél éneklési készségei gyengék, nem elég motivált, gyakori gyenge pont a figyelem tartósságának hiánya, szociális készségek hiánya)

A gyerekek gyenge pontjainak fejlesztése egyéni bánásmódot igényel.

Motiváció, légkörjavítás

A megelőzés a tehetséges gyermekre irányul, hogy esetleges gyenge pontjai miatt (pl. alacsony monotónia-tűrés) ne veszítse el motiváltságát.

A légkörjavítás a csoporton belüli szituációkra vonatkozik, a közösség kialakításának, az örömteli együtt munkálkodás elérésének érdekében történő játékos feladatokat jelenti.

Kiegészítő tevékenységek biztosítása: Céljuk a feltöltődés, élményszerzés, csapatépítés.

Tehetséggondozás feladatai

- tehetségígéret azonosítása,
- tehetségműhelyekbe való beválogatás,
- hatékony, tervszerű, egyéni fejlődési ütemet nyomon követő és figyelembe vevő tehetséggondozás,
- tehetséggondozó tevékenység hatékonyságának vizsgálata.

A tehetségígéretes gyermekek azonosítása

Az óvodás korú gyermek megismerésének elengedhetetlen és alapvető módszere a megfigyelés, amelyet már a gyermekkel és szüleivel való első találkozáskor alkalmaznak az óvónők. A megfigyelés elengedhetetlen a gyermek személyiségének megismeréséhez, adottságainak, érdeklődésének feltérképezéséhez. A gyermek értelmi, érzelmi fejlettségét, társas kapcsolatait, játéktevékenységét óvodába kerülésétől kezdve a Fejlődési naplóban félévente rögzítjük, ilyenkor jegyezzük fel tehetségígéretes adottságait, érdeklődését is valamely tehetségterület iránt. A kiemelten tehetséges gyermekek nevét a csoportnaplóba is bejegyezzük a kiemelt bánásmódot igénylő gyermekek között, a fejlesztés területeit rögzítjük. Az óvodai csoportnaplóban a tehetségműhelyek nevét, vezetőit, a műhelyekbe járó gyermekek nevét, a tevékenységek idejét is rögzítjük.

Az azonosítás az a folyamat, amelynek során felderítjük a gyermekekben azokat az adottságokat, képességeket, gondolkodásuk kreatív jellemzőit, ami alapján tehetségígéretet láthatunk bennük. A tehetségígéret nem stabil jellemző, van, aki kisgyermekkorban csodaként indul, fejlődése megelőzi társaiét, ám később utoléri, akár le is marad.

Az azonosítás dokumentumai tehát a Fejlődési napló megfigyelései, az Anamnézis lap szülői megfigyelései és az érdeklődési terület megállapításához szükséges megfigyelési szempontsor, az Érdeklődés-térkép kitöltése.

A tehetségígéretes gyermekek beválogatása

A beválogatás óvodánkban az esélyegyenlőség elvének alapján történik, minden 5-6-7 éves gyermek számára lehetőséget adunk arra, hogy legjobb adottságának megfelelően bekerülhessen valamelyik tehetségműhelybe.

A beválogatást mindig az az óvodapedagógus végzi, aki a tehetséggondozó csoportot vezeti. Az azonosító dokumentumok áttekintése alapján személyesen megfigyeli a tehetségműhelybe

azonosított gyermekeket, figyeli átlag feletti tulajdonságaikat, kreatív adottságaikat és motivációs szintjüket a tehetségmodellnek megfelelően.

A beválogatás sok személy közös elhatározásából születik meg, hiszen a csoportban dolgozó óvodapedagógusok, a műhelyvezető pedagógus és a szülők együttes döntésének eredménye.

Tehetséggondozás az óvodában gazdagító program által

Óvodai nevelésünk során a tehetséggondozást komplex fejlesztő programokkal valósítjuk meg. A gyermekek átlagon felüli adottságait olyan játékos feladatok által igyekszünk kibontakoztatni, melyek észrevétlenül adnak teret a gyermek kreativitásának is. Az egyéni érdeklődésre építve állítjuk össze a programokat, melyek így egyszerre hatnak a gyermek egész személyiségére. Mind a csoporton belüli, mind a műhelymunka keretében történő tehetséggondozásnál figyelünk arra, hogy a gyermek tehetségigéretének erős és gyenge oldalát is egyszerre fejlesszük. A foglalkozások akkor lesznek hatékonyak, ha minden gyermek egyéni bánásmódban részesül.

A gazdagítás célja az óvodai nevelésben: az ismeretekre, élményekre, tapasztalatokra és műveletekre épülő képességek alapprogramon túllépő, ötletes fejlesztési lehetőségekkel történő befolyásolása.

Hatásvizsgálat

A tehetséggondozó programok hatásvizsgálatának tárgya mindenkor az, hogy a tehetséggondozó programnak van-e minél objektívabb módon bizonyítható fejlesztő hatása. A vizsgálatok megkezdődnek már az azonosító folyamatban és a beválogatásnál is, hiszen a gyermekeket az érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelelő műhelybe kell besorolni.

A 30 órás tehetségműhelyek programjának eredményességét akkor tudjuk kimutatni, ha megtervezzük a mérési pontokat, melyekkel bizonyíthatóvá válik a gyermekek fejlődése a műhelymunkában. A tehetségműhely naplójában ezért félévkor és év végén is értékeljük a gyermekek fejlettségét.

A hatásvizsgálat módjai:

- *A gyermekek önkontrollos hatásvizsgálata:* rajzos diagnosztika, melynek során a gyermekek saját érzéseiket fogalmazzák meg arról, hogyan érezték magukat az aznapi műhelymunkában. Félévkor és év végén a kapott adatokból levonhatjuk az összefüggéseket, következtetéseket. A gyermeki hatásvizsgálat eredményeit a műhelynaplóban vezetjük.
- *A csoportban dolgozó pedagógusok önértékelő hatásvizsgálata:* A csoportban dolgozó pedagógusok a műhelyek vezetőit sok értékes tanáccsal tudják ellátni a tehetséggondozás során a gyermekekről, ezért év végén kérdő ív formájában kérjük, hogy nyilatkozzanak a tehetségműhelyek minőségéről. A válaszokból kiderülhet, milyen hatása volt az egyes gyermekekre a műhelymunkának.
- *A tehetségműhely vezetők hatásvizsgálata:* A műhelyvezetők egyik legfontosabb elemzési pontja a féléves és az éves értékelés, mely tartalmazza, hogy az egyes modulokban tervezett célok mennyire tudnak megvalósulni.

- A szülők hatásvizsgálata a műhelymunkáról: A szülőket a tehetséggondozó munka hatásvizsgálatába az óvodás kor utolsó hónapjában szeretnénk bevonni, hogy kérdő ív formájában összegző véleményt formáljanak az óvoda tehetséggondozó munkájáról.
- Tehetséggondozó munkaközösség összegző elemzése, értékelése: A munkaközösség vezetőjének a feladata, hogy éves értékelésben vizsgálja a műhelymunkához szükséges alapvető személyi és tárgyi feltételeket, összegezze a gyermekek fejlődését, a munkaközösség által elért eredményeket, a kitűzött célok megvalósulását, a szülők bevonásának sikerességét. Fontos átgondolni, sikerült-e kapcsolatokat kiépíteni a tehetséggondozás irányában?

A CSALÁD ÉS AZ ÓVODA KAPCSOLATA A TEHETSÉGGONDOZÁSBAN

A tehetséggondozás - ahogyan a Mönks-Renzulli modell is mutatja - nem valósulhatna meg a szülők és az óvoda együttműködése nélkül, hiszen a család és az intézmény együtt biztosítja a gyermek testi-lelki fejlődését. A gyermek ugyan születik a tehetségígéretes adottságokkal, ám ezek felismerése, kibontakoztatása a szülők és a pedagógusok együttes feladata. Elengedhetetlen felismertetnünk a szülőkkel saját fontosságukat a tehetséggondozás folyamatában, meg kell nyernünk őket a tehetséggondozás számára.

Mindehhez hozzátartozik a megfelelő tájékoztatás, kapcsolattartás is. A szülők az óvoda honlapjáról már a beiratkozás előtt tájékozódhatnak az intézmény tehetséggondozó tevékenységéről, nevelőmunkájáról. A családlátogatáson, szülői értekezleten, fogadó órákon információkat szerezhetnek a tehetséggondozó munkánkról, gyermekük tehetségígéretének kibontakoztatásáról. A szülők gyermekük óvodába kerülését megelőzően kitöltik a gyermek anamnézisé, amelyben már megfogalmazódnak kérdések a gyermek kiemelkedő adottságairól és a család érdeklődéséről.

A gyermekek 5-6-7 éves korában réteg-szülői értekezleten vehetnek részt a szülők, ahol megismerhetik a tehetségígéreteket fejlesztő komplex programokat, tájékoztatást kapnak a tehetségműhelyekben folyó munkáról. A nyílt napokon személyesen is részt vehetnek ezeken a mikro csoportos foglalkozásokon, elégedettség mérő lapon véleményezhetik a tehetségműhelyben folyó munkát.

Mindezekkel a kapcsolattartási formákkal arra törekszünk, hogy a szülők érdeklődését felkeltsük a tehetséggondozás iránt, társak, partnerek legyenek a gyermekek tehetségígéretének kibontakoztatásában.

TEHETSÉGGONDOZÓ MUNKAKÖZÖSSÉG

A munkaközösség az óvodánkban folyó tehetséggondozó munkát koordinálja. A munkaközösség feladatait éves munkaterv alapján végzi, a nevelési év alatt optimális esetben hat alkalommal ülésezik. Ezek történhetnek személyesen vagy online formában is.

Munkaközösség tagjai: a tehetségműhelyek vezetői, a tehetséggondozás iránt elhivatott, érdeklődő óvodapedagógusok

Munkaközösség célja:

A tehetség felismerésével, gondozásával biztosítani a gyermekek számára az esélyegyenlőséget, lehetőséget teremtve minden gyermeknek az önmegvalósításra. Az óvodapedagógusok módszertani ismereteinek gazdagítása a tehetséggondozás terén, felkészültségük segítése szakmai műhelymunkák, hospitálások, belső - külső továbbképzések által.

Munkaközösség feladatai:

- az Érdeklődés-térképek elemzése után a tehetségműhelyek kialakítása
- tehetséggondozó tevékenységek hatékonyságának vizsgálata gyermekek, szülők, óvodapedagógusok körében, az eredmények összegzése
- szülők érdeklődésének felkeltése, tájékoztatása a tehetséggondozással kapcsolatban
- belső műhelymunkák, hospitálások szervezése óvodapedagógusok és szülők számára
- kapcsolatok kiépítése más óvodákkal szakmai tapasztalatcsere, hálózatépítés céljából
- a tehetséggondozás népszerűsítése, programok, események publikálása
- szakmai munka kiépítése a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal.

A PROGRAM ALAKALMAZÁSÁNAK FELTÉTELEI ÉS IDŐKERETEI

Személyi feltételek

„ A tehetségfejlesztő pedagógus nem pazarol belül, nem teljesít a lehetőségei alatt. Pontosan ismeri a saját személyiség-eszköztárát, s pontosan tudja azt, hogy mi teszi mindig hitelessé személyiségközlését. Komoly pedagógiai tőkéje a kapcsolatépítési jártassága és a bizalomkeltéshez és fenntartáshoz szükséges szuggesztív hatni tudás. Elengedhetetlen számára az együttműködés koordinálása, a sikerek és kudarcok kezelni tudása. „

/ Dr. Balogh László/

Intézményünkben szakképzett, elkötelezett és szakvizsgázott óvodapedagógusok vesznek részt a tehetségigérek csoportban történő gondozásában, akik tudásukat önképzéssel, hospitálással, belső műhelymunkával, lehetőség szerint szakirányú továbbképzéssel gyarapítják.

A tehetségműhelyek vezetői az általuk választott tehetségterület iránt *speciális érdeklődéssel rendelkező óvodapedagógusok*, tehetséggondozó programjaikat motiváltságukra, kreativitásukra alapozva dolgozzák ki.

A műhelymunkák során törekszünk arra, hogy *tehetségsegítők*, külső szakemberek segítségét is igénybe vegyük a foglalkozások gazdagítása céljából. Népi iparművész, keramikus, zenetanár, népzenei játékos muzsikások, néptáncosok stb. bevonására törekszünk, hogy a gyermekeket minél több lehetőséggel és élménnyel kínálhassuk meg a tehetséggondozás során. Igyekszünk kihasználni a településünk által nyújtott lehetőségeket: Töserdő, községi intézmények, illetve a megyeszékhely kínálta kulturális programokat. (pl. Planetárium)

Tárgyi feltételek

Óvodánk eszköztára jól felszerelt, minden tehetségműhely munkájához adottak a lehetőségek. Internet-hozzáférés, audiovizuális eszközök elegendő mennyiségben és jó színvonalon állnak rendelkezésre. A tárgyi eszközök fejlesztése érdekében az óvodai alapítvány és a szülői munkaközösség segítségét is igénybe vesszük, illetve pályázati lehetőségeket is keresünk.

Speciális eszközök: Okos-kocka, Cd-lejátszó, Cd-lemezek, ábrázolás eszközei, mozgásfejlesztő eszközök, ritmushangszerek, táncos mozgásfejlesztés eszközei, óvónők által készített speciális eszközök.

Időkeretek

Minden műhelyfoglalkozás állandó időben és helyen történik:

- Lehetséges idő: hetente 1 alkalommal 13-13.45-ig
hetente 1 alkalommal 16-16.45-ig
kéthetente tömbösített formában 13-14.30-ig
- Lehetséges helyszínek: óvodai tornaterem
fejlesztő szoba
külső helyszínek (pl. Erdei iskola)

A műhelymunkák a nevelési év során mindig ugyanazon a helyen történnek, az óvoda tornaterme és fejlesztő szobája rendelkezésre áll. Az állandóság érdekében minden alkalommal pedagógiai asszisztens kíséri a gyermekeket a foglalkozásra, majd vissza a csoportszobába.

TEHETSÉGGONDOZÓ RENDEZVÉNYEK

Óvodánkban nagyon szívesen látunk vendégül szülőket, érdeklődőket, illetve mi is szívesen veszünk részt a település és más óvodai intézmények rendezvényein, programjain melyek lehetnek

- különböző óvodai rendezvények, melyeken tehetségígéretes gyermekeink bemutatkozhatnak,
- nyílt napok, belső műhelymunkák, hospitálások,
- tehetségnapok,
- tehetség-konferenciák.

DOKUMENTUMOK

- Érdeklődés-térkép: Megfigyelési szempontok a gyermek érdeklődési területének megállapításához, valamint a speciális adottságainak felfedezéséhez a gardneri tehetségterületek figyelembe vételével.
- Szülői nyilatkozat: A szülők nyilatkozata a gyermek tehetséggondozó műhelyfoglalkozáson való részvételéről
- Szülői információgyűjtő lap: A szülő információkat ad a gyermek tehetség azonosításához
- Hatásvizsgálati lap:
 - Óvodapedagógusok – kérdő ív
 - Tehetségműhely-vezetők – év végi értékelés
 - Szülők – kérdő ív
 - gyermekek rajzos diagnosztikája a műhelymunkák végén

- Záró foglalkozások dokumentumai: meghívó, jelenléti ív, elégedettségi kérdő ív, feljegyzés, fotók
- Műhelynapló

ZÁRSZÓ

“Ha hajót akarsz építeni, ne hívj össze embereket, hogy tervezzenek, szervezzék meg a munkát, hozzanak szerszámokat, vágjanak fát, hanem keltsd fel bennük a vágyat a nagy, végtelen tenger iránt.”

(Antoine de Saint-Exupéry)

Tehetséggondozó tevékenységünket hosszú távra tervezzük, hiszen nevelőtestületünk minden tagja elkötelezett a gyermekek tehetségének kibontakoztatásában, hisz a tehetséggondozás gyermeki személyiségre kifejtett pozitív hatásában. Arra törekszünk, hogy bátorítsuk a gyermekeket, önbizalmukat fejlesszük, egyéni tapasztalatszerzésre, önálló munkára ösztönözzük őket.

Hisszük, ha a pedagógus érdeklődésével, nyíltságával példát mutat a gyerekek számára, tud beszélgetni, képes minden gyermek fejlettségét megfelelően felmérni, akkor elindíthatja az adottságok kibontakoztatását és megteremti az alapját a tehetséggondozásnak.

Ha mindezt a szülők együttműködésével, partnerként tesszük, és megnyerjük az iskolát is az óvodában elkezdett tehetséggondozó tevékenység folytatására, gyermekeink olyan alapokkal indulnak, mely nemcsak a kiegyensúlyozott iskolai élet, hanem a boldog gyermekkor és a sikeres felnőtt élet meghatározója is lesz.

Hiszen a legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk „gyökerek és szárnyak”!

A programot a Tehetséggondozó-Munkaközösség 5 évente felülvizsgálja.

EGYSÉGES MÉRÉS-ÉRTÉKELÉSI RENDSZER.

A TANKÖTELES KORÚ GYERMEKEK EGYÉNI ADOTTSÁGAINAK, KÉPESSÉGEINEK MEGISMERÉSE

A Pedagógiai Programnak megfelelően az intézményben a gyermekek adottságainak, képességeinek megismerésére egységes mérési- értékelési rendszert működtetünk. A gyermekek egyéni mérése és értékelése közös alapelvek és követelmények alapján folyik. A gyermekek egyéni értékelése az Egyéni fejlődési naplóban nyomon követhető. A gyermeki teljesítményeket folyamatosan követjük, dokumentáljuk, elemezzük, és fejlesztési tervet készítünk. Az egyes évek értékelési eredményeit összekapcsoljuk, amely irányt mutat fejlesztő tevékenységünkhöz.

A gyermekek eredményeiről tájékoztatást adunk a szülőknek félévkor és év végén. Nagycsoportos életkorú gyermekek esetében, a bemeneti méréssel együtt, minimum évi 3 alkalommal.

A GYERMEKEK KÖRÉBEN RENDSZERESEN, KÖTELEZŐEN VÉGZETT MÉRÉSEK ÉS ÉRTÉKELÉSEK				
Mérésmetodika megnevezése	Mely területeket vizsgál	Mikor alkalmazzuk óvodánkban?	Vizsgálatot végző szakember	Elkészült dokumentum
Goodenough próba Emberábrázolás szintje	Stabil testséma megléte, testrészek aránya, érzékszervek ismerete. Finommozgás, ceruzafogás fejlettsége. Az eredmények tanköteles életkorú gyermekek körében kerülnek értékelésre.	Évente két alkalommal: - október és - május hónapban.	Óvodapedagógus.	Emberrajz Goodenough próba egyéni értékelése. Csoportösszesítő lap. Egyéni fejlődési napló.

EGYSÉGES MÉRÉS-ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

Kanizsa-teszt	Az iskolaérettség szempontjából meghatározó területek fejlettségi szintje: - vizuális diszkrimináció - mennyiségi viszonyok felismerése - mozgásfejlettség, testséma – fejlettség - nyelvi készségek fejlettsége - szociális érettség.	5 éves kortól egy alkalommal: - október 15-ig.	Fejlesztő pedagógus, Óvodapedagógus.	Kanizsa teszt vizsgálati lapja. Csoportösszesítő tábla a Csoportnaplóban. Egyéni fejlődési napló.
DIFER	Az alap kultúrtechnikák elsajátításához szükséges hét alapkészség: - írásmozgás koordináció - beszédhanghallás - relációszőkincs - elemi számolási készség - tapasztalati következtetés - tapasztalati összefüggés – megértés - szocialitás.	Tanköteles életkorú gyermekek körében - február 15-ig.	Óvodapedagógus, Fejlesztő pedagógus.	DIFER Fejlődési mutató 4-8 éveseknek. Csoportösszesítő tábla a Csoportnaplóban. Intézményi összesítő lap. Egyéni fejlődési napló.
Szociometria	A csoporton belüli kapcsolatok alakulása, csoportszerkezet feltárása.	Évente egy alkalommal december hónapban.	Óvodapedagógus.	Csoportnapló, kölcsönösségi táblázat. Egyéni fejlődési napló.
A GYERMEKEK KÖRÉBEN, SZÜKSÉG SZERINT VÉGZETT MÉRÉSEK ÉS ÉRTÉKELÉSEK				
BENDER - A	A tanköteles életkorú gyermekek vizuomotoros rendezési szintje.	Igény szerint.	Gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, óvodapedagógus.	BENDER – A teszt és értékelés. Egyéni fejlődési napló.
Kanizsa-teszt kontroll	Az iskolaérettség szempontjából meghatározó területek fejlettségi szintje:	Igény szerint, 5 éves kortól egy	Fejlesztő pedagógus, Óvodapedagógus.	Kanizsa teszt vizsgálati lapja.

EGYSÉGES MÉRÉS-ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

	- vizuális diszkrimináció - mennyiségi viszonyok felismerése - mozgásfejlettség, testséma – fejlettség - nyelvi készségek fejlettsége szociális érettség.	alkalommal: - május 15-ig.		Csoportösszesítő lap. Egyéni fejlődési napló.
Sindelár	Felméri a: - vizuo-perceptuo-motoros képességeket - akusztikus és nyelvi képességeket - emlékezetet - szerialitást - a téri tájékozódás szintjét - test finom és nagymozgásait.	Óvodapedagógus jelzése alapján, folyamatosan.	Sindelár végzettségű szakember.	Fa – diagram a egyéni képességek elemzésére. Egyéni fejlődési napló.
GMP- teszt	A gyermekek beszédészlelési és beszéd megértési teljesítménye.	Óvodapedagógus jelzése alapján, folyamatosan.	Beszédfejlesztő óvodapedagógus.	GMP egyéni értékelő lap. Egyéni fejlődési napló.
Delacato	Az elemi mozgásokat, a térérzékelést, az egyensúlyérzéklet, a finommozgások fejlettségét.	Óvodapedagógus jelzése alapján folyamatosan.	Delacato végzettséggel rendelkező óvodapedagógus.	Delacato egyéni vizsgálati lap. Egyéni fejlődési napló.
Okos kocka	Alapkulturák elsajátításához szükséges képességek.	Óvodapedagógus jelzése alapján folyamatosan.	Óvodapedagógus.	OKOS – KOCKA egyéni vizsgálati lap. Egyéni fejlődési napló.
Nagycsoportos óvodások kondicionális és koordinációs képességszintjének vizsgálata	Kondicionális képességet, erő – állóképességet, gyorsaságot, rövid- és hosszú távú állóképességet.	Gyógytestnevelésre járó gyerekeknél évente két alkalommal. Óvodapedagógus igénye szerint alkalmanként.	Gyógytestnevelő óvodapedagógus, Óvodapedagógus.	Összesítő tábla. Egyéni fejlődési napló.

EGYSÉGES MÉRÉS-ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

Tanköteles korú gyerekek zenei képesség felmérése	Éneklési készség fejlettsége, ritmus érzék fejlettsége, hallás fejlettsége, hangszer használat fejlettsége.	Óvodapedagógus igénye szerint alkalmanként.	Óvodapedagógus.	Egyéni vizsgálati lap. Csoportösszesítő lap. Intézményi összesítő lap. Egyéni fejlődési napló.
Gyermekek személyes adatai ismeretének táblázata	A gyermek személyes adatainak ismeretét: - név - lakcím - anya neve - apa neve - testvérek neve - óvodai csoport neve - óvodai jel - életkor.	Óvodapedagógus igénye szerint, bemeneti mérés-ként, félévkor, év végén.	Óvodapedagógus.	Csoportösszesítő táblázati ív. Egyéni fejlődési napló.
Gyermekek mesemondásának, mese feldolgozásának jellemzői	A gyermek mesemondásának jellemzőit, emlékezetét, önbizalmát, a mesével kapcsolatos attitűdjét, bábozási kedvét.	Óvodapedagógus igénye szerint alkalmanként.	Óvodapedagógus.	Csoportösszesítő táblázati ív. Egyéni fejlődési napló.
Tanköteles korú gyermekek vers tanulásának jellemzői	Az egyén verstanulásának jellemzőit: emlékezet, önbizalom.	Óvodapedagógus igénye szerint alkalmanként.	Óvodapedagógus.	Csoportösszesítő táblázati ív. Egyéni fejlődési napló.

Az eredményeket nyilvántartjuk és elemezzük:

- egyéni szinten
- csoport szinten
- intézményi szinten

EGYSÉGES MÉRÉS-ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

Gondoskodunk arról, hogy az eredményességről szóló információkat a nevelőtestület megismerje és a szükséges szakmai tanulságokat levonja. A mérési eredmények elemzését felhasználva meghatározzuk az intézmény erősségeit és fejlesztendő területeit, melyet fejlesztési vagy intézkedési tervekben fogalmazzunk meg.